

Svar til: Høring 64914 af: Niels Kongshaug

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

294

INDSENDT AF

Niels Kongshaug

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Foreningen Grønne Facader

BY

KØBENHAVN K

POSTNR.

1264

ADRESSE

Store Kongensgade 108

HØRINGSSVAR

Afløbsrender i Indre By

Afløbsrenderne i Indre By har fået et nyt design med en ren cirkelbue, der giver plads til mere vand. Dette design er dog problematisk for små hjul. Jeg foreslår derfor, at der laves små indsatser i renderne, som kan afhjælpe ulemperne ved det nye design. Fortovene skal kunne bruges til klapvogne, rullekufferter og ældre mennesker med rollatorer. Dette problem er løst i Lund i Skåne, og et foto vedhæftes. IBLU har vedtaget, at disse indsatser skal produceres og implementeres.

MATERIALE:

aflobsrender-lund-1.jpg

aflobsrender-lund-2.jpg

aflobsrender-lund-3.jpg

afloesrender-lund-1_1.jpg

afloesrender-lund-2_1.jpg

afloesrender-lund-3_1.jpg

Svar til: Høring 64914 af: Gregers Kudsk

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

293

INDSENDT AF

Gregers Kudsk

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Strandpromenade kvarterets Grundejerlaug

BY

København Ø

POSTNR.

2100

ADRESSE

kildevænget 35

HØRINGSSVAR

De vedlagte dokument

MATERIALE:

2024 10 24 - hoerings svar til kbh kommune - skgl m bilag.pdf

Strandpromenade- Kvarterets Grundejerlaug

Kommentar til høring af Kommuneplan 2024

24 oktober 2024

Kommuneplan 2024, der fastlægger den strategiske retning for byens fysiske udvikling med en 12-årig tidshorisont og danner grundlag for udarbejdelsen af Kommuneplan 2024, er i høring.

En del af informationen i Kommuneplanens kapitel 5 indeholder en reference til vigtige analyser.

En af disse er "afstandsmål til grønne og blå områder i København", som giver en status på de politisk besluttede mål for adgangen fra byens boliger til offentligt tilgængelige grønne og blå områder.

Resultaterne anvendes i kommune- og lokalplanarbejde bl.a. gennem årlig budgetlægning med henblik på investeringer i nye grønne områder og i den fysiske planlægning af de eksisterende områder med henblik på at sikre, at dækningsbehovene i relation til grønne områder er opfyldt på tværs af byen.

I området i den nordlige del af Østerbro er der meget få af disse grønne områder. Et af dem ligger som en park mellem Strandøre og Scherfigs vej og den bliver for nærværende vurderet til at blive stillet til rådighed for byggeri af skæve boliger.

Vi ønsker ikke med dette høringssvar at udtrykke en stillingtagen for eller imod at få skæve boliger i vores område. Vi ønsker at gøre opmærksom på, at byggeri af boliger i den nævnte park vil få den konsekvens, at afstandskravet på 300 m. til et grønt område ikke kan overholdes for mange boliger. Det vil desuden fratage beboere i nærområdet adgangen til et grønt område i form af en park, der har eksisteret i mange år.

Hvis parken nedlægges, ser det ikke ud til at være muligt at etablere et andet grønt område som erstatning, og dermed vil "afstandsmål til grønne og blå områder", som er en væsentlig del af Kommuneplan 2024, ikke kunne overholdes.

På vegne af bestyrelsen for Strandpromenade Kvarterets Grundejerlaug

Gregers Kudsk

Østerbro

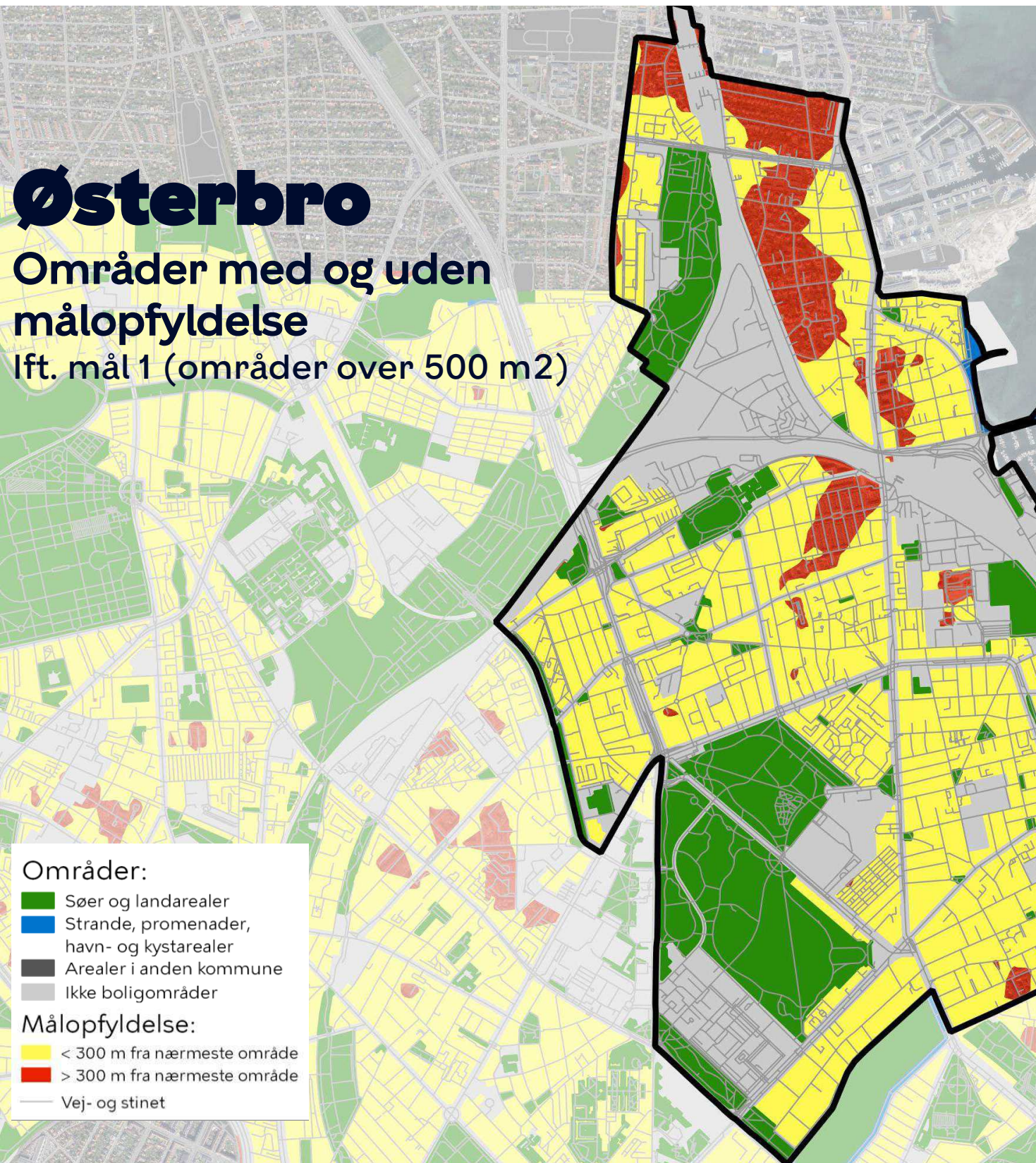
Områder med og uden målopfyldelse Ift. mål 1 (områder over 500 m²)

Områder:

- Søer og landarealer
- Strande, promenader, havn- og kystarealer
- Arealer i anden kommune
- Ikke boligområder

Målopfyldelse:

- < 300 m fra nærmeste område
- > 300 m fra nærmeste område
- Vej- og stinet

Svar til: Høring 64914 af: Margit Mørck

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

292

INDSENDT AF

Margit Mørck

BY

København sv

POSTNR.

2450

ADRESSE

HF. Frederikshøj 153

HØRINGSSVAR

Jeg er imod det foreslåede byggeri i Bådehavnsgade. Byggeriet vil ødelægge Tippen og vore bydel. Byggeriet skal hastes igennem efter ønske fra bådehavnsgades grundejere. At Københavns kommune vægter Grundejernens drømme om stor indtjening højere end at bevare de grønne områder og inddrage Sydhavnens beboer er forkasteligt.

jeg har hørt argumentet "jamen vi er nød til at bygge, så der der er boliger til Sosu'erne, pædagogerne og politibetjentene" men jeg tror ikke folk med almindelige indtægter får råd til at bo i hverken det nuværende nybyggeri eller det kommende. Så det argument kan ikke bruges. Bevar de grønne områder og lad os passe godt på Den gamle del af Sydhavnen

Svar til: Høring 64914 af: Morten Tandrup

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

291

INDSENDT AF

Morten Tandrup

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Thomas Koppels Allé 18C

HØRINGSSVAR

Jeg vil gerne udtrykke min modstand mod at Fragtvej i Sydhavnen, Kgs. Enghave, som i dag er en blind vej, bliver udvidet til en gennemkørselsvej gennem Valbyparken fra et eventuelt nybyggeri i Bådehavngade. Dette vil få fatale konsekvenser for miljøet i nærområdet. Vejen vil sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, der grænser op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, men alle der bor herude ved, at det vil være ekstremt ødelæggende for det naturområde der starter så snart man kommer på den anden side af togbanens spor.

Svar til: Høring 64914 af: Tana Kocyigit

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

290

INDSENDT AF

Tana Kocyigit

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Haveforeningen Frederikshøj 225

HØRINGSSVAR

Jeg protesterer mod det planlagte byggeri mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, hvor op mod 6000 beboere kan flytte ind. Dette vil ødelægge det beskyttede kulturmiljø og truede naturområder. Borgerne i København kræver, at Kommuneplan 2024 prioriterer grønne områder, byens sjæl og en langt bedre borgerinddragelse i beslutningsprocesserne. Vi, som borgere i København, føler et stærkt behov for at udtrykke vores bekymring over retningen for byudviklingen, der fremlægges i Kommuneplan 2024, især med fokus på Kongens Enghave og Sydhavnen. Flere afgørende emner bør efter vores mening tages op til genovervejelse og integreres i planlægningen af byens fremtid.

Udviklingen i hovedstadsområdet og omegnskommunerne er præget af manglende sammenhæng. Det første, der er påkrævet, er en samlet strategi, som tager hensyn til både hovedstadsområdet som helhed og de særlige forhold i omegnskommunerne. Københavns byudvikling kan ikke planlægges isoleret fra de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er dybt integreret med disse områder. En holistisk regional planlægningsstrategi vil kunne sikre en mere balanceret og bæredygtig vækst for både København og omegn. Der mangler desuden et tydeligt fokus på Kommuneplanstrategi 2023's kerneområder. Desuden er der en bemærkelsesværdig mangel på sammenhæng mellem Kommuneplanstrategi 2023's hovedpunkter og de planer, der bliver fremlagt i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver nævnt som centrale værdier i strategien, men i praksis ser det ikke ud til, at disse principper er blevet prioriteret i den nye plan. København risikerer at miste sin identitet og unikke karakter, hvis ikke disse temaer tages alvorligt og gennemsyrrer alle aspekter af fremtidens byudvikling. En af de største mangler i den aktuelle Kommuneplan er manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt understøtter både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i flere årtier været fanget midt i en byggeplads, og denne tilstand ser ud til at fortsætte indtil 2034. Det er indlysende, at dette er skadeligt både for beboernes trivsel og for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som reelle åndehuller, der giver plads og ro til det liv, der allerede leves i byen. En anden stor udfordring i Kommuneplanen er manglen på reel borgerinddragelse. Det virker som om, borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden nogen egentlig indflydelse på beslutningerne. Det føles som en symbolsk øvelse, når vi sidder og skriver ønsker på postkort, men aldrig ser vores input blive inddraget i de endelige planer. Selv når kommunen anerkender, at borgerne ønsker bynatur, forskellige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker

ignoreret, og massive byggeprojekter domineret af private developere fortsætter uhindret. Boligpolitikken virker fastlåst i traditionelle rammer, hvor fokus er på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ikke plads til alternative boligformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til øget kreativitet, bæredygtighed og styrket fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan udføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, synes det ikke at blive overvejet i den nuværende planlægning. Udover de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavnsgade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavnsgade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af nye beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavnsgade, som fører ud på Sydhavnsgade – en af Københavns mest trafikerede veje. Det mest sandsynlige resultat af disse massive byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, omdannes til en gennemkørselsvej for at aflaste det øgede trafikpres. Dette vil ikke blot medføre en voldsom stigning i trafikken, men også få betydelige konsekvenser for nærområdets miljø. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej og Haveforeningen Kalvebod, der støder op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede foretaget en arealreservation til vejgennemføringen, hvilket bekræfter, at de er fuldt ud klar over problemets omfang og konsekvenserne heraf. Det mest bekymrende er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet tydeligt præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet tages beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et fuldt overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om fremtiden for området. Københavns Kommune taler om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger fortæller en anden historie. For eksempel planlægges der byggeri ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, hvilket tydeligt viser, at byudviklingen ikke sker med det nødvendige hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange bevaringsværdige miljøer, såsom de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og i Sydhavnen, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede overbebygget, og livskvaliteten i bydelen er blevet forringet af de mange byggeprojekter. Vi har i over 20 år levet midt i en byggeplads med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de seneste planer vil denne tilstand fortsætte i mindst 10 år mere. Dette betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil bruge halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads, hvilket strider imod kommunens ambitioner om at sikre høj livskvalitet og skabe en sund by. Det er nødvendigt at tage større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at bygge med fremtidige tilflyttere for øje. Et andet problem er manglen på bopælspligt i nybyggerierne. Mange nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket resulterer i tomme lejligheder og manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den aktivitet og liv, der er nødvendige for at sikre en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Ifølge flere eksperter er de fremskrevne tal urealistiske, hvilket betyder, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, der allerede lider under presset fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie samt en udvikling, der fremmer sundhed og trivsel gennem grønne områder. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, fremfor blot at være statister i en udvikling drevet af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens

Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større

byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsvej og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsvej, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig

inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis

afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitament frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelt i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en

mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Cecilie Therese Hansen, Emcon a/s

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

289

INDSENDT AF

Cecilie Therese Hansen, Emcon a/s

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Wilders Plads Ejendomme a/s

BY

København K

POSTNR.

1401

ADRESSE

Strandgade 54

HØRINGSSVAR

Der henvises til vedhæftede høringssvar.

MATERIALE:

hoeringssvar fra wilders plads ejendomme til oplæg til kp24 24.10.24.pdf

Hørings svar vedr. Forslag til Kommuneplan 24 – Fremtidens Klimavenlige Hovedstad

Ønske om at videreudvikle og bevare Byens Sjæl på Christianshavn

Familien, der i nu seks generationer har ejet og drevet Wilders Plads på Christianshavn, har længe arbejdet på at erstatte barakbygningen på Wilders Plads 11A med en ny bygning. Det skyldes blandt andet, at bygningen er miljøskadet og indeholder miljø- og sundhedsskadelige stoffer, hvilket gør den uegnet til enhver form for beboelse eller restauration.

Derfor ønsker familien på Wilders Plads Ejendomme (WPE) at bygge en ny bygning, som vil kunne bibeholde byens sjæl, tilføre nyt liv til området og genskabe rammerne for det levede liv på Wilders Plads og Christianshavn.

I forbindelse med Forslag til Kommuneplan 24 – Fremtidens Klimavenlige Hovedstad, fremsender Emcon på vegne af WPE følgende hørings svar.

Forslag til KP24 indeholder initiativet "Byens Sjæl", som har udpeget 50 bevaringsværdige bygninger i København, heriblandt Wilders Plads 11. Vi har stor respekt for initiativet og vægter selv højt, at vi fortsat kan beholde de steder i København, som er med til at definere byens sjæl og lokalområdernes særlige kendetegn.

Men den eksisterende bygning på grunden på Wilders Plads er i teknisk dårlig stand med utætte tage og fugtige uisolerede konstruktioner og indeholder miljøskadelige stoffer. Bygningen står derfor ikke til at redde. Hvis der forhindres opførelse af en ny bygning på adressen, vil den nuværende bygning fortsat stå og forfalde, som det allerede er tilfældet i dag grundet bygningens tilstand.

Vi er af den klare overbevisning, at en udpegnings af Wilders Plads 11 som bevaringsværdig bygning først og fremmest vil fjerne muligheden for at gendanne dét liv og dermed den sjæl, som kendetegner det hjørne, hvor bygningen er placeret. Dernæst vil det de facto betyde, at WPE ikke kan foretage sig andet end at lade bygningen stå tom – stik imod ambitionen og intentionen bag Byens Sjæl.

WPE har, i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen, udarbejdet et forslag til en ny lokalplan for Wilders Plads, som pt. er i proces til genbehandling via et medlemsforslag i borgerrepræsentationen.

Lokalplanens formål er at muliggøre nedrivning af barakbygningen Wilders Plads 11 og efterfølgende opførelse af en ny, DGNB-certificeret og klimasikret bygning med en forventet levetid på op til 200 år. Den nye bygning skal have høj arkitektonisk og bymæssig kvalitet og dermed give os muligheden for at videreudvikle og bevare byens sjæl på Wilders Plads. I tillæg bør det nævnes, at lokaludvalget har bakket op om behovet for en ny bygning, der kan videreføre den sjæl og det liv, som kendetegnede den gamle bygning.

Den nuværende barakbygning på pladsen, som i den gældende lokalplan er vurderet som nedrivningsegnet, er en ikke-isoleret og ikke-klimasikret bygning, der indeholder miljøfremmede og potentielt sundhedsskadelige stoffer. Den har midlertidigt fundet anvendelse som restaurant og café, hvilket dog ikke er en langsigtet mulighed på grund af bygningens tilstand. Bygningen vil derfor blot forfalde i dens nuværende tilstand.

Vi henvender os, da vi mener, at en politisk behandling og en kommende beslutning om at udpege bygningen bør hvile på et større helhedsbillede. Herunder, at både politikere og borgere får mulighed for at tage stilling på baggrund af et konkret lokalplansforslag. Dette forslag viser, hvorfor WPE's plan for Wilders Plads samlet set er den bedste løsning for området, hvis man ønsker at bevare og udvikle de kvaliteter, som borgerne har peget på gennem byens sjæl, nemlig en "oase i byen" på Christianshavn.

Vi mener, at der er mange facetter og parametre af betydning for dette sted i byen, som ikke vil blive belyst ved en vedtagelse af bevaring af bygningen, alene på det foreliggende grundlag, som fremlagt i Kommuneplan 24.

Dette opnås bedre gennem den forventede lokalplanhøring, hvor alle, også de lokale borgere, får mulighed for at få det samlede motiv præsenteret i en sammenhæng. Ikke mindst set i forhold til, hvordan man bevarer byens sjæl på det konkrete sted.

Sagen kort

Tilbage i 2012 vurderede Teknik- og Miljøforvaltningen (TMU), at der var grundlag for, at bygningen på Wilders Plads 11A kunne erstattes¹, og i 2020 anmodede vi om en ny lokalplan med henblik på at bygge en ny bygning².

WPE har siden 2019 arbejdet for at kunne skabe en værdifuld erstatning for barakbygningen på Wilders Plads og har gennem en arkitektkonkurrence valgt en bygning, tegnet af Lundgaard & Tranberg og udarbejdet i respekt og med et skarpt blik for alt det særlige, der kendetegner Christianshavn og Wilders Plads. Arkitektonisk og historisk. Således sikrer vi, at bygningen ikke alene er i overensstemmelse med kongstanken og formålet med 'Byens Sjæl', men også videreudvikler og bevarer byens sjæl på Christianshavn.

I juni 2022 blev der i TMU stemt for en startreddegørelse, som skulle bane vejen for den nye bygning. I december 2022 stemte et flertal i TMU dog nej til at sende lokalplanen i offentlig høring, fordi Wilders Plads 11A i mellemtiden var udpeget som en del af Byens Sjæl.

Nu har et flertal af partier i Københavns Kommune fremsat et medlemsforslag om en genbehandling af forslag til lokalplan for Wilders Plads 9-11, som skal behandles på Borgerrepræsentationens møde d. 28.11.24.

Projektet indebærer, at:

- Vi sikrer livet på hjørnet, der blev skabt med Restaurant Undici, ved at lave plads til erhverv i stueetagen i den nye bygning. Undici ønsker at komme tilbage i bygningen for at drive spisested. Samtidig vil projektet bibringe lejeboliger til området, hvilket også er efterspurgt på Christianshavn – og i resten af byen.
- Vi bevarer den lille oase med respekt for den ikoniske arkitektur på Christianshavn og Wilders Plads, hvor der fortsat er plads til kreativ udfoldelse og uprætentiøs afslapning – noget, som også blev fremhævet i nomineringen af Wilders Plads til Byens Sjæl, og som vi frygter vil dø ud, hvis bygningen bliver tvunget til at forblive tom.

---

¹ 2012: [Lokalplan nr. 477 af 20. juni 2012 \(eksisterende lokalplan\)](#)

² 2022: [Forslag til lokalplan Wilders Plads 9-11, Indre By](#)

- Det foreslåede projekt er tegnet og tænkt med bæredygtighed for øje. Det betyder, at vi med bygningen sigter efter et DGNB-certifikat i Guld. Desuden har bygningen i vores foreslåede projekt en levetid på 200 år, hvilket er mere end dobbelt så længe som den gennemsnitlige bygning i Danmark, der har en levetid på mellem 40 og 100 år. Med dette in mente eksisterer der også et langsigtet perspektiv i at gennemføre byggeprojektet fremfor at totalrenovere bygningen. Det skyldes, at en renovering hverken vil forlænge levetiden lige så betragteligt eller muliggøre at drive restauration. Derudover vil en renoveret barak ikke – i modsætning til en ny bygning – være klimasikret mod fx en 100-årshændelse som en stormflod.

Den nuværende bygning på Wilders Plads 11A, Den gamle barak

Modelfoto af den nye bygning på Wilders Plads 11A (også nederst)

Illustration af eksisterende bygning og forslag til ny bygning jf. lokalplansforslaget.

Bygningens tilstand

Den eksisterende bygning er syg indvendigt. Dansk Miljøanalyse har fundet spor af tungmetaller som zink og bly samt olie i en sådan grad, at affaldet fra en eventuel nedrivning vil blive klassificeret som farligt affald. Bygningen er i teknisk dårlig stand med utætte tage og fugtige uisolerede konstruktioner, og derudover er der fundet spor af sundhedsskadelige stoffer som asbest, PCB og skimmelsvamp.

Grundet omfanget af de miljøfremmede og sundhedsskadelige stoffer i bygningen vil en renovering stille krav til blandt andet tilgængelighed og fysisk arbejdsmiljø jf. det seneste bygningsreglement.

Det betyder, at brugspladsen til gæster skal begrænses betragteligt, hvilket er afgørende for, hvorvidt det overhovedet er rentabelt at drive restauration i bygningen. En bygning renoveret efter BR18 vil være så væsentligt forandret, at den netop ikke kan rumme Byens Sjæl, men i stedet vil forblive en kulisser.

Barakken vil desuden få nye facader, hvilket vil ændre bygningens fysiske karakter. Noget, som Byens Sjæl netop lagde vægt på i udpegningen.

Wilders Plads 11A er miljøskadet og uegnet til enhver form for beboelse eller restauration. Det vil den fortsat være, hvis man vælger at renovere bygningen. Vi ønsker derfor at bevare byens sjæl omkring Wilders Plads med en ny bygning, der har et skarpt blik for alt det særlige, der kendetegner både Christianshavn og Wilders Plads.

Kommunens grundlag for bevaring

Vi anerkender til fulde betydningen af vores bygnings- og kulturarv, som er helt unik for København. WPE er selv en central del af historien om Christianshavn, og vi arbejder med at sikre en respektfuld og

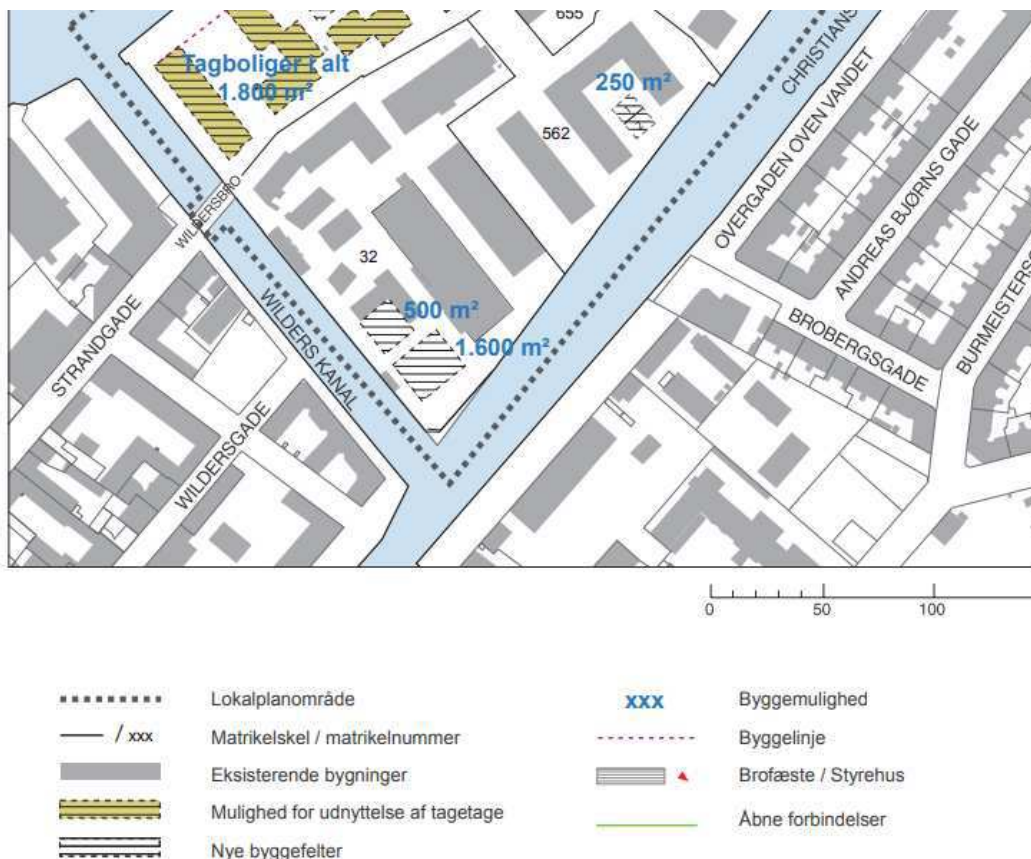
bæredygtig udvikling af de bygninger og byrum, vi ejer, med et langsigtet perspektiv, der er til glæde og gavn for alle københavnere.

Københavns Kommune har valgt at bruge en helt ny og uprøvet metode som grundlag for at inkludere og udpege bygningen på Wilders Plads som bevaringsværdig. Metoden er en kombination af borgerinvolvering, udpegning ved et dommerpanel og en efterfølgende planfaglig undersøgelse, der baserer sig på andre kriterier end den normalt anvendte SAVE-registrering.

Vi anerkender fuldt ud, at man skal bevare de bygninger, som har en særskilt historisk forankring og betydning for københavnere og det levede liv, og at man arbejder med nye metoder og tilgange for at opnå en bredere opfattelse af bevaringsværdige områder, herunder f.eks. byens oaser.

Men vi anser det også som en stor udfordring, at det byliv, som borgerne har peget på som særligt bevaringsværdigt, ikke er i en tilstand, der gør det muligt at bevare bygningen i dens nuværende form. En udpegning, som sandsynligvis havde været anderledes, hvis man havde haft fulgt de gængse SAVE-kriterier.

I den gældende lokalplan for området er vurderingen, at bygningerne kan nedrives, og at der således er anvist byggeret på begge grunde beliggende på Wilders Plads 9-11.

Kommunen oplyser på sin hjemmeside vedr. retningslinjer for bevaringsværdige bygninger³, gældende for KP24, at:

"Indenfor lokalplanlagte områder vil det være lokalplanens udpegning af bevaringsværdige bygninger, der er gældende. Kommuneplanens udpegning af bevaringsværdige bygninger vil derfor ikke være gældende for bygninger, der er omfattet af en lokalplan, hvor de ikke er udpeget som bevaringsværdige. I tilfælde, hvor en bygning er udpeget som bevaringsværdig i en lokalplan eller byplan, træder lokalplanens bestemmelser i stedet for kommuneplanens udpegning.

I forbindelse med lokalplanlægning for et område kan kommunen foretage en konkret vurdering af bygningsmassen, hvor også bygninger, der ikke er udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen, kan udpeges som bevaringsværdige. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor bygningerne vurderes at have en væsentlig værdi for områdets egenart, eller hvor bygningerne er for nye til at være omfattet af den registrering, der ligger til grund for udpegningen i kommuneplanen."

Vi må derfor forudsætte, at bygningen fortsat ikke er bevaringsværdig, selv efter vedtagelse af KK24, da kommunen ikke har ændret sin vurdering af bygningens bevaringsværdi.

Byens sjæl

Kommuneplan 2024 indeholder, som en nyskabelse, en udpegning af 50 særligt sjælfulte bygninger, der betragtes som bevaringsværdige og som indgår i initiativet Byens Sjæl.

"Med Kommuneplan 2024 udpeges 50 bevaringsværdige bygninger, som er udvalgt under kampagnen Byens Sjæl i 2022. Bygningerne er eksempler på steder med en særlig betydning for københavnere og byen, og de er identificeret gennem en omfattende inddragelses proces efterfulgt af en bedømmelse i et fagligt dommerpanel." (udklip af udkast til Kommuneplan 24, s. 108.)

Et dommerpanel, udpeget af Overborgmesteren, har bedømt borgernes forslag og vurderet efter kriterier fastlagt af dommerpanelet. Dommerpanelet har sammenfatte i alt 13 kriterier i deres bedømmelse.

Wilders Plads 11, benævnt Bådklubben og Ristorante Undici, er én af de 50 bygninger, der er udpeget, blandt andet på baggrund af følgende vurdering fra dommerpanelet:

"En særlig type nomineringer gælder oaser, hvis funktion som spisesteder, klubber og rum for uprætentiøs afslapning ofte også afspejler sig i selve bygningerne, f.eks. La Banchina, Marketenderiet i HF Mozart, SKK Nordre Klubhus, Reffen & Werkstatt, Bådklubben og Ristorante Undici på Wilders Plads. En anden type, der kan nævnes, er pølseboderne Harry's Place og Bistro Trekanten på henholdsvis Nordre Fasanvej 269 og Prags Boulevard 67, som måske mest af alt udtrykker vigtigheden af også den lille pause i både dagligdagen og gadebilledet."

Vi anerkender fuldt ud den motivation, der ligger til grund for nomineringen, samt det liv, der midlertidigt har været til stede i vores barakbygning. Her har vi testet forskellige metoder til at tiltrække bylivet for at afklare, om dette kunne være en vej fremad for bygningens udvikling i en kortere overgangsperiode.

Men med resultaterne fra miljøanalysen af bygningen står det klart, at bygningen ikke kan bevares i dens nuværende tilstand – heller ikke ved en renovation af bygningen. Derfor er der behov for en ny bygning, hvis den ikke for fremtiden blot skal forfalde.

---

³ [2024: Københavns Kommuneplan 2024 - Bevaringsværdige bygninger](#)

Planfaglig undersøgelse

Borgerrepræsentationen har efterfølgende besluttet, at flest muligt af de 50 bygninger i favoritfeltet skal optages som bevaringsværdige i Kommuneplan 2024 for Københavns Kommune.

Derfor er der gennemført en planfaglig undersøgelse af de 50 bygninger, "*Planfaglig undersøgelse af bygninger udvalgt i kampagnen Byens Sjæl*"⁴. Her angives bygningens bevaringsværdi i en samlet vurdering ud fra tre kriterier, som kommunens planlæggere har valgt, heraf bygningens fysik, fortælling og funktion.

Sædvanlig praksis har været at anvende SAVE-metoden, hvor man lægger vægt på originalitet og tilstand samt hhv. arkitektonisk, kulturhistorisk og miljømæssig værdi.

Planlæggerne konstaterer i undersøgelsen, at:

"Det er karakteristisk, at københavnere i deres nomineringer ofte ser bygningen som en helhed, der omfatter både bygningens arkitektur og fysiske kendetegn, dens historie, dens funktion og de mennesker der færdes der. Københavnerne nominerede i højere grad et sted end en bygning."

Vi er overbeviste om, at Wilders Plads er udpeget, fordi pladsen og de gule bygninger er dybt forankret i lokalområdets DNA og historie, og at det ikke alene er bygningen, men derimod hele området, der giver Christianshavn sin karakteristiske sjæl. Vi bevarer den lille oase med respekt for den ikoniske arkitektur på Christianshavn og Wilders Plads, hvor der fortsat er plads til kreativ udfoldelse og uprætentiøs afslapning – noget, som også blev fremhævet i nomineringen af Wilders Plads til Byens Sjæl, og som vi frygter vil dø ud, hvis bygningen bliver tvunget til at forblive tom.

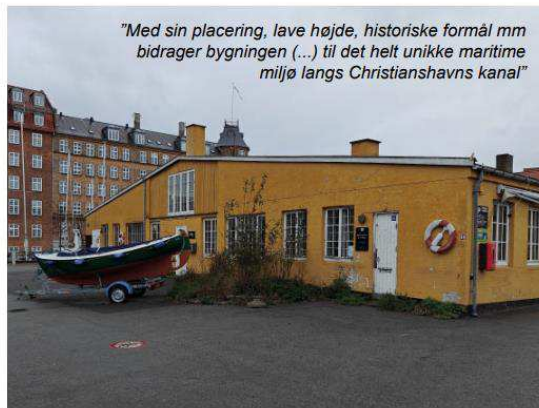
Men i den planfaglige undersøgelse fremhæves stedet i mindre grad, mens aspekter som bygningskroppens form og vinduer i højere grad fremhæves. Det er ærgerligt, da vi mener, at forslaget til den nye bygning opfylder kongstanken i Byens Sjæl ved at indfange det levede liv og den historiske forankring i bygningens nærområde, som er med til at definere byens sjæl og karakteristika.

---

⁴ [2023: Planfaglig undersøgelse af bygninger udvalgt i kampagnen Byens Sjæl, s. 25](#)

BÅDKLUBBEN / RESTAURANT UNDICI Wilders Plads 11A, 1403 København K

Opførelsesår:	1946	Den lave, fritstående bygning danner rum og kontrast langs kanalen. Stifærdig funktionel erhvervsbygning var en del af bådebyggermiljøet omkring Wilders Plads og fortæller om en tid hvor kanalerne tjente et erhvervmæssigt formål. Rummer et par restauranter der skaber byliv. Bevaringsværdien knytter sig til byg-	ningskroppens form og vinduer.
Fysik:	Høj		
Fortælling:	Middel		
Funktion:	Middel		
Samlet:	Middel		

Udklip fra Planfaglig undersøgelse

Anmodning om helhedsorienteret og individuel stillingtagen

WPE anmoder derfor Københavns Kommune om at kommunen forholder sig individuelt til de 50 bygninger under "Byens Sjæl" med henblik på at sikre de nødvendige rammer omkring den kulturarv og det byliv, der kendetegner "Byens Sjæl" i de konkrete tilfælde. For Wilders Plads 11 er vi, sammen med blandt andet lokaludvalget og andre aktører, overbeviste om, at det bedste for netop det byliv, der kendetegner sjælen på Wilders Plads 11, vil være en ny bygning der kan sikre rammerne om byens sjæl på Wilders Plads 11.

Svar til: Høring 64914 af: Poul Hviid

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

288

INDSENDT AF

Poul Hviid

BY

Vanløse

POSTNR.

2720

ADRESSE

Thorupgård Allé 26

HØRINGSSVAR

Se tilføjede dokument

MATERIALE:

ph. kommuneplan 2024 - med modstrid.pdf

Høringssvar til Kommuneplan 2024.

Poul Hviid, d.24.10. 2024

En kommuneplan i strid med sig selv

Det er meget sympatisk, at titlen på udkastet til Kommuneplan 2024 er "Fremtidens klimavenlige hovedstad". Her ses et interessant skift fra strategi-udgaven fra 2023, hvor titlen var "miljøvenlige" hovedstad.

Dette er bemærkelsesværdigt, fordi klima-spørgsmålet ikke tages rigtigt alvorligt i Kommuneplan 2024, og to tendenser går imod hinanden: den proklamerede klimavenlighed overfor den modsatte effekt af mange af vigtige målsætninger og planer.

Allerede i Resume'et ses denne modstrid.

De 3 første målsætninger vil klart være meget klimabelastende: Udbygninger af nye bykvarterer i Østhavnen, på Kløverparken, Refshaleøen og Lynetteholm, nye boligområder på Nørrebro, Østerbro, samt det generelle ønske om opførelse af 40.000 nye boliger. (alt, s.9)

Resten af målsætningerne i Resume'et er generelt gode og nødvendige, men vil - alt efter hvordan de gennemføres - sandsynligvis komme i konflikt med de tre forudgående primære udviklingsmål. Når man læser den tidligere overborgmesters forord (s.6), ses generelt den politiske formulering af samme blanding af gode ideelle ønsker om en grøn og klimavenlig by. Dette er i stærk modsætning til de overordnede planer, der reelt annoncerer klimaskadelig vækst og fortætning. Tydeligst formuleret i sætningen, at der simpelthen bliver bygget alt for lidt.

Den hidtidige udvikling i København har imidlertid ikke vist, at vi får en kvalitativt bedre by for mennesker ved at bygge mere og mere på samme knappe areal. Boligpriserne er ikke faldet, flere mennesker med almindelige jobs og indtægter må flytte ud af København, mens entreprenører og spekulanter har tjent stort på den forcerede by- og boligudvikling.

Turisterne er strømmet til den indre by - og har prist arkitekturen, miljøet og den danske hygge, mens beboere og mindre butikker i indre by har problemer med for mange turister, høje huslejer og støj.

Samtidig forsømmes Københavns ydre bydele. Her er der store problemer med nedrivninger, nye firkantede byggerier, megen gennemkørende biltrafik, støj, forurening og dårlig kollektiv trafik. - Det er i den forbindelse bemærkelsesværdigt, at store dele af Brønshøj og Vanløse (hvor jeg og 40.400 andre bor) i planens digitale udgave, er placeret yderst på en anden side end resten af byen på de store fine kort i Kommuneplanen.

Fokuseringen fra s. 27, på den ideelt set gode kollektive trafikform Metro, har desværre en meget klimabelastende virkning i udbygningsfasen. Metro-udbygningen, med følgende store vej- og

tunnel-arbejder, bør derfor reduceres eller vente. Gerne indtil der kan konstateres en klar opbremsning eller nedgang i den nuværende stigende klimabelastning (CO₂-udledning).

Elektriske busser, der kører i særlige busspor på eksisterende veje er derimod ikke, ret klimabelastende. Der er der gode erfaringer med denne transportform i Ålborg. Gode busforbindelser og -afgange, er meget vigtige for mobiliteten for rigtig mange mennesker i København. Og denne transportform kan etableres hurtigere og medvirke til at flere mennesker ikke køber eller bruger bil, men benytter kollektiv trafik.

Hvis en by har ambition om at være klimavenlig, dvs. udlede mindre CO₂, skal det ske hurtigt muligt. Hvis vi når et "tipping-point" kan udviklingen hen i mod meget forværrede klimaforhold ikke vendes, og store menneskelige, sociale og økonomiske ulykker kan forventes.

Planen om en bygning af en ny Metrolinie til bl.a. Lynetteholm (set s.27) er især mærkelig og bør ikke indgå i en plan for en klima- og menneskevenlig by.

Selve etableringen af Lynetteholm er klima- og naturbelastende, som mange eksperter og organisationer har gjort opmærksom på. Og selv hvis Lynetteholm blev etableret efter planen (hvilket i øvrigt sjældent sker) vil det planlagte, nuværende Øresundsområde, først være opfyldt med jord i år ca. 2050 - og eventuelt være bebygget og beboet af mennesker, der kan benytte en Metro i 2070.

Så det er både klimamæssigt og økonomisk hasard allerede nu at begynde etablering af en metrolinie, der runder Lynetteholm med to stationer,

Et argument for opførelsen af Lynetteholm har været, at hvor skal man ellers komme af med al den jord, der er- eller vil blive gravet ud ved metro- og boligbyggerier. Et andet argument har været højvandssikring af København fra nord.

Men man planlægger først at opføre højvandslukket til Københavns havn, når Lynetteholm er etableret - i 20250 eller 2070. Dette er især mærkeligt, fordi en højvandstrussel mod København fra nord, med den nuværende klimaforværring, meget vel kan komme længe inden 2050 eller 2070.

En højvandstrussel mod København er desuden mere sandsynlig fra syd, hvor der er beregninger på, at store dele af Amager, Sydhavnen og havneindløbet fra syd vil kunne få meget forhøjet vandstand.

Den store mængde jord, der beregnes brugt til Lynetteholm, burde derfor hellere bruges til opførelser af diger omkring det sydlige Amager og Sydhavnen.

Sidebemærkning

Hvis det imidlertid skulle blive besluttet af udvide metronettet, burde det ske i områder, hvor der allerede bor mange mennesker. Og altså ikke omfatte det planlagte Lynetteholm, der p.t. og i længere tid fremover vil være vand/Øresund. Hvis Lynetteholm etableres efter planen, vil der først/tidligst omkring 2070 bo mennesker derude, med mulighed for at benytte sig af en Metro

Både Øst-amager, Vanløse, Brønshøj-Husum og Bispebjerg, samt beboere i områderne i det øvrige nord-vest i København savner imidlertid her og nu en hurtig kollektiv forbindelse.

Det kunne være den metro-forbindelse, "Hospitalslinien", der er foreslået af 3 lokaludvalg i området.

Den foreslåede linie er:

- Rigshospitalet - Vibenshus Runddel - Ryparken - Bispebjerg Hospital - Bellahøj - Brønshøj torv - Husum - Tingbjerg - og Herlev Hospital (udenfor København, men med forbindelse til letbanen med stationer til Ishøj)

Se link, inkl. kort:

<https://www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk/forslag-hospitalsmetro-til-den-nordvestlige-del-af-koebenhavn/>

Denne metrolinie kunne også (starte eller) forbindes med det meget befolkede Amager via en linie, f.eks.:

DR-byen - Amagerbrogade - Lergravsparken - Prags Boulevard - Refshaleøen - Østerport – Rigshospitalet-

Men "Hospitalslinien" (og evt. ovenstående Amager-linie) kunne også være en klimavenlig hurtig el-busforbindelse - som tidligere omtalt:

Andre politiske målsætninger

I forhold til den politiske linie, praksis og metode, som det hidtidige politiske flertal i borgerrepræsentationen reelt har fulgt, kommer også de fleste af Kommuneplan 2024's andre gode og ideelle målsætninger for fremtidens København desværre til at fremstå ret idylliserede og urealistiske.

Eksempel: Boligudviklingen

Når der (s.11) står, at byen "skal være en by med høj livskvalitet og rum for alle", – er det i modstrid med, at kommuneplanen vil have mere og tættere bebyggelse og beboelse på de få ledige eller ryddede arealer og rekreative grønne naturlige områder i byen, - f.eks. Lærkesletten/Amager Fælled, Lynetteholm, Refshaleøen, Papirøen, Kløverparken, Vingelodden og andre, mindre, grønne områder i byen.

Målsætningerne om mange nye og billige boliger er i sig selv god, men urealistisk i forhold til målsætningen om "livskvalitet og rum for alle". Reelt har kun ret velhavende personer, familier eller organisationer fra ind- og udland råd til at købe eller leje en bolig i København, især i de nye eksisterende og kommende byggerier.

Livskvaliteten og diversiteten i byen er desuden allerede forringet - og planlægges her fortsat at blive forringet, på grund af f.eks. den stigende biltrafik og forurening, spekulationsbyggerier, ødelæggelse af små og betalbare originale miljøer i sydhavnen, på Vesterbro og Refshaleøen.

Igen s. 11, formuleres ønsket om "et boligmarked i balance". Men boligmarkedet i København er ikke i balance i dag. Indenlandske pensionsfonde og udenlandske kapitalfonde opkøber og

profiterer af den nuværende boligpolitik. Mange ejendomme og boliger står desuden tomme, fordi der stadigvæk og politisk bevidst ikke er krav om bopælspligt for dem. Det manglende krav om bopælspligt for den første ejer er en direkte opfordring til spekulation i nybyggerier. Og spekulanter fra ind- og udland har til fulde udnyttet denne mulighed. Det manglende krav om bopælspligt har mange gange være påpeget som en af grundene til at mange nyere boliger står tomme i København.

Hvis det politiske flertal i kommunen havde vilje til det, burde det opgøres, hvor mange boliger, der står tomme i den eksisterende boligmasse. Måske ville man opdage, at der så ikke var behov for at nedrive ældre bygninger - og fortætte/forgrimme byen med nye, dyre, firkantede klima- og miljøbelastende høje huse eller tilbygninger på ethvert ledigt areal eller grønt åndehul i byen. Mange af delmålsætningerne i kapital 1 og 2 er ellers gode og nødvendige. Men generelt signalerer denne kommuneplan en fortsat vækstpolitik, der har haft- og fremover igen vil få skadelige konsekvenser for miljøet, klimaet og befolkningerne i- og omkring København.

Eksempel: Befolkningsudviklingen

Udgangspunktet og undskyldningen for denne politik overfor den nuværende befolkning i København skal åbenbart fortsat være historien om en massiv og fortsat tilflytning til København på ca. 62.000 om året. (s. 22.)

Kommuneplanens figur 2.3. viser imidlertid, at det alene er et fødselsoverskud og nettoindvandring fra udlandet, der giver en - i øvrigt faldende - befolkningsvækst i 2023. Nettotilflytningen fra de danske kommuner har været faldende fra 2019.

Den stigende befolkningsvækst i København fra 2020 (ca. 9.000) til 2023 (Netto ca. 13.000) skyldes altså flere nyfødte børn end døde, samt større indvandring fra andre lande end udvandring (netto ca. 6.000).

Hvis den her sete tendens fortsætter fremover, vil et stigende antal danske voksne og børn flytte ud af København, grundet de store bolig- og leveomkostninger. Dette selvom befolkningen i Kbh. totalt set er steget fra ca. 1990 (460.000) til 2024 (659.000).

I 1945 boede der 768.000 indbyggere i København. De var mindre velhavende, men bolig/lejepriserne var også lavere. Nedrivninger og privatiseringer af boligmassen (til ejerlejligheder bl.a.) i efterkrigstiden førte til "genhusning"/udsmidninger af denne befolkningsgruppe til omegnskommunerne. En bevidst politisk boligpolitik, der lagde grunden til det nuværende mere velhavende og attraktive København – men også en voksende økonomisk og social ulighed.

Den fremtidige planlægning i København tegner derfor til at blive for et svindende antal danskere, der er ressourcestærke nok til at blive boende i byen, deres børn, samt for tilflyttere eller boligkøbere fra andre lande.

Muligheder

Der ses ingen overvejelse i kommuneplanen om indsatser mod denne tendens. - Andet end at bygge/bygge, så en større boligmasse kan føre til fald i boligpriserne. De hidtidige erfaringer tyder ikke på, at dette vil ske.

Dette kunne modvirkes (som tidligere anført) ved at: - Indføre bopælspligt til de eksisterende mange tomme boliger – føre kontrol med leje-udgifterne (som set tidligere i København og nu i Wien) - ved at sikre bedre forhold for børnefamilier - f.eks. med bedre institutioner flere/bedre grønne områder og legearealer - mindske trafikmængden, støjen og forureningen o.a. København har jo penge nok i kommunekassen til at lave forbedringer på disse områder, hvis der er politiske vilje til det (både i kommunen og i staten)
De mange ungdomsboliger, der bliver flere af, er desuden mere spekulationsboliger end til at betale for studerende eller enlige.
Almene boliger er også for få og dyre. Det skal i højere grad sikres, at de private bygherrer reelt opfylder kravet om at 25% almene boliger i nybyggerier. Det meget tit, at kun de private og profitgivende boliger bliver opført, og de almene boliger opføres sidst, bliver dårligst placeret - eller slet ikke opføres.

Afsluttende og overordnet, er der en mærkelig modstrid mellem den principielle tilslutning til Fingerplanen (s. 16) (der jo tilråder en byudvikling af København og hovedstadsområdet følgende infrastruktur-bestemte linier mod nord, syd og vest ud mod omegnskommunerne) - og den nuværende- og åbenbart også fremtidige fokusering på store byggeprojekter og udvidelse af København mod øst ud i Øresund (og Sverige??).

- I den forbindelse kan ses planerne om jordopfyldningen og metro-forbindelsen til Lynetteholm, biltunneller til Kbh.s lufthavn og samt øget forbindelse til Sverige (Malmø og "Greater Copenhagen", s. 14-15, bl.a.).

Alle disse store byggeprojekter har vist sig som - og vil, hvis de fastholdes, i endnu højere grad blive - en miljø- klima- og økonomisk belastning for København og omgivelserne.

Titlen på denne Kommuneplan viser sig meget at være meget misvisende, når man undersøger dens reelle indhold.

Københavns Kommune, dens medarbejdere og de valgte politikere har udført et stort- og på mange måder grundigt arbejde med de mange temaer i planen.

Københavnerne har indsendt mange og kvalificerede tilbagemeldinger i den forudgående høring om Kommune-STRATEGI planen.

Man kunne derfor forvente en bedre kommuneplan, der virkelig tog klimaspørgsmålet alvorligt i alle aspekter af den fremtidige udvikling, samt på mere seriøs måde afspejlede de NUVÆRENDE københavnernes situation, meninger og ønsker om en RIGTIG menneske- og klimavenlig hovedstad.

Med venlig hilsen

Poul Hviid

24.10. 2024.

Svar til: Høring 64914 af: Christel Jensen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

287

INDSENDT AF

Christel Jensen

BY

Slagelse

POSTNR.

4200

ADRESSE

Kirkerupvej 9

HØRINGSSVAR

Jeg protesterer imod den foreslåede bebyggelse mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, som vil ødelægge områdets unikke karakter og natur. Det er afgørende, at Kommuneplan 2024 revideres, så den i højere grad bevarer byens sjæl, beskytter grønne områder og sikrer reel borgerinddragelse.

Som beboere i København føler vi et stort behov for at udtrykke vores alvorlige bekymring over byudviklingen, som foreslås i Kommuneplan 2024, især hvad angår Kongens Enghave og Sydhavnen. Der er flere centrale punkter, som vi ønsker, at der tages op til fornyet overvejelse og indarbejdes i den videre planlægning af byen. Udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne lider under manglende sammenhæng og koordinering. Vi savner en strategi, der tager hensyn til regionen som helhed, med særligt fokus på omegnskommunerne. Københavns byudvikling kan ikke planlægges isoleret, da byens vækst, trafik og boligbehov hænger tæt sammen med de omkringliggende kommuner. En helhedsorienteret tilgang til regional planlægning vil kunne sikre, at byudviklingen bliver mere balanceret og bæredygtig for hele regionen. Der mangler imidlertid fokus på de centrale temaer fra Kommuneplanstrategi 2023. Der er også en tydelig mangel på sammenhæng mellem de temaer, der fremhæves i Kommuneplanstrategien, og de reelle planer, der er fremlagt i Kommuneplan 2024. Kerneværdier som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes ofte, men det virker som om, at de ikke er blevet prioriteret i praksis. Hvis disse temaer ikke tages alvorligt, risikerer København at miste sin unikke identitet og sit særpræg. En af de største mangler i Kommuneplanen er den manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt bidrager til både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årevis levet midt i en byggeplads, og det ser ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Dette er langt fra sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som essentielle åndehuller, der giver plads til det liv, der allerede leves i byen. En anden stor udfordring i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Borgerne bliver inviteret til workshops og informationsmøder, men det føles som om, deres input har minimal indflydelse på beslutningerne. Mange borgere føler, at processen blot er en symbolsk øvelse, hvor deres ønsker og idéer forsvinder uden at blive inddraget i de endelige planer. Selv når borgerne klart udtrykker ønske om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker overset, og massive byggeprojekter, der ledes af private developere, fortsætter uden justeringer. Boligpolitikken fremstår fastlåst i traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og

andelsboliger dominerer, og der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til at fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke overvejes i kommunens planlægning. Udover de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturmæssige udfordringer, som ikke bliver behandlet tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, som fører til Sydhavns-gade, der allerede er en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive omdannet til en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil ikke blot medføre en dramatisk stigning i trafikken, men også få alvorlige konsekvenser for de omkringliggende miljøer. Vejen vil sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som støder op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede foretaget arealreservation til denne vej, hvilket viser, at de er fuldt ud klar over konsekvenserne. Det bekymrende er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret tydeligt for borgerne som en samlet plan. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et overblik og deltage i en reel offentlig debat om områdets fremtid.

Københavns Kommune fremhæver ofte vigtigheden af biodiversitet og bevarelse af kulturmiljøer, men de handlinger, der faktisk udføres, viser en anden virkelighed. Et tydeligt eksempel er den foreslåede udvikling ved Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som byudviklingen ikke tager tilstrækkeligt hensyn til. Mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, der ellers er bevaringsværdige, er også under pres fra nybyggeri. Sydhavnen er allerede voldsomt overbebygget, og de mange byggeprojekter har haft en negativ indflydelse på livskvaliteten i området. Vi har levet i støj og byggeaktivitet i over 20 år, og de nye planer antyder, at dette vil fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange borgere i Sydhavnen vil tilbringe halvdelen af deres voksenliv i en byggeplads, hvilket strider imod Københavns ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Det er på tide, at kommunen skifter fokus fra fremtidige tilflyttere til de mennesker, der allerede bor her. Et andet væsentligt problem er manglen på bopælspligt i de nye byggerier. Mange af de nye lejligheder bliver købt som investeringsobjekter af velstående personer eller udenlandske investorer, hvilket fører til tomme lejligheder og manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den nødvendige aktivitet, der skal til for at skabe en sund og levende by. Københavns Kommunes prognoser for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere analytikere har påpeget, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, hvilket betyder, at vi risikerer at bygge til en fremtidig befolkning, der måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de eksisterende beboere og bymiljøer, som allerede er under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel integritet. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de nuværende beboere, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med større fokus på reel borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie samt udvikling af bedre infrastruktur og mere bæredygtige løsninger. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, i stedet for blot at være tilskuere i en udvikling, der er styret af developere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor natur, kultur og mennesker prioriteres i byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige

kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter.

Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende

beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcestærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima

og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Caroline Kjar

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

286

INDSENDT AF

Caroline Kjar

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Sjælør Boulevard 1, St, Tv

HØRINGSSVAR

Jeg protesterer mod det planlagte byggeri mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, hvor op mod 6000 beboere kan flytte ind. Dette vil ødelægge det beskyttede kulturmiljø og truede naturområder. Borgerne i København kræver, at Kommuneplan 2024 prioriterer grønne områder, byens sjæl og en langt bedre borgerinddragelse i beslutningsprocesserne. Som borgere i København føler vi os forpligtede til at udtrykke vores bekymring over retningen for byudviklingen, som foreslås i Kommuneplan 2024, med særligt fokus på Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi ønsker, at flere afgørende elementer genovervejes og indgår i byens fremtidige planlægning. Der er en åbenlys mangel på en sammenhængende udviklingsstrategi for hovedstadsområdet og omegnskommunerne. Vi har brug for en strategi, der omfatter hele regionen og tager hensyn til de særlige behov i de nærliggende kommuner. Københavns byudvikling kan ikke ske isoleret fra omegnskommunerne, da byens vækst, trafik og boligbehov hænger tæt sammen med disse områder. En regional planlægningsstrategi, som ser byen og dens omegn i en helhed, kunne sikre en balanceret og bæredygtig udvikling. Samtidig er der en markant mangel på fokus i Kommuneplanstrategi 2023's centrale temaer, og der er en tydelig uoverensstemmelse mellem disse temaer og de konkrete planer i Kommuneplan 2024. Værdier som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver fremhævet i strategien, men de ser ikke ud til at være blevet prioriteret i praksis. Hvis ikke disse centrale temaer får større opmærksomhed, risikerer København at miste sin identitet og sit særpræg. En anden stor mangel i Kommuneplanen er fraværet af fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årtier levet midt i en byggeplads, og det ser ikke ud til, at denne tilstand vil ændre sig før 2034. Dette er hverken sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en vital del af enhver byudviklingsplan – ikke som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som essentielle åndehuller, der giver plads til liv. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det føles som om, at borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden nogen reel indflydelse på de beslutninger, der træffes. Mange borgere oplever, at borgerinddragelsen blot er en symbolsk øvelse, hvor det, de siger, ikke bliver taget med i de endelige beslutninger. Selv når kommunen konstaterer, at borgerne ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, mens massive byggeprojekter domineret af private developere fortsætter ufortrødent. Boligpolitikken fremstår fastlåst i de traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger

dominerer. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til at fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke bliver overvejet i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke behandles tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er udviklingen i Bådehavnsgade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavnsgade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavnsgade, og denne fører til Sydhavnsgade – en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil føre til en dramatisk stigning i trafikken og få alvorlige konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er fuldt klar over konsekvenserne. Det største problem er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret som en samlet plan for borgerne. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et overblik og deltage i en reel offentlig debat om områdets fremtid. Københavns Kommune taler meget om vigtigheden af biodiversitet og bevarelse af kulturmiljøer, men de faktiske handlinger tyder på noget andet. Et eksempel på dette er planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som viser, at byudviklingen ikke sker med tilstrækkeligt hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, der er bevaringsværdige, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede blevet voldsomt overbebygget, og de mange byggeprojekter har forringet livskvaliteten for beboerne. Vi har levet i støj, trafik og vejspærringer i over 20 år, og de nuværende planer viser, at denne situation vil fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens beboere vil tilbringe halvdelen af deres voksenliv midt i en byggeplads, hvilket strider imod Københavns Kommunes ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Der er behov for, at der tages større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at bygge med fokus på fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et væsentligt problem. Mange af de nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket efterlader mange af lejlighederne tomme og bidrager til en manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden det liv og aktivitet, der er nødvendigt for at opretholde en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Ifølge flere analytikere er de fremskrevne tal urealistiske, hvilket betyder, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede er under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie samt bedre infrastruktur og en udvikling, der fremmer sundhed og livskvalitet. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt, og hvor vi kan være stolte af den by, vi lever i, i stedet for blot at føle os som statister i en udvikling, der drives af private udviklere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor natur, kultur og mennesker er i centrum for byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse

vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter.

Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgrønt og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgrønt, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen som et unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende

beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima

og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Anne Marie Lai Kjar

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

285

INDSENDT AF

Anne Marie Lai Kjar

BY

Kbh sv

POSTNR.

2450

ADRESSE

Beethovensvej 7

HØRINGSSVAR

Jeg udtrykker min stærke modstand mod de byggeplaner, der foreslås mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. Området vil miste både sin natur og kulturelle integritet, og borgerne føler sig ikke hørt. Kommuneplan 2024 skal derfor revideres for at prioritere borgerinddragelse, grønne områder og byens unikke karakter. Som borgere i København føler vi et stærkt behov for at gøre opmærksom på vores bekymring over retningen for byudviklingen, der præsenteres i Kommuneplan 2024, især når det gælder udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi ønsker, at flere afgørende aspekter bliver genovervejet og indarbejdet i byens fremtidige udviklingsplaner. Der mangler en klar sammenhæng i udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne. En fælles plan for hele regionen, som tager hensyn til både Københavns vækst og de omkringliggende kommuners behov, er nødvendig for at sikre en bæredygtig og afbalanceret udvikling. Københavns byudvikling kan ikke ses isoleret fra omegnskommunernes vækst og boligbehov, da de to faktorer er tæt forbundet. En regional, holistisk planlægning kunne skabe en bedre balance og gavne både København og omegnskommunerne. Desværre er der et stort misforhold mellem Kommuneplanstrategi 2023's centrale temaer og de reelle planer, der præsenteres i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes som kerneværdier, men i praksis ser det ikke ud til, at disse temaer får den nødvendige opmærksomhed. Hvis ikke disse værdier tages alvorligt, risikerer København at miste sin identitet og sit særpræg. En af de største mangler i Kommuneplanen er det manglende fokus på at skabe en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt kan fremme både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har beboerne i årtier levet midt i en byggeplads, og det ser ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Det er tydeligt, at dette ikke fremmer beboernes trivsel eller byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan - ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som ægte åndehuller, der giver plads til bylivet. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende borgerinddragelse. Det føles som om, borgerne bliver inviteret til workshops og informationsmøder, men uden nogen reel indflydelse på beslutningerne. Det virker som en symbolsk øvelse, når borgerne bliver bedt om at give input, som tilsyneladende aldrig bliver inddraget i de endelige planer. Selv når borgerne klart ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, mens massive byggeprojekter drevet af private developere fortsætter uhindret. Boligpolitikken virker visionsløs og fastlåst i traditionelle rammer med fokus på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for

haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke bliver overvejet i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver behandlet tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er udviklingen i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og den fører til Sydhavns-gade – en af de mest trafikerede veje i København. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil ikke blot føre til en dramatisk stigning i trafikken, men også få store konsekvenser for miljøet i nærområdet. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som ligger op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative kvaliteter i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er klar over problemets omfang og konsekvenser. Problemet er dog, at denne udvidelse af Fragtvej og dens konsekvenser ikke er blevet tydeligt præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et klart overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om områdets fremtid. Københavns Kommune lægger stor vægt på biodiversitet og bevaring af kulturmiljøer i deres officielle planer, men virkeligheden afspejler en anden praksis. Et eksempel er planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som tydeligt viser, at byudviklingen ikke sker med den fornødne hensyntagen til sårbare naturområder. Samtidig er mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen under pres fra nybyggeri, selvom de er bevaringsværdige. Sydhavnen er allerede voldsomt overbebygget, og livskvaliteten for beboerne er blevet forringet af de konstante byggeprojekter. Vi har levet med støj, trafik og vejspærringer i over 20 år, og ifølge de nye planer vil denne tilstand fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange borgere i Sydhavnen vil tilbringe halvdelen af deres voksenliv i en byggeplads, hvilket strider imod kommunens egne ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Det er nødvendigt at tage større hensyn til de nuværende beboere, fremfor kun at bygge til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i de nye byggerier er også et alvorligt problem. Mange af de nye lejligheder bliver købt som investeringsobjekter af velhavende individer eller udenlandske investorer, hvilket betyder, at mange står tomme og mangler den sociale sammenhængskraft, der er nødvendig i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den nødvendige aktivitet, der skal til for at skabe en sund og levende bydel. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere analytikere har stillet spørgsmålstegn ved, om de fremskrevne tal er realistiske, hvilket kan betyde, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede er under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt en udvikling, der fremmer sundhed og trivsel gennem grønne områder. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere føler os hørt og kan være stolte af vores by, i stedet for blot at være tilskuere i en udvikling, der styres af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og

samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonetilførelsen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer

oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare området særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 høringssvar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med området traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som

kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst,

som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefeltter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreseervater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Foreningen Det Grønne Knæ

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

284

INDSENDT AF

Foreningen Det Grønne Knæ

VIRKSOMHED / ORGANISATION

v. Ann Vikkelsø

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Straussvej 16, st.th.

HØRINGSSVAR

Se vedhæftede høringssvar.

mvh

Det Grønne Knæ

MATERIALE:

241024 hoeringssvar kp24 det groenne knae.pdf

Sydhavnen, 24.10.2024

Foreningen Det Grønne Knæ
2450 København SV

Bemærkninger og input til
Høring om Kommuneplan 2024 for Københavns Kommune
fra Foreningen Det Grønne Knæ, Sydhavnen.

Det Grønne Knæ blev stiftet i 2003 med det formål at sikre Sydhavnstippen som et vildtvoksende grønt naturområde – og derudover arbejder vi for at den bindes sammen med andre grønne områder via et sammenhængende grønt stisystem med tilhørende naturområder bl.a. til Søndermarken, via Karens Minde Aksen, Vestre Kirkegård og Carlsberg-området.

Til kommuneplan 2024 har vi en række input:

Grønne områder – Sydhavnstippen og sammenbinding

Det Grønne Knæ mener, at der i Kommuneplanen er for lidt fokus på de eksisterende grønne områder, som bidrager mere til biodiversitet og ofte har større rekreativ værdi end nye områder. Sydhavnstippen er et fantastisk område og vi mener, at

- hele Sydhavnstippen bør fredes. Dette bør indgå under afsnittet om Kgs. Enghave, side 116.
- de i dag matrikulerede, men ikke bebyggede, områder i umiddelbar nærhed af Sydhavnstippen (områderne bag genbrugscentret, for enden af og på begge sider af Speditørvej) i forbindelse med kommuneplan 2024 ændres til rekreative områder. De eksisterende småindustrier erstattes ikke ved ophør og området omdannes til naturområde og de midlertidige flygtningeboliger fjernes igen, når behovet er ophørt. Dette nye naturområde bliver sammenhængende mellem de nybyggede boligområder på Stejlepladsen og den eksisterende Tippen. Dette for at kompensere for bebyggelsen på det tidligere naturfredede område Stejlepladsen og sikre muligheden for stiforbindelse til dette og de øvrige bebyggede områder nord for Bådehavngade.
- Bebyggelsen i Bådehavngade Syd bør højst være i to etager og med respekt for Sydhavnstippen, som et grønt område.

På side 96 nævnes, at "Grønne forbindelser med fx træer, bede og grønne facader kan medvirke til at skabe et grønt netværk mellem byens grønne og blå områder til gavn for mennesker, dyr, planter og klimatilpasning."

- I den forbindelse og i sammenhæng med Banestyrelsens planer om udbygning af jernbanelinjen gennem området med 2 spor mere, ønsker vi enten en hel eller delvis overdækning af området, eller at de kommende nye stibroer omdannes til også at rumme et bredere grønt bælte, som kan sikre vandring og sammenhæng mellem dyr og planter på begge sider af banen, det vil sige mellem Tippen-området og Karens Minde Aksen (i stil med de broforbindelser som eksisterer i dag over bane og motorvej på Vestamager-området).

- Et nyt grønt faunabælte langs med banen fra Tippen til Kalvebod Fælled vil også sikre muligheden for vandringer og sikring af biodiversitetens udvikling mellem Amager, Kalvebod-området og Køgebugtlinjen (Natura 2000områder).
- Videre ind mod Vesterbro, Valby og Frederiksberg er der også brug for omdannelser af eksisterende arealer, så de kan fremme biodiversiteten og samtidig betyde en mere sammenhængende og sikre stiforbindelse mellem disse områder og Sydhavnens naturområder.
- For enden af den fantastiske Karens Minde Aksen ved Sjælør Boulevard mod vest, vil en grøn faunapassage over Ellebjergvej/P. Knudsens Gade mod Sjælør Station åbne mulighed for en sådan sammenhæng. Umiddelbart er der ledige arealer mellem Sjælør Boulevard og bebyggelsen ved Hørdumsgade og under jernbanebroen til Sydbanestien, som kunne omdannes til naturområde. Det er så kun selve krydset der udgør en stor udfordring for en omdannelse til faunapassage.

Den sidste forhindring for såvel dyr og planter, som mennesker, for fri og sikker passage til Søndermarken er så Carlsberg området, hvor det kun er muligt ved en omlæggelse af Gamle Carlsberg Vej og en forbindelse over Valby Langgade.

Udvikling af Bådehavngade Syd

Som tidligere nævnt, ønsker Det Grønne Knæ **en lav bebyggelsesprocent og kun bebyggelse i max. 2 etager i hele området**, så det er i harmoni med øvrig eksisterende bebyggelse og naturområderne. Det vil også være godt, hvis der bliver mulighed for eksperimentelt byggeri (fx selvbyg og/eller tiny houses), som der allerede er en del af i Sydhavnen.

Det Grønne Knæ finder det **fuldstændig uacceptabelt, hvis der bliver en bebyggelsesprocent på 150 i Bådehavngade Syd**. Det vil ødelægge Sydhavnstippen og presse dyrelivet i området. Derudover passer det slet ikke ind i områdets karakter med Fiskerhavnen, kolonihaver og "åbne Vidder".

Yderligere vil de evt. planer om en ny vej langs banen i forlængelse af Fragtvej forstyrre roen og dyrelivet på Sydhavnstippen. Det vil også give dårligere adgang til de grønne områder. Det Grønne Knæ mener, at **alle planer om en sådan vej skal skrottes**.

Det kan ikke passe at ønsket om flest mulige boliger – alle steder skal overtrumfe alle andre forhold og ønsker – og gøre, at der slet ikke tages hensyn til steders egenart – eller andre politikker i Kommuneplanen.

Med venlig hilsen

Ann Vikkelsø, forperson for Det Grønne Knæ

Svar til: Høring 64914 af: Zlata Bejtovic

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

283

INDSENDT AF

Zlata Bejtovic

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Scandiagade 50, 4

HØRINGSSVAR

Jeg ønsker hermed at udtrykke min modstand mod den planlagte udbygning mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. Projektet truer med at ødelægge både kulturelle og naturlige værdier i området. Kommuneplan 2024 bør tage større hensyn til byens sjæl, sikre bedre borgerinddragelse og øge fokus på grønne områder. Som borgere i København føler vi et stærkt behov for at gøre opmærksom på vores bekymring over den foreslåede byudvikling i Kommuneplan 2024, især i forhold til Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi ønsker, at flere vigtige forhold bliver genovervejet og indarbejdet i byens fremtidige planlægning. Udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne lider under manglende sammenhæng og koordinering. Vi savner en strategi, der tager hensyn til regionen som helhed, med særligt fokus på omegnskommunerne. Københavns byudvikling kan ikke planlægges isoleret, da byens vækst, trafik og boligbehov hænger tæt sammen med de omkringliggende kommuner. En helhedsorienteret tilgang til regional planlægning vil kunne sikre, at byudviklingen bliver mere balanceret og bæredygtig for hele regionen. Der mangler imidlertid fokus på de centrale temaer fra Kommuneplanstrategi 2023. Der er også en tydelig mangel på sammenhæng mellem de temaer, der fremhæves i Kommuneplanstrategien, og de reelle planer, der er fremlagt i Kommuneplan 2024. Kerneværdier som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes ofte, men det virker som om, at de ikke er blevet prioriteret i praksis. Hvis disse temaer ikke tages alvorligt, risikerer København at miste sin unikke identitet og sit særpræg. En af de største mangler i Kommuneplanen er den manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt bidrager til både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årevis levet midt i en byggeplads, og det ser ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Dette er langt fra sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan - ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som essentielle åndehuller, der giver plads til det liv, der allerede leves i byen. En anden stor udfordring i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Borgerne bliver inviteret til workshops og informationsmøder, men det føles som om, deres input har minimal indflydelse på beslutningerne. Mange borgere føler, at processen blot er en symbolsk øvelse, hvor deres ønsker og idéer forsvinder uden at blive inddraget i de endelige planer. Selv når borgerne klart udtrykker ønske om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker overset, og massive byggeprojekter, der ledes af private developere, fortsætter uden justeringer. Boligpolitikken fremstår fastlåst i traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger dominerer, og der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger,

selvom disse kunne bidrage til at fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke overvejes i kommunens planlægning. Udover de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturmæssige udfordringer, som ikke bliver behandlet tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavngadeområdet, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavngade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavngade, som fører til Sydhavngade, der allerede er en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive omdannet til en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil ikke blot medføre en dramatisk stigning i trafikken, men også få alvorlige konsekvenser for de omkringliggende miljøer. Vejen vil sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som støder op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede foretaget arealreservation til denne vej, hvilket viser, at de er fuldt ud klar over konsekvenserne. Det bekymrende er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret tydeligt for borgerne som en samlet plan. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et overblik og deltage i en reel offentlig debat om områdets fremtid. Københavns Kommune taler om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men de handlinger, der føres ud i livet, peger i en anden retning. Et eksempel på dette er planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter. Dette viser, at byudviklingen ikke tager tilstrækkeligt hensyn til de sårbare naturområder. På samme måde er mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen under stort pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede voldsomt overbebygget, og de mange byggeprojekter har forringet livskvaliteten for beboerne. Vi har levet med støj, trafik og vejspærringer i over 20 år, og ifølge de seneste planer vil denne tilstand fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil komme til at tilbringe halvdelen af deres voksenliv midt i en byggeplads, hvilket strider imod kommunens ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Der er behov for, at der tages større hensyn til de nuværende beboere i stedet for at bygge til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et væsentligt problem. Mange af de nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket betyder, at mange af dem står tomme, og dette underminerer det sociale liv og sammenhængskraften i bydelene. Dette skaber områder uden den nødvendige liv og aktivitet, der skal til for at sikre en sund og levende by. Desuden er Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst tvivlsomme. Flere eksperter har stillet spørgsmålstegn ved, om de fremskrevne tal er realistiske, hvilket kan betyde, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt bedre infrastruktur og en mere bæredygtig byudvikling. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere føler os hørt og kan være stolte af vores by, i stedet for blot at være statister i en udvikling, der styres af developere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker er i fokus for byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt,

da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonestrategierne, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan

København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgrønt og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgrønt, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstuppen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske

dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcestærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære

byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Islands Brygges Lokalråd

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

282

INDSENDT AF

Islands Brygges Lokalråd

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Islands Brygges Lokalråd

BY

København S

POSTNR.

2300

ADRESSE

Leifsgade 7 stuen

HØRINGSSVAR

vedlagt Høringssvar fra Islands Brygges Lokalråd

MATERIALE:

kommuneplan2024 islandsbryggeslokalraad.pdf

Islands Brygges Lokalråd - Leifsgade 7 st - 2300 København S

**Økonomiforvaltningen
Københavns Rådhus
Rådhuspladsen 1
1550 København V**

24. oktober 2024

Høringssvar: **Kommuneplan 2024**

Islands Brygges Lokalråd ønsker med dette høringssvar at tilkendegive vores støtte til de ambitiøse mål for udviklingen af København mod at blive et dejligt sted at leve og bo.

Vi støtter, at der skal fokus på at reducere det areal mellem husene, som biler optager for at anvende det frigivne areal til grønne byrum og bedre vilkår for cyklister og gående.

Mobilitet

Målet om, at biltrafikken i 2030 max må udgøre 20% af alle ture er meget vigtigt for, at der kan arbejdes seriøst med at nå målene om en grønnere og mere bæredygtig by.

For hele København har vi fået oplyst, at biler i dag optager ca. 58% af arealet mellem husene (49% til vejbaner og 9% til parkering) og cykler kun ca. 7% af arealet (6% til cykelsti og 1% til cykelparkering). Udviklingen er stadig i retning af et stigende antal biler pr. beboer og pr. bolig.

I bydelen Islands Brygge oplever vi et stigende bilejerskab samtidigt med et stort og stigende antal gennemkørende cyklister langs gaden Islands Brygge og over broerne (Bryggebroen, Langebro og Lille Langebro).

De centrale cykelstier med forbindelse til og over broerne er allerede overbelastede. Dertil er der kommet nye typer af cykler, som er meget pladskrævende.

Hvis flere skal anvende cyklerne, er der behov for udvidet kapacitet på broerne og cykelstierne.

I de ældre boligområder er vejarealet primært optaget af kørebaner og parkerede biler. De smalle fortove er derfor fyldte med parkerede cykler, så det ofte er svært for personer med begrænset mobilitet at passere.

Der er samtidigt et ønske blandt beboerne om bedre grønne byrum med mere natur og opholdsmuligheder og om flere træer i de tætte gader.

Islands Brygges Lokalråd - Leifsgade 7 st - 2300 København S

Hvis København skal udvikle sig mod en bedre, grønnere og mere klimavenlig by er det nødvendigt, at bilerne andel af arealet mellem husene reduceres.

Et dejligt sted at leve og bo

Vi forstår, at der er behov for, at Københavns udvikler sig og at der er større byudviklingsprojekter.

Men der er behov for større fokus / prioritering af levevilkårene for de bestående beboere i forbindelse med projekterne.

Især er de store og mange daglige jordtransporter i de næste 30 år til jorddepotet ved Lynetteholmen et stort problem. Jordtransporterne foregår med meget store tunge lastbiler gennem tætte boligområder.

Transporterne er startet for 1½ år siden uden etablering af en acceptabel og styret transportrute til lastbilerne. Resultatet er, at lastbilerne anvender den hurtigste og korteste vej, som på Amager er gennem boligområder.

I forbindelse med beslutningen om at deponere jorden ved Lynetteholmen burde beslutningen have indeholdt en løsning på transportruterne, som tager hensyn til beboerne i området.

En løsningsmulighed er, at sejle jorden f.eks. fra Selinevej, hvor der er god forbindelse til både motorvejsnettet og havnen.

En anden løsningsmulighed er etableringen af egnede transportkorridorer, der i størst mulig grad tager hensyn til beboerne.

Der er behov for, at levevilkår for beboerne i København opprioriteret i forbindelse med byudviklingsprojekter både de allerede aktive og kommende.

Vi vil meget gerne uddybe vores holdninger, ligesom vi meget gerne modtager kommentarer hertil.

Venlig hilsen

Jan Oster
Islands Brygges Lokalråd
e-mail info@islandsbryggeslokalraad.dk

Svar til: Høring 64914 af: Rune Sparrman

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

281

INDSENDT AF

Rune Sparrman

BY

Kastrup

POSTNR.

2770

ADRESSE

Vintergækvej 11, 2tv

HØRINGSSVAR

Jeg vil gerne gøre opmærksom på min modstand mod de foreslåede byggeplaner mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, hvor op til 6000 beboere kan flytte ind. Det ville uundgåeligt ødelægge det truede kulturmiljø og den delvist fredede natur. Københavns borgere er bekymrede over den retning, byudviklingen tager med Kommuneplan 2024, og det er nødvendigt at genoverveje planerne for at sikre helhed, grønne områder og reel borgerinddragelse. Vi københavnere føler os forpligtede til at udtrykke vores alvorlige bekymring over byudviklingen, der præsenteres i Kommuneplan 2024, særligt når det gælder udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi mener, at flere centrale spørgsmål bør genovervejes og indarbejdes i byens fremtidige planlægning.

Udviklingen i hovedstadsområdet og omegnskommunerne er præget af manglende sammenhæng. Det første, der er påkrævet, er en samlet strategi, som tager hensyn til både hovedstadsområdet som helhed og de særlige forhold i omegnskommunerne. Københavns byudvikling kan ikke planlægges isoleret fra de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er dybt integreret med disse områder. En holistisk regional planlægningsstrategi vil kunne sikre en mere balanceret og bæredygtig vækst for både København og omegn. Der mangler desuden et tydeligt fokus på Kommuneplanstrategi 2023's kerneområder. Desuden er der en bemærkelsesværdig mangel på sammenhæng mellem Kommuneplanstrategi 2023's hovedpunkter og de planer, der bliver fremlagt i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver nævnt som centrale værdier i strategien, men i praksis ser det ikke ud til, at disse principper er blevet prioriteret i den nye plan. København risikerer at miste sin identitet og unikke karakter, hvis ikke disse temaer tages alvorligt og gennemsyrrer alle aspekter af fremtidens byudvikling. En af de største mangler i den aktuelle Kommuneplan er manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt understøtter både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i flere årtier været fanget midt i en byggeplads, og denne tilstand ser ud til at fortsætte indtil 2034. Det er indlysende, at dette er skadeligt både for beboernes trivsel og for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som reelle åndehuller, der giver plads og ro til det liv, der allerede leves i byen. En anden stor udfordring i Kommuneplanen er manglen på reel borgerinddragelse. Det virker som om, borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden nogen egentlig indflydelse på beslutningerne. Det føles som en symbolsk øvelse, når vi sidder og skriver ønsker på postkort, men aldrig ser vores input blive inddraget i de endelige planer. Selv når kommunen

anerkender, at borgerne ønsker bynatur, forskellige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker ignoreret, og massive byggeprojekter domineret af private developere fortsætter uhindret. Boligpolitikken virker fastlåst i traditionelle rammer, hvor fokus er på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ikke plads til alternative boligformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til øget kreativitet, bæredygtighed og styrket fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan udføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, synes det ikke at blive overvejet i den nuværende planlægning. Udover de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af nye beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, som fører ud på Sydhavns-gade – en af Københavns mest trafikerede veje. Det mest sandsynlige resultat af disse massive byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, omdannes til en gennemkørselsvej for at aflaste det øgede trafikpres. Dette vil ikke blot medføre en voldsom stigning i trafikken, men også få betydelige konsekvenser for nærområdets miljø. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej og Haveforeningen Kalvebod, der støder op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede foretaget en arealreservation til vejgennemføringen, hvilket bekræfter, at de er fuldt ud klar over problemets omfang og konsekvenserne heraf. Det mest bekymrende er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet tydeligt præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet tages beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et fuldt overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om fremtiden for området. Københavns Kommune lægger vægt på biodiversitet og bevaring af kulturmiljøer i deres planer, men deres handlinger afspejler desværre en anden virkelighed. For eksempel er planen om at bygge ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, et klart eksempel på, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange bevaringsværdige områder, som de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede voldsomt overbebygget, og livskvaliteten for de lokale beboere er blevet presset af de mange byggeaktiviteter. I over 20 år har vi levet med støj, trafik og vejspæringer, og ifølge de nye planer vil dette fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens borgere kommer til at leve halvdelen af deres voksenliv i en byggeplads, hvilket er i strid med kommunens egne ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Det er på tide, at der tages større hensyn til de mennesker, der bor her nu, i stedet for at fokusere på byggeri til fremtidige tilflyttere. Et andet stort problem er manglen på bopælspligt i de nye byggerier. De fleste af de nye lejligheder bruges som investeringsobjekter af velhavende enkeltpersoner eller udenlandske investorer, hvilket betyder, at mange står tomme, og det fører til manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden det liv og aktivitet, der er nødvendigt for at opretholde en sund og levende bydel. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere analytikere mener, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, og derfor risikerer vi at bygge til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, der allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel integritet. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med større fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt bedre infrastrukturplanlægning. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, i stedet for blot at føle os som statister i en udvikling, der styres af developerinteresser. Lad os skabe en bæredygtig by sammen, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd

med byudviklingen I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrerne forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsvej, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tæthed af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonenlovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger,

mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgrønt og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgrønt, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen som et unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der

er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcestærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet

og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin

nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Lene Måneblomst

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

280

INDSENDT AF

Lene Måneblomst

BY

Frederiksberg

POSTNR.

2000

ADRESSE

Finsensvej 50A, 2. tv.

HØRINGSSVAR

Jeg gør hermed indsigelse mod de foreslåede byggeplaner mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. De truede kulturmiljøer og naturen vil lide alvorlige skader, og borgerne har ikke været tilstrækkeligt inddraget i beslutningerne. Kommuneplan 2024 bør revideres for at prioritere borgerinddragelse, grønne områder og byens sjæl.

Som have lejer i Københavns kommune, Musikbyen føler jeg et stort behov for at udtrykke min alvorlige bekymring over byudviklingen, som foreslås i Kommuneplan 2024, især hvad angår Kongens Enghave og Sydhavnen. Der er flere centrale punkter, som vi ønsker, at der tages op til fornyet overvejelse og indarbejdes i den videre planlægning af byen.

Udviklingen i hovedstadsområdet og omegnskommunerne foregår i øjeblikket uden en sammenhængende plan. Der mangler en fælles strategi, der kan sikre en afbalanceret og bæredygtig udvikling for både København og de omkringliggende kommuner. Byens vækst, trafik og boligbehov er nært knyttet til de omkringliggende kommuner, og derfor er det vigtigt at se byudviklingen i en regional kontekst. En holistisk tilgang til planlægning kan hjælpe med at sikre, at udviklingen bliver både balanceret og bæredygtig. Samtidig er der mangel på fokus på de centrale temaer fra Kommuneplanstrategi 2023. Der er en markant forskel mellem de værdier, der fremhæves i Kommuneplanstrategi 2023, og de konkrete planer, der præsenteres i Kommuneplan 2024. Værdier som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes som kerneværdier, men de ser ikke ud til at være blevet prioriteret tilstrækkeligt i praksis. Hvis ikke disse temaer får større opmærksomhed, risikerer København at miste sin unikke identitet og sit særpræg. En anden væsentlig mangel i Kommuneplanen er det manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årtier levet midt i en byggeplads, og nu ser det ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Dette er hverken sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør integreres som en central del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som vitale åndehuller, der kan give ro og plads til det liv, der allerede leves i

byen. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende borgerinddragelse. Det føles ofte som om, at borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden at få reel indflydelse på de beslutninger, der træffes. Det føles som en symbolsk øvelse, når borgerne bliver bedt om at skrive ønsker på postkort, som tilsyneladende aldrig bliver inddraget i de endelige planer. Selv når borgerne udtrykker et klart ønske om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker ofte ignoreret, mens massive byggeprojekter, drevet af private udviklere, fortsætter uændret. Boligpolitikken fremstår visionsløs og fastlåst i traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger dominerer. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan opføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ikke ud til at blive overvejet i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige udfordringer er der også betydelige infrastruktur-mæssige problemer, som ikke behandles tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med flere tusinde nye beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og den fører ud til Sydhavns-gade, som allerede er en af de mest trafikerede veje i København. Den mest sandsynlige konsekvens af denne udvikling vil være, at Fragtvej, der i dag er en blind vej, vil blive omdannet til en gennemkørselsvej for at aflaste trafikpresset. Dette vil ikke blot føre til en voldsom stigning i trafikken, men også have store konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig gennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både deres natur- og rekreative værdier. Kommunen har allerede reserveret areal til denne vej, hvilket viser, at de er fuldt klar over de potentielle konsekvenser. Problemet er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet tydeligt præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet bliver beslutningerne taget stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et klart overblik og deltage i en reel offentlig debat om fremtiden for området.

Svar til: Høring 64914 af: Jens Toudal

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

279

INDSENDT AF

Jens Toudal

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Mobilitetsselskabet Movia

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Gammel Køge Landevej 3

HØRINGSSVAR

Se venligt vedlagte høringssvar

MATERIALE:

movias hoeringssvar til kommuneplan 2024 for koebenhavn .pdf

Dokumentnummer
1913926

Dato
23.10.2024

Sagsbehandler
JTJ

CVR nr: 29 89 65 69
EAN nr: 5798000016798

Movias høringssvar til Københavns Kommuneplan 2024

Københavns Kommune har d. 29. august fremsendt forslag til kommuneplan *Fremtidens klimavenlige hovedstad* i høring med frist den 24. oktober. Vi har med stor interesse læst forslaget til kommuneplan og fremsender hermed bemærkninger til planen.

Fra Movias side vil vi gerne kvittere for en kommuneplan, der i sin hovedstruktur inddrager den øvrige by- og trafikudvikling i hovedstadsregionen, og helt overordnet viser kommuneplanen retning for et styrket samarbejde og dialog om den sammenhængende mobilitet i regionen. Med afsæt i Movias mobilitetsplan ønsker vi således med høringssvaret at bidrage til mobilitetsperspektivet i kommuneplanen.

Det strategiske busnet i København

I Movias Mobilitetsplan 2024 har kommuner og regioner aftalt det strategiske net for de kommende fire år. Det strategiske net er den stærke rygrad i den kollektive transport, som borgerne og virksomhederne kan stole på, fordi der her er forudsigelighed og stabilitet i den tilbudte service. Det strategiske net understøttes med gode stationer og busterminaler som knudepunkter med fokus på at få flere til at rejse med kollektiv transport. Et styrket strategisk net bidrager til, at vi i fællesskab opnår den samfundsøkonomiske og klimamæssige gevinst, der er ved, at flere kører sammen og dermed bidrager til reduktion af trængslen og medvirker til fortsat fremkommelighed på den eksisterende infrastruktur.

Movia foreslår på den baggrund, at København Kommune i kommuneplanen viser det strategiske net for den kollektive busbetjening, samt at det kan med fordel fremgå som et kort (se figur 1) i forbindelse med afsnittet om "2.4.5 Kollektiv transport". Kortdata for det strategiske busnet kan hentes digitalt via:

ArcGIS Server Map Service: <https://geoservices.moviatrafik.dk/arcgis/rest/services/Kommune/BusInfo/MapServer>

WMS Service: <https://geoservices.moviatrafik.dk/arcgis/services/Kommune/BusInfo/MapServer/WMServer?SERVICE=WMS&VERSION=1.3.0&REQUEST=GetCapabilities>

WFS Service: <https://geoservices.moviatrafik.dk/arcgis/services/Kommune/BusInfo/MapServer/WFSServer?SERVICE=WFS&VERSION=1.1.0&REQUEST=GetCapabilities>

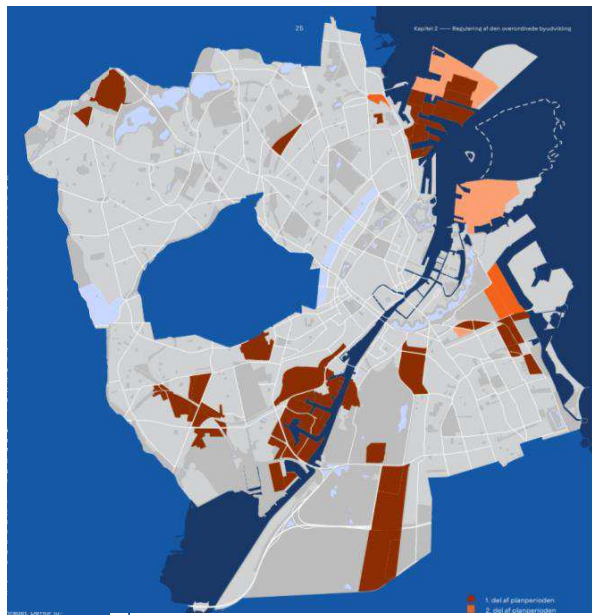
Udviklingsområder og rækkefølgeplan

Fra hovedstrukturen for kommuneplan 2024 fremgår det af rækkefølgeplanen, at en stribe områder i byen skal udvikles i den første del af planperioden, mens områderne Kløverparken og Svanemøllen Station skal udvikles i anden halvdel af planperioden.

For at skabe god betjening med kollektiv busstrafik i alle de udpegede områder, kan kommuneplanen med fordel bruges til at skabe de fysiske rammer der er muliggør en stabil busdrift og attraktiv kundeoplevelse for passagererne. Her er tæller både adgangsforhold for den enkelte passager til stoppestedet og vejlanlæg som vendepladser og busbaner i den samlede løsning.

Figur 1: Strategisk busnet i København

Figur 2: Rækkefølgeplan for byudvikling fra kommuneplan 2024, hovedstruktur s. 24-25

Movia anbefaler derfor at:

- busnettet i København løbende udvikles og tilpasses nye byområder
- der i de kommende byområder indgår gode adgangsforhold for passagerer til bus, tog og metro for at tiltrække passagerer i den samlede kollektive transport
- infrastruktur til busbetjening indgår i den kommende fysiske planlægning af udviklingsområderne, så der sikres arealer til f.eks. busvendepladser, busbaner og stoppesteder.

Lokalisering af garageanlæg for kollektiv transport

Busdriften i Københavns Kommune udføres af private busoperatører på baggrund af udbud og planlægning fra Movia. De private operatører indgår i en konkurrence på ejendomsmarkedet om ledige og egnede erhvervsarealer til busgarager. I dag er der tilstrækkeligt med garageanlæg i hovedstadsområdet, men i takt med byudviklingen bliver det sværere at finde velbeliggende arealer, som busoperatørerne er i stand til at betale. Hvis der ikke er garageanlæg i tilknytning til en buslinje, får busserne længere tomkørsel til og fra endestationen. Det fører til højere udgifter til busdriften for kommuner og regioner. Omstillingen til elbusser skærper problemstillingen, da opladning sker på garagerne – og øget tomkørsel betyder, at den enkelte

bus kan køre kortere tid med passagerer, før den skal tilbage til garagen og lade op.

Eksempelvis kan det overvejes, om der skal skabes planmæssigt grundlag for, at et mindre garageanlæg kan etableres i konstruktion i en samlokalisering med byudviklingsaktiviteter, jf. eksempelvis etableringen af et garageanlæg i stueetagen i en boligejendom på Fasanvej i Frederiksberg Kommunes lokalplan 182. Det skal i den forbindelse afklares, hvordan aktiviteten miljøklassificeres, når anlægget alene betjenes med el-busser, der kræver væsentligt mindre service, og alle støjende aktiviteter er indkapslet i bygningen

Et styrket samarbejde

Movia ser frem til fortsat dialog og samarbejde med Københavns Kommune om sikring af de bedste mobilitetsløsninger, både i forbindelse med udbud af den kollektive transport, men også i et bredere planlægningsmæssigt perspektiv. Særligt er målsætningen om en øget andel af kollektive rejser til min. 25 % i 2030 et solidt udgangspunkt for at forstærke og udvikle den samlede kollektive transport både i København og i relation med nabokommuner. Busdriften har i den sammenhæng fordele ved fleksibilitet i ruteplanlægning og drift, som kan være et brugbart middel til at opnå målsætningen inden 2030.

Movia vil i den forbindelse gerne tilbyde en dialog, hvor den fremadrettede indsats for at sikre sammenhængende, attraktiv mobilitet kan drøftes nærmere, herunder Movias bistand hertil.

Venlig hilsen

Peter Rosbak Juhl, udviklingschef

Udvikling, Trafik og Planlægning

+45 24 34 15 85

prj@moviatrafik.dk

Svar til: Høring 64914 af: Frederik Andresen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

278

INDSENDT AF

Frederik Andresen

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Dansk Industri

BY

København

POSTNR.

1553

ADRESSE

H. C. Andersens Blvd. 18

HØRINGSSVAR

Hermed gældende høringssvar fra DI Turisme, Kultur og Oplevelser.

MATERIALE:

gældende høringssvar fra di turisme kultur og oplevelser til koebenhavns kommunes kommuneplan 2024.pdf

Økonomiforvaltningen - Center for Byudvikling
Københavns Rådhus
1577 København V

24. Oktober 2024

Sendt til blivhoert@kk.dk

Høringssvar fra DI Turisme, Kultur & Oplevelser til Københavns Kommunes Kommuneplan 2024 "Fremtidens klimavenlige hovedstad"

Indledning

Nærværende høringssvar betragtes som et turisme- og kulturpolitisk supplement til Dansk Industris samlede høringssvar (indsendt som separat høringssvar). Mens DI's samlede høringssvar kommenterer direkte på aktiviteter i regi af planlovens bestemmelser, fokuserer nedenstående bidrag primært på de overordnede politiske visioner, målsætninger og rammer, som Københavns Kommune fremlægger med Kommuneplan 2024 på turisme-, kultur- og oplevelsesområdet.

Nærværende høringssvar er således en perspektivering af de politiske konsekvenser, som Kommuneplanen aktiverer gennem planloven.

Oplevet overturisme og deleøkonomiske platforme

Det fremgår af udkast til Kommuneplan 2024, at der i takt med et stigende antal turistovernatninger opleves negative konsekvenser for hverdagslivet hos beboere i og omkring Indre By, hvor overnatningstilbuddene er særligt attraktive. Kommuneplanen beskriver et "(...) løbende behov for at vurdere, om kommunens og andre aktørers indsatser er tilstrækkelige." Dette står i kontrast til det generelle billede af danskernes opfattelse af turismens bidrag til Danmark og lokalområdet, hvor mere end syv ud af ti mener, at turismen har flere positive end negative konsekvenser (2023).¹ Det gælder også for hovedstaden, hvor 86 pct. af københavnere ikke oplever, at turismen skaber problemer for deres lokalområde (2022).²

DI anerkender dog, at der i visse dele af Indre By blandt beboere kan være en negativ oplevelse af, at lejligheder anvendes mere eller mindre som permanent korttidsudlejning gennem deleøkonomiske udlejningsformer som eksempelvis Airbnb. Det er imidlertid vigtigt, at en meget lokal opfattelse af overturisme grundet enkelte beboeres omfattende udlejning via f.eks. Airbnb ikke bliver til en større, uberettiget fortælling om overturisme i København generelt.

DI Turisme, Kultur & Oplevelser anbefaler, at der i Kommuneplanen tilføjes en bemærkning om, også at holde et kritisk blik på deleøkonomiske platformes rolle f.eks. ift. lokalt, oplevet overturisme i midtbyen.

¹ [Turismen og lokalbefolkningen \(visitdenmark.dk\)](https://www.visitdenmark.dk), side 8

² [Analyse af udviklingen i hotelkapaciteten i Københavns Kommune \(kk.dk\)](https://www.kk.dk), side 18

Lige vilkår for grundskyld hos kulturinstitutioner

DI anerkender og støtter Kommuneplanens ambitioner for et styrket kulturliv gennem bl.a. arealplanen 2034 for kulturfaciliteter, som skal imødekomme byens befolkningstilvækst og efterspørgsel på kulturoplevelser. DI mener, at kulturlivets rammevilkår i endnu højere grad bør prioriteres med de nødvendige muligheder for at tænke kommercielt i samklang med turismeerhvervet. Det gælder både private og helt eller delvist offentligt finansierede kulturinstitutioner, og kan f.eks. omhandle beskatningsregler, herunder lige vilkår for grundskyld for kulturinstitutioner. Det er i dag op til kommunerne, om de ønsker at fritage museer og andre kulturinstitutioner fra at betale grundskyld. På landsplan har 60 kommuner helt eller delvist fritaget kulturinstitutioner for grundskyld – men Københavns Kommune har valgt ikke at gøre brug af muligheden for fritagelse. Det giver ulige skattemæssige forhold mellem museerne, hvor eksempelvis de statsanerkendte museer i hovedstaden både er tynget med omfattende beskatning via grundskyld, og samtidig ikke modtager kommunale tilskud. En fritagelse for grundskyld kan derfor være et greb til bl.a. at understøtte museer og andre kulturinstitutioners udvikling og vigtige arbejde med dansk kulturarv ved at sikre ens og fair konkurrencevilkår.

DI Turisme, Kultur & Oplevelser anbefaler, at Københavns Kommune arbejder for en afskaffelse af grundskyldsbetalingen for kulturinstitutionerne, subsidiært i Kommuneplan 2024 har blik for, at kulturinstitutionernes grundskyldsbetaling ikke udhuler den offentlige støtte og kommercielle indtjening, som institutionerne bruger på at udvikle oplevelsestilbud for lokale borgere samt danske og udenlandske turister.

Kulturturisme

Dette afsnit indgår også som en del af DI's samlede høringssvar til planlovsrelaterede aktiviteter i Kommuneplanen.

For at sikre en fortsat positiv udvikling for byens kulturattraktioner er det afgørende, at kommunerne i højere grad sammentænker kultur og turisme i de kommunale strategier og i den kommunale organisering – også i hovedstadsområdet. Det vil kunne bidrage til et mere naturligt helhedssyn på, hvordan de to områder kan supplere og understøtte hinanden, til gavn og glæde for både tilrejsende og borgere i den enkelte kommune.

Kommunalt bør der arbejdes for at fremme en kulturpolitisk agenda, der anerkender og værdsætter de kommercielle aspekter af kulturinstitutioners arbejde, herunder private kulturaktører. Dette gælder også ift. støjgener fra restauranter, caféer og større attraktioner, hvor nye krav til begrænsning af støj ikke bør være en primær barriere for udvidelse af den enkelte forretning. Ligeledes har Kommuneplan 2024 fokus på at reducere støj fra flere ikke-definerede byområder. DI mener, at Kommuneplan 2024 bør sigte mod at undtage aktiviteter, som har et væsentligt positivt aftryk på kulturlivet i København, fra yderligere regulering af støj, subsidiært melde klart ud, hvilke områder og aktiviteter, der potentielt underlægges øgede krav til støjreducerende tiltag.

DI Turisme, Kultur & Oplevelser anbefaler, at Kommuneplan 2024 i endnu højere grad adresserer potentialet i kulturturismen som driver for adgangen til at tænke og udvikle mere kommercielt hos kulturinstitutionerne. Der bør i denne forbindelse være stor opmærksomhed på potentielle regulatoriske barrierer for en fortsat positiv udvikling af kulturtilbud og attraktioner i hovedstadsområdet. Det gælder eksempelvis lempeligere krav til støjgener fra aktiviteter som bidrager til byens turisme- og kulturliv.

Bæredygtighed og infrastruktur

Dette afsnit indgår også som en del af DI's samlede høringssvar til planlovsrelaterede aktiviteter i Kommuneplanen.

DI bakker op om Kommuneplanens fokus på at øge væksten i antallet af turister med en samtidig forståelse for bæredygtighed ved i højere grad at gøre København til en helårsdestination. Derfor er det også positivt, at Kommuneplanen har fokus på en mere tilgængelig, rettidig og velfungerende kollektiv trafik, som styrker mobiliteten både for lokale og turister. Det er samtidig vigtigt, at Kommuneplanen på luftfartsområdet anerkender Københavns lufthavn som Nordens største lufthavn, og at man med Kommuneplanen fortsat prioriterer gode transportmuligheder for turister til og fra København. Dette skal ses i lyset af, at over halvdelen af udenlandske turister primært rejser med fly, når de skal på storbyferie i Danmark (2023).³ I relation til udvikling af transportområdets rolle i helårsturismen har der eksempelvis været stor succes med understøttelse af helårskrydstogt i København: i 2024 er der anløb i alle 12 måneder og 50 anløb mellem oktober 2024 og april 2025.

For at sikre, at infrastrukturen følger med udviklingen, bør der endvidere bl.a. fokuseres på adgangsforholdene til erhvervshavnen. Uden omhyggelig planlægning af forbindelser på tværs af inderhavnen kan der opstå konflikter mellem trafikanter på land og til vands. Kommuneplanens perspektiver om gang-/cykelforbindelser fra Ydre Nordhavn til Lynetteholm bør desuden planlægges på en måde, som undgår konflikter mellem landside trafikanter og erhvervsskibe i Kronløbet. Dette kan f.eks. opnås gennem en tunnel eller pendulfærg.

Endeligt bør krydstogtturismens væsentlige bidrag til Københavns økonomi og beskæftigelse i højere grad anerkendes i Kommuneplanen⁴. Også initiativer til begrænsning af udledninger fra branchen er allerede kommet langt og ansvarlig krydstogtturisme til København bør i den forbindelse udvikles aktivt i samarbejde med branchen, herunder det stærke netværk i Cruise Denmark – Copenhagen and Beyond.

DI Turisme, Kultur & Oplevelser anbefaler, at Københavns Kommune fortsætter arbejdet for et bæredygtigt turismeerhverv, hvor kulturlivet både kan bidrage til og drage økonomisk fordel af bæredygtig helårsturisme. Arbejdet skal dog ske under hensyntagen til transportformer som fly og færg, som udgør de mest benyttede måder for turister at ankomme til danske storbyer.

---

³ [Storbyturisterne i Danmark - 2022.pdf \(visitdenmark.com\)](#), side 18

⁴ I 2023 modtog København ca. 770.000 krydstogtskæster (svarende til 7,5 pct. af alle turister i København) og 660.000 passagerer med Oslo-færgen. Krydstogtturismen bidrog i 2019 med 1,25 mia. kr. årligt og skabte 2.400 fuldtidsjob.

Svar til: Høring 64914 af: Toby Austin-Fraser

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

277

INDSENDT AF

Toby Austin-Fraser

BY

København Ø

POSTNR.

2100

ADRESSE

Østbanegade 27, 4th

HØRINGSSVAR

På vegne af beboerne i Hamletsgade Lokalplan-området (Plan nr.: R24.C.3.12 som er området afgrænset af Tagensvej, Baldersgade, Nannasgade og Hamletsgade) fremsætter jeg hermed et høringssvar med henblik på at ændre rammebetegnelse for området R24.C.3.12 fra C3 tilbage til C2. Rammebetegnelsen for området blev ændret fra C2 til C3 i Københavns Kommuneplan 2019 uden specifikt høring af de berørte borgere i området. Vi mener, at den nuværende C3-rammebetegnelse tillader unødigt tæt erhvervsbyggeri, der lægger pres på infrastruktur, boligarealer, parkering og grønne områder. Nærområdet er i forvejen meget tæt bebygget.

Hamletsgade er én af de få lokalplansområder i nærområdet, der er klassificeret som rammebetegnelse C3, mens hovedparten omkringliggende C-områder forbliver klassificeret med rammebetegnelse C2. Vi ønsker at sikre en udvikling, der er i tråd med lokalområdets behov.

Vedhæftet finder I en underskriftsindsamling, der understøtter dette høringssvar og viser bred opbakning fra beboerne i området. Der er i alt 164 underskrifter som støtter en ændring af området tilbage til C2.

[Vedhæftet: Underskriftsindsamling.pdf]

MATERIALE:

underskriftsindsamling.pdf

Tuesday, October 15, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Alaa Elmohbi

Adresse

Hamletsgade 14b 1th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Alaa Elmohbi', written in a cursive style.

6048387278728323478

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsvej Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsvej (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Alexander Teddy Stachurska

Adresse

København N, 2200

Signature

6053942190754137438

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Amanda Rygaard

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'AMR' or similar, written in a cursive style.

6053421056715603623

Monday, October 7, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Anders Pedersen

Adresse

Hamletsgade 4, Nørrebro

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Anders Pedersen', written in a cursive style.

6040964537187829349

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Andrew Hector

Adresse

Baldersgade, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Andrew Hector', written in a cursive style.

6046571393018184410

Friday, October 18, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Anna Bjørn Reland

Adresse

Valkyriegade 13, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Anna Bjørn Reland', written in a cursive style.

6050565149516577954

Tuesday, October 15, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Anne Marie Mathiasen

Adresse

Gormsgade 1, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anne Marie Mathiasen'. The signature is written in a cursive style.

6048249278714007213

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Anne Marie Vagner

Adresse

København , 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'AMV', written over a horizontal line.

6045400098218147553

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Anne Marx Lorenzen

Adresse

Hamletsgade 14B 4.tv, 2200 København N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anne Marx Lorenzen'.

Kommentarer

Tak for at initiere dette!

6044368945698393008

Tuesday, October 8, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Anni Faarup Christensen

Adresse

Nøddelunden 16, 8960

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anni Faarup Christensen'. The signature is fluid and cursive.

6041965979009160102

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Arthica Vaseetharan

Adresse

Heimdalsgade 42.2.26, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Vaseetharan', written over a light blue background.

6053097209315027573

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Aske Neye

Adresse

København N, 2200

Signature

6053964624194323585

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

August Birk Olsen

Adresse

Nannasgade 27, 1. -4, København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'August Birk Olsen', written in a cursive style.

6053411128417302859

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

August Edwards Guldborg Mikkelsen

Adresse

Hamletsgade 8, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'August Edwards Guldborg Mikkelsen'.

6046413579412563976

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Aviaja Gulris

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Aviaja Gulris', written in a cursive style.

6054755747922583060

Thursday, October 24, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Ayub Aded

Adresse

Hamletsgade 14- 1tv, 2200

Signature

6055626918728182745

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Benjamin Malmgren-Hansen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Benjamin Malmgren-Hansen', written in a cursive style.

6044483557313214967

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Benjamin Skøtt

Adresse

Hamletsgade 8, København N 2200

Signature

Benjamin

6046276205516974728

Sunday, October 20, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Bertina Carouline Cocco Møller

Adresse

Maribo, 4930

Signature

Kommentarer

Ejer en lejlighed

6052532959368023650

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Bertina Carouline Cocco Møller

Adresse

Reersnæs strandvej 103, 4930

Signature

Kommentarer

Jeg har en lejlighed på hamletsgade

6045682042368121425

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Betinna Andersen

Adresse

Hamletsgade 4, 164, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Betinna Andersen', written in a cursive style.

6040107758311897524

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Bettina Andersen

Adresse

Heimdalsgade 30B st tv , 2200

Signature

Kommentarer

I dette, vores nogenlunde gamle område, passer moderne høje kobberbygninger ikke ind, bemærk det er gamle gader med Gudenavne skulle vi ikke prøve og bevare bygninger der nogenlunde kunne passer ind i det look?

6055085179721667798

Saturday, October 19, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Bo Andersen

Adresse

Baldersgade 71, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bo Andersen', written in a cursive style.

6051544483024679418

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Cæcilie Wriedt

Adresse

Nørrebro , 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Cæcilie Wriedt', written in a cursive style.

6053409095198957219

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Carla Martin

Adresse

Hamletsgade 8, 4. 131, 2200 kbh N

Signature

6040186894511074658

Thursday, October 10, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Christian Buchter

Adresse

Hamletsgade 8, 1. -78, København N

Signature

6044061947317468774

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Christina Upuli Nederby

Adresse

København N , 2200

Signature

6049718339915207581

Monday, October 14, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Daniel Andersen

Adresse

København N, 2200

Signature

6047436575518498125

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Daniel Lüchau

Adresse

København N, 2200

Signature

6040207556181106922

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Daniel Svendsen

Adresse

Copenhagen, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Daniel Svendsen'. The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

6055124478722095983

Sunday, October 20, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Ditte Marie Pedersen

Adresse

Heimdalsgade 42, 2200 København N

Signature

6052265419319582749

Sunday, October 13, 2024

Hamletsvej Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsvej (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Eidur Katrinarson

Adresse

København N, 2200

Signature

Kommentarer

Bor på Hamletsvej

6045839212111641014

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Ekaterina Petrounina

Adresse

København N, 2200

Signature

6046298783416071617

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Emilie Larsen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Emilie Larsen', written in a cursive style.

6053378488315793624

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Emma Bruun Ruus

Adresse

Hamletsgade 8. 4. 135, 2200

Signature

6040044344124271104

Tuesday, October 8, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Ene Bissenbakker

Adresse

Bregnerødgade 3, 1. tv., 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping loops and lines, representing the name Ene Bissenbakker.

6042230090229890211

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Erik Rosenberg

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'ER' followed by a stylized flourish.

Kommentarer

Vores lokalmiljø er unikt og på mange måder stærkt. Vi er mange børnefamilier, ældre og unge. Vi er gode naboer, der har mødes om traditioner, vi går i skole og tager uddannelse. Vi lever vores liv og trives.

Men vi er sårbare over for mere trafik og manglende respekt for vores gode liv og fælleskaber i vores kvarter.

Der er brug for mindre trafik (sikker skole- og institutionsvej), mere grønt og åbent hvor vi kan mødes og vores børn kan lege trygt, OG der er brug for inkluderende byudvikling.

6054883541625667764

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Farhat Jabeen

Adresse

Hamletsgade 18, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F. Jabeen', written over a white background.

Kommentarer

Lad os være som vi er grøn område

6055183188723436049

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Fikri Rakip

Adresse

Hamletsgade 16 1tv, 2200

Signature

Kommentarer

Sætter min stemme på C2

6054163344543575855

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Fikri Rakip

Adresse

Hamletsgade 16 1 tv, 2200 Kbn N

Signature

Kommentarer

C2 områder. ikke (C3)områder.

6053952488723917961

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Fouad Fartous

Adresse

Nørrebrogade 197, 4th, 2200

Signature

Kommentarer

Jeg er i gamle dage vokset op på Hamletsgade.
Dette forslag er livløst og mangel på sjæl og respekt for omgivelserne og beboerne.

6055293329455455599

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Francesco Denaro

Adresse

Faldskærmsvej 9, 3500

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Denaro' followed by a stylized monogram or initials.

6053436422367631540

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Frederik Stauning

Adresse

Hamletsgade 8, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'F. Stauning', written in a cursive style.

6045559361223464127

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Freja Venning

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Freja Venning', written in a cursive style.

6045713712816593794

Wednesday, October 16, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Gevaria Ali

Adresse

Hamletsgade 16,4tv, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gevaria Ali', written in a cursive style.

6048807790571335027

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Haboon Ismail

Adresse

Hamletsgade 16 4th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Haboon Ismail'. The signature is written in a cursive style with some stylized flourishes.

6053291681713894624

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Hanne Behrensen

Adresse

Copenhagen N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hanne Behrensen'. The signature is stylized and written in a cursive-like font.

6054209014778922563

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Harish Saini

Adresse

Hamletsgade , København

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. Saini'.

6053547762164382421

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Henrik Døssing

Adresse

Nannasgade 27, 3.tv, 2200 København N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henrik Døssing', written in a cursive style.

6053083225194934762

Wednesday, October 9, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Henrik Gottlieb Hansen

Adresse

Nøddelunden 16, 8960 Randers SØ

Signature

6042602009368118492

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Hsiao-Qing Chow

Adresse

Hamletsgade 4, 2 - 175, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hsiao-Qing Chow', written in a cursive style.

6040163757507176498

Wednesday, October 9, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Iben Konstmann

Adresse

København N, 2200

Signature

6042597946719323898

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Ida Karlsson

Adresse

Sigyngsgade 24, 3.th , 2200

Signature

6049811491125577559

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Irina Papazu

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke, representing the name Irina Papazu.

6045278216315901638

Thursday, October 10, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Isabel Maicas

Adresse

Hamletsgade 4, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Isabel Maicas'. The signature is stylized and written in a cursive-like font.

6043214998016980264

Sunday, October 20, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jackson Salter

Adresse

København, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jackson Salter', written in a cursive style.

6052366227311313416

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Jacob Bastrup

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'JCB', written over a light blue background.

6044660388318944324

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jacob Frederiksen

Adresse

København N, 2200

Signature

6040287716412257973

Monday, October 7, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jacob Leth Halldorsson

Adresse

Hamletsgade 8 02 0086 , 2200 København N

Signature

6040644460411826874

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

James Thoem

Adresse

Fenrisgade 10, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'James Thoem', written over a horizontal line.

6054096234517700844

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jannie Christiansen

Adresse

Høstvej 2D, 2800 Kongens Lyngby

Signature

6053410187616430117

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jannie Kusk

Adresse

Hamletsgade 8 3. 110, 2200

Signature

6040121089901857921

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Janni Sundahl

Adresse

Hamletsgade 8, 2200

Signature

6040066015548626688

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jens Dahl

Adresse

København N, 2200

Signature

6046579425962912375

Sunday, October 20, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jens Rudolf Hanberg

Adresse

Hamletsgade 4, 152, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jens Rudolf Hanberg', written over a light blue background.

6052328854243391086

Wednesday, October 16, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Joachim Lykke Dresner

Adresse

Hamletsgade4, 4. 203, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J.L. Dresner', written over a horizontal line.

6048916859627934634

Saturday, October 19, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Jo Glud Hjerrild

Adresse

Baldersgade 49, 4.tv, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'JGH', written over a horizontal line.

6051334043813043765

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Johannes Fessler

Adresse

Hamletsgade 20, 4. Th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink that reads "Johannes Fessler". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

6053461275198703332

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Jonathan Ude jørgensen

Adresse

Hamletsgade 15 1.tv, 2200 Kbh N

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, abstract shape that resembles a star or a series of overlapping lines.

6053532175193479576

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

José Calejo

Adresse

København, 2200

Signature

6053523159424968944

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Julie Bülow

Adresse

København N, 2200

Signature

6046579545961240711

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Julie Lorentzen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Julie Lorentzen', written in a cursive style.

6040044907313654362

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Justina Simkuye

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Justina', written in a cursive style.

6053419238224642612

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Kaisa Nauska

Adresse

Hamletsgade 22 , 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kaisa Nauska', written in a cursive style.

6044544914938513176

Tuesday, October 15, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Karen Marke

Adresse

Nannasgade 21,4,th, 2200

Signature

Kommentarer

Det er et meget dårligt forslag, som intet godt fører med sig. Nej til det

6048198408502938395

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Kathrine Juhl

Adresse

Tagensvej 77 1 tv , 2200 København N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'KJuhl', written in a cursive style.

6049922028221371829

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Kia Andre Jensen

Adresse

Hamletsgade 4, 2. 167, 2200 københavn N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kia Andre Jensen'.

6045630002021557308

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Kirstine Kolling

Adresse

Baldersgade 76, 4. tv. , 2200

Signature

6049747118221703229

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Klara Marquez

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Klara Marquez', written in a cursive style.

6053421124315493499

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Klaus Jeppesen

Adresse

Hamletsgade 8 4 140, 2200 København N

Signature

6045571003919673764

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Kristian Kostrup

Adresse

Hamletsgade 8, 1., 82, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'K. Kostrup', written over a light blue background.

6053316854229068289

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Kristina Gundersen

Adresse

Hamletsgade 8, 2200

Signature

Kristina G.

6040066471224590742

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Kristina Jørgensen

Adresse

Odins Tværgade 2, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'KJ', positioned below the printed name.

6053410208113965572

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Kristine Pallesen

Adresse

København N, 2200

Signature

6053400102138446166

Friday, October 18, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Lars Clemmensen

Adresse

Hamletsgade 4.4.193, københavn

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lars Clemmensen'.

6050559974656442911

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Lasse Wadil

Adresse

Hamletsgade 4 , 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lasse Wadil', written in a cursive style.

6044777867617917141

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Lena Manylova

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lena Manylova', written in a cursive style.

6046569693018658071

Wednesday, October 16, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Lene Eklund-Jürgensen

Adresse

Baldersgade 76, 2200 København

Signature

6049125278226790909

Sunday, October 20, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Lina Brygger

Adresse

Hamletsgade 4, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lina Brygger', written in a cursive style.

6052274467313579329

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Linea Ines Beck Lassen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Linea Ines Beck Lassen'.

6049923528221371838

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Linnea Køber

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Linnea Køber', written in a cursive style.

6053426738939876485

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Linnea Lindberg

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Linnea Lindberg'.

6040072697313240539

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Lisa Staugaard

Adresse

Hamletsgade 15, 4tv, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lisa Staugaard', written in a cursive style.

6054183731889928497

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Louise Hollerup Larsen

Adresse

Baldersgade 73 1th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'LH' or similar initials, written in a cursive style.

6045577951289322243

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Louise Lundstrøm Nielsen

Adresse

Hamletsgade 20, 2. Th, 2200

Signature

6053350241601230621

Tuesday, October 8, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Luís Nunes de Carvalho

Adresse

København N, 2200

Signature

6042245257316673919

Saturday, October 19, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Maja Thovtrup Larsen

Adresse

Heimdalsgade 42, 3, 34, 2200 N

Signature

Maja Thovtrup

6051515477717835818

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Marco Engelbrecht

Adresse

København Ø, 2100

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Marco Engelbrecht', written in a cursive style.

6049893165613736502

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Marianne Bentzen

Adresse

Nannasgade 21 1. Th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Bentzen', written over a horizontal line.

6053321488711601636

Monday, October 14, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Marianne Bjørn

Adresse

Baldersgade 61, st, 2200

Signature

Kommentarer

Nej til mere erhverv, kapitalisme og vækst.
Ja til mere grønt, ren luft og bæredygtig by for borgerne.

6047078805151209734

Saturday, October 19, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Marianne Ipsen

Adresse

Baldersgade 71, 2200

Signature

6051546978224638626

Sunday, October 20, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Maria Trier Hedegaard Larsen

Adresse

3060

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'MHL', written in a cursive style.

6052223637829492722

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Marie Moring Nielsen

Adresse

København , 2200

Signature

6044306540925914434

Tuesday, October 8, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Martin Danaa

Adresse

København, 2200

Signature

6041480298988423160

Monday, October 7, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Martin laurits frederiksen Nielsen

Adresse

Hamletsgade 4 , København N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Martin Laurits Frederiksen Nielsen'. The signature is written in a cursive style with a prominent initial 'M'.

6040940937311707186

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Mathias Folkmann

Adresse

Hamletsgade 8, 1, 77, 2200

Signature

6040195461496970577

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Matilde Forland

Adresse

Nørrebrogade 195, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Matilde Forland'. The signature is written in a cursive, flowing style.

6053409628329142167

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Maud Betbeder

Adresse

Copenhagen, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of a vertical line followed by a stylized, cursive flourish.

6046448434159674281

Monday, October 14, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Mette Bang-Kristjansen

Adresse

Baldersgade 55, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink that reads "Mette BK". The signature is written in a cursive, flowing style.

6047193669947331382

Wednesday, October 16, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Mia Drehling

Adresse

Baldersgade 76, 2 th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mia Drehling', written in a cursive style.

6049020180029944966

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Michail Kampanis

Adresse

Hamletsgade 20, Kbh N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Michail Kampanis', written over a white background.

6053317302798481106

Sunday, October 20, 2024

Hamletsvej Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsvej (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Mie Batth

Adresse

Tagensvej 116, 523, København N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mie Batth', written in a cursive style.

6051946299327636380

Monday, October 7, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Mie Larsen

Adresse

Kbh Ø, 2100

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mie Larsen', written in a cursive style.

6041183347865053680

Sunday, October 13, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Mikkel Møllebro Schaldemose

Adresse

København N, 2200

Signature

6046385437919569135

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Morten Olsen

Adresse

Hamletsgade 17, 5.tv., Kbh. N.

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Morten Olsen', written over a white background.

6054666561111454947

Tuesday, October 15, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Muhammad Saad Ali

Adresse

Hamletsgade 12B, 1.th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Muhammad Saad Ali', written in a cursive style.

6048299764469689099

Tuesday, October 15, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Naila Bashir

Adresse

Hamletsgade 12B, 1.th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Naila', written in a cursive style.

6048300024463261834

Monday, October 14, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Nanna Jenner Jensen

Adresse

Hamletsgade 8, 3. 112, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Nanna Jenner Jensen'. The signature is stylized and cursive.

6047064892323655634

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Naveed Alam

Adresse

Hamlestgade 18, 2200

Signature

Kommentarer

Vi ønsker grøn område

6055182128721775153

Tuesday, October 15, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Nazish Rasul

Adresse

Heimdalsgade 49, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nazish Rasul', written in a cursive style.

6047824034219284829

Wednesday, October 16, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Nicklas Skovgaard

Adresse

Hamletsgade 8, 115, 2200

Signature

6049042363204232472

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Nina Stavnsbjerg

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nina Stavnsbjerg', written in a cursive style.

6053459848415254809

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Noa Nordlans

Adresse

Vanløse, 2720

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Noa Nordlans', written in a cursive style.

6044410125716561248

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Olivia Hinsch

Adresse

København N, 2200

Signature

Handwritten signature of Olivia Hinsch in black ink.

6040118849613084526

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Olivia Zeboun

Adresse

København , 2400

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Olivia Zeboun', written in a cursive style.

6055292901137824383

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Oskar Jørgensen

Adresse

København, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Oskar Jørgensen'.

6053803078412376115

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Patrick Nørgaard

Adresse

Heimdalsgade 42, 4. 48, 2200

Signature

6040179413519366962

Thursday, October 24, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Paul Farah Cox

Adresse

København N, 2200

Signature

6055694031527747098

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Pernille Agerlund

Adresse

København N, 2200

Signature

6053362830448798863

Wednesday, October 16, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Peter Laursen

Adresse

Hamletagade 8, 115, Nørrebro

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Peter Laursen', written in a cursive style.

6049036271215150399

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Peter Løhr

Adresse

Baldersgade 57, 4.tv, 2200

Signature

6054091647416291115

Wednesday, October 23, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Poul Erik Enevoldsen

Adresse

Hamletsgade 15, 4. tv., 2200 København N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. E. Enevoldsen', written in a cursive style.

6055067706543104449

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Poul Erik Jørgensen

Adresse

Fenrisgade 10 st tv , 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Poul Erik Jørgensen', written over a light blue background.

6054163351211581079

Wednesday, October 9, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Ricardo Calderon Sanz

Adresse

Hamletsgade 4, 2, 161, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'RCS', written over a white background.

6043103168017997494

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Rosa Skotte Espersen

Adresse

Baldersgade 73 3 th, 2200 københavn n

Signature

6045586699011821896

Wednesday, October 16, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Ruth Stender

Adresse

Hamletsgade 8, lej 139, 2200

Kommentarer

Ikke mere erhverv og trafik i den i forvejen meget trafikeret gade. Vi har kun denne ene kyskilde til vores lejligheder og med meget støj fra gaden

6048985527311408265

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sanne Hansen

Adresse

Ægirsgade 53 1 th, 2200

Signature

6044502525529530568

Wednesday, October 9, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sara Hansen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sara Hansen', written in a cursive style.

6042681557315214124

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sara Krarup Hansen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'SKH', written in a cursive style.

6049873208229103739

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sara Thetmark

Adresse

Baldersgade 57, 2200 København N

Signature

6054335856319332755

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sarrah Ali

Adresse

Hamletsgade 14A stuen tv, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sarrah Ali', written in a cursive style.

6049704538727732410

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sebastian ude Jørgensen

Adresse

Hamletsgade 15 2th , København

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'S' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

6053423490456988897

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Shaun Blyde

Adresse

Hamletgade 8, 4. 133, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S Blyde', written in a cursive style.

6040121955327051419

Monday, October 21, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sidsel Kier

Adresse

Hamletsgade 21, 5. Th, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sidsel Kier', written in a cursive style.

6053372917118223345

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Signe Müller Aagaard

Adresse

København N, 2200

Signature

6040046347423893294

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sigrid Krogager Hansen

Adresse

Fenrisgade 10, 4. TV, 2200 København N

Signature

6054181450311873543

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Simon Risum Pedersen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned below the name field.

6054058896976929537

Saturday, October 19, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sofie Jørgensen

Adresse

København N, 2200

Signature

6051822905962521454

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Sofus Andersen

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sofus Andersen', written in a cursive style.

6040060507461540007

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Stefanos Nasiopoulos

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Stefanos Nasiopoulos', written over a horizontal line.

6045739833314404425

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Vi, de

Navn

Terese Bugge

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to read 'TB'.

6044496048645047210

Monday, October 14, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Thilde Noe Sørensen

Adresse

Baldersgade 71 4 tv, 2200 København N

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Thilde Noe Sørensen', written in a cursive style.

6047407358223251183

Monday, October 7, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Thomas Piotr Iversen Suchozebrski

Adresse

Hamletsgade 4. 4.sal - lejl. 209, 2200 N

Signature

6040663928311877182

Tuesday, October 15, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Tine Jepsen

Adresse

Hamletsgade 4, nr 192, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tine Jepsen', written in a cursive style.

6048155944227959304

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Toby Austin-Fraser

Adresse

København Ø, 2100

Signature

6040030427865520880

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Tom Nielsen

Adresse

Baldersgade 42, 3, 2200

Signature

6044667665554031247

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Troels Broberg Carlander

Adresse

Fenrisgade 10, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Troels Carlander', written in a cursive style.

6054110326477164763

Monday, October 14, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Veronika D'Anna

Adresse

København, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Veronika D'Anna', written over a light blue background.

Kommentarer

Adresse: Hamletsgade 8, 1.74

6047070848011122185

Tuesday, October 22, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Veronika Janouchova

Adresse

Hamletsgade 15, 2tv, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected loops and a vertical line at the end, representing the name Veronika Janouchova.

Kommentarer

Having a 5 story building right indring of our building will SIGNIFICANTLY decrease our daylight in the apartment and will derefore have impact on our wellbeing. This goes also for the building on the opposite site of the building. Not mentioning that the neighborhood won't be very children friendly with increased traffic to the office building, increasing a risk of fatal injuries in the area. If this plan will go forward this neighborhood will won't benefit from it all all.

6053898934191521710

Saturday, October 12, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Vevja Nahenthiram

Adresse

Hamletsgade 8. 2,94, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Vevja Nahenthiram'. The signature is written in a cursive style with some loops and flourishes.

6045719644218580038

Friday, October 11, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Victor Jacobsen

Adresse

Hamletsgade 14A 3 tj, København

Signature

6044661510743990550

Sunday, October 20, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Vivienne Hamid

Adresse

Hamletsgade 8,2, 101, København N 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Vivienne Hamid', written in a cursive style.

6052262257315944453

Sunday, October 6, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Xenia Teilmann

Adresse

København N, 2200

Signature

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Xenia Teilmann', written in a cursive style.

6040041735323586382

Thursday, October 17, 2024

Hamletsgade Lokalplanramme ændring tilbage til C2

Vi, de underskrevne, anmoder om, at kommuneplanrammen for Hamletsgade (Plan nr.: R24.C.3.12) ændres fra C3 til C2. Denne ændring vil fremme en bedre balance mellem erhverv og boligområder og sikre en mere bæredygtig og beboervenlig udvikling i vores by. Vi ønsker at bevare det lokale bymiljø og styrke udviklingen af rekreative områder og boliger, som kan gavne både nuværende og fremtidige beboere.

Navn

Zaineb Al Hassani

Adresse

Heimdalsgade 42, 1.4, København, 2200

Signature

6049869689314034062

Svar til: Høring 64914 af: Karoline Lundholt

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

276

INDSENDT AF

Karoline Lundholt

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Wonderful Copenhagen

BY

København K

POSTNR.

1165

ADRESSE

Nørregade 7B, 1165

HØRINGSSVAR

Vedhæftet Wonderful Copenhagen's høringssvar Kommuneplan 2024 - Fremtidens klimavenlige hovedstad.

MATERIALE:

wonderful copenhagen hoeringssvar til koebenhavns kommunes kommuneplan.pdf

wonderful copenhagen

24. oktober 2024

Høringssvar til Københavns Kommunes Kommuneplan

Nørregade 7B
1165 Copenhagen K
Denmark

woco@woco.dk
33257400

Wonderful Copenhagen har følgende kommentarer og konkrete forslag til Københavns Kommunes Kommuneplan:

- Vi mener ikke det er et retvisende billede af Københavns Kommunes investeringer i turismen, når samarbejdet med Wonderful Copenhagen ikke er nævnt. Derfor foreslår vi to konkrete tekstuelle tilføjelser (med kursiv):
- S. 74, 2. spalte, 2. afsnit:

"Københavns Kommune arbejder **tæt sammen med hovedstadsregionens officielle turismeorganisation Wonderful Copenhagen om at skabe en bæredygtig og balanceret udvikling af byen. Derudover arbejder Københavns Kommune sammen med andre aktører om en række indsatser....."**
- S. 75. indsæt nyt punkt efter punktet om Comeback Copenhagen:

"- Københavns Kommune har i mange år samarbejdet med og medfinansieret Wonderful Copenhagens arbejde med at skabe og fremme en bæredygtig turisme der bidrager til balance i byen
- S. 74, 1. spalte, 1. afsnit: Vi kan ikke genkende tallet 8.8 mio. hotelovernatninger fra de tilgængelige statistikker, og gør derfor opmærksom på, at det muligvis er en fejl. Derudover undrer vi os over, at der ikke bruges nyere mere relevante tal i dette afsnit. Wonderful Copenhagen bidrager meget gerne til et omskrivningsforslag.
- S. 75.: Listen er en blanding af indsatser der er foretaget og afsluttet, og igangværende indsatser. Punkt 3 skal ændres til datid: *Genopretningsplanen for hovedstadens turisme, Comeback Copenhagen 2023, der blev udarbejdet i et samarbejde mellem Københavns Kommune, Wonderful Copenhagen og Erhvervsministeriet, havde bl.a. fokus på at fremme grøn mobilitet hos turister og skabe et tættere samspil mellem storby-, kyst-, kultur- og naturturisme i hovedstadsregionen.*

Svar til: Høring 64914 af: Birgit Sloth

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

275

INDSENDT AF

Birgit Sloth

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Hf. Kalvebod 124

HØRINGSSVAR

Jeg protesterer mod det planlagte byggeri i Bådehavnsgade, i en form der nødvendiggør en vej langs jernbanen som tager en luns af bl a Tippen og flere haveforeninger, og som vil medføre endnu mere trafik på kryds og tværs i Sydhavnen.

Desuden er det ikke i orden at bygge boliger som almindelige mennesker ikke har råd til, - det giver måske økonomisk mening for Københavns kommune, men på alle andre parametre giver det ingen mening.

For det tredje er det ikke i orden at vi lokale borgere ikke reelt bliver hørt, vi oplever at høringer er rene formaliteter og at alt bliver besluttet udenom os.

For det fjerde er det, pga en ny politiker-tradition for 'affredning', endnu en pind i den ligkiste, hvor allerede tilliden til politikerne ligger på lit de parade, sminket så den skal forestille at være i live stadigvæk,

Svar til: Høring 64914 af: Jeanet Nielsen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

274

INDSENDT AF

Jeanet Nielsen

BY

København

POSTNR.

2450

ADRESSE

Wagnersvej 38

HØRINGSSVAR

Jeg protesterer imod den foreslåede bebyggelse mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, som vil ødelægge områdets unikke karakter og natur. Det er afgørende, at Kommuneplan 2024 revideres, så den i højere grad bevarer byens sjæl, beskytter grønne områder og sikrer reel borgerinddragelse. Vi, som borgere i København, føler en nødvendighed i at udtrykke vores store bekymring over den foreslåede byudvikling i Kommuneplan 2024, særligt for udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Flere væsentlige punkter bør efter vores mening genovervejes og indarbejdes i den fremtidige planlægning af byen. Udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne mangler en sammenhængende strategi. Der er et presserende behov for en samlet plan, der kan tage højde for både Københavns byudvikling og de nærliggende kommuners behov. Københavns vækst, trafik og boligproblemer er tæt forbundet med omegnskommunerne, hvilket gør det umuligt at planlægge byen uden at tage hensyn til disse faktorer. En helhedsorienteret regional planlægning vil kunne sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele området. Desværre er der en markant mangel på sammenhæng mellem de temaer, der fremhæves i Kommuneplanstrategi 2023, og de planer, der er fremlagt i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes ofte som kerneværdier i strategien, men det ser ikke ud til, at disse værdier får tilstrækkelig prioritet i de konkrete planer. Hvis ikke disse centrale temaer bliver taget alvorligt, risikerer København at miste sin identitet og sit særpræg. En anden væsentlig mangel i Kommuneplanen er det manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt kan fremme både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årtier levet midt i en byggeplads, og det ser ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Dette er langt fra sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør derfor være en integreret del af enhver byudviklingsplan - ikke blot som små grønne pletter mellem bygninger, men som essentielle åndehuller, hvor byens indbyggere kan finde plads og ro til at leve deres liv. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det virker som om, borgerne bliver inviteret til workshops og informationsmøder, men uden reel indflydelse på beslutningerne. Workshops, hvor vi sidder og fremlægger ønsker og ideer, føles som symbolske øvelser, hvor det opleves som om, borgernes input bliver overhørt. Selv når borgerne klart udtrykker ønsker om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker ofte ignoreret, og store byggeprojekter domineret af private developere fortsætter uændret. Boligpolitikken fremstår visionsløs og fastlåst i traditionelle rammer med fokus på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne

bidrage til at fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det slet ikke overvejes i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er udviklingen i Bådehavnsgade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavnsgade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavnsgade, og denne fører til Sydhavnsgade – en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, bliver omdannet til en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil føre til en dramatisk stigning i trafikken og få alvorlige konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er fuldt klar over konsekvenserne. Det største problem er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret som en samlet plan for borgerne. I stedet tages beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et fuldstændigt overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om områdets fremtid. Københavns Kommune taler ofte om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger afspejler noget andet. Et eksempel er planerne om at bygge ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som illustrerer, at byudviklingen ikke tager tilstrækkeligt hensyn til sårbare naturområder. På samme måde er mange bevaringsværdige områder, som de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, under voldsomt pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede overbebygget, og kvaliteten af livet i bydelen er blevet presset af de konstante byggeprojekter. Vi har i over 20 år levet midt i en byggeplads med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de nye planer vil dette fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens beboere vil tilbringe halvdelen af deres voksenliv i en byggeplads, hvilket strider mod kommunens ambitioner om at sikre høj livskvalitet og en sund by. Det er tid til at tage mere hensyn til de mennesker, der bor her nu, i stedet for at fokusere på at bygge for fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i de nye byggerier er også et problem. Mange af de nye lejligheder bruges som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket resulterer i tomme lejligheder og manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den nødvendige vitalitet, der er afgørende for en sund og levende bydel. Københavns Kommunes forventninger til befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere analytikere stiller spørgsmålstegn ved, om de fremskrevne tal er realistiske, hvilket kan betyde, at vi bygger til en befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og eksisterende bymiljøer, der allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel integritet. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt bedre infrastruktur. Der skal desuden være en udvikling, der fremmer sundhed gennem grønne områder og livskvalitet. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af den by, vi bor i, i stedet for at føle os som statister i en udvikling, der er drevet af developerinteresser. Lad os skabe en bæredygtig by sammen, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i

kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og

kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 høringssvar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som

kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen b

Svar til: Høring 64914 af: Morten Løber

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

273

INDSENDT AF

Morten Løber

VIRKSOMHED / ORGANISATION

DI

BY

København V

POSTNR.

1553

ADRESSE

HC Andersens Boulevard 18

HØRINGSSVAR

Til Københavns Kommune

Her giver DI sit høringsbidrag til Københavns Kommunes Kommuneplan 2024. Bidraget er koordineret mellem en bred række af DI's medlemmer med interesse i en god kommuneplan for Københavns Kommune.

DI Turisme, Kultur & Opleveler har tillige sendt et høringsbidrag, som glimrende illustrerer den store betydning, som kommuneplanen har for aktiviteter i København.

Med venlig hilsen

Morten Løber, seniorchefkonsulent

MATERIALE:

hoeringssvar til kk kommuneplan 2024 - di.pdf

Til Københavns Kommune

Høringsbidrag til København Kommunes høring af forslag til Kommuneplan 2024

DI's høringsbidrag har to hovedelementer; indledningsvis kommentarer til planforslagets funktion som kommunikation og forklaring over for borger og virksomheder om de kommende rammer for deres dagligdag, samt et sæt kommentarer til en række af de temaer og retningslinjer i planforslaget, som er beskrevet i forslaget.

Kommuneplanens funktion som kommunikation til borgere og virksomheder

København Kommune signalerer med sit forslag til kommuneplan 2024 store udviklings- og bygge-/anlægsaktiviteter i kommunen. Planen har en rækkevidde på 12 år baseret på planlovens regler, men lægger også rammen for Københavns Kommunes udvikling længere frem, da bygge- og anlægsarbejder har en blivende karakter. Kommuneplanen har derved en vigtig funktion som kommunikation og forklaring over for borgere, virksomheder og developere i hele kommunen, men særligt i de områder, som forslaget til kommuneplan udpeger til videre byudvikling. Samtidig skaber kommuneplanen en ramme for de aktiviteter, som eksisterer i kommunen samt fremtidige udviklingsmuligheder.

Boligbyggeri, virksomhedsanlæg og anlægsarbejder i øvrigt har en stor værdi for den enkelte og for samfundet. Tillige skal de forskellige brugergrupper fra beboere til dem, der driver virksomhed, have valide og transparente oplysninger om rammerne for deres dagligliv og deres investeringer i bolig eller anlæg for dem, som har investeret. Dette gælder både for de udviklingsplaner, som politisk fastlægges af Borgerrepræsentationen, men også for de processer, som borgere og virksomheder kan forventes at blive involveret i gennem realisering af planlægningen.

DI tillader sig at fremføre, at forslaget til kommuneplan kunne være et bedre eksempel på åben kommunikation over for borgere og virksomheder. Et par eksempler:

Oplysninger om "Udvikling af Tingbjerg"

Folketinget vedtog i foråret 2024 to love om muliggørelse af en vejforbindelse til Tingbjerg samt yderligere byggeri i området. Da Folketinget nu har sat anderledes rammer for gennemførelse af

disse projekter, burde det fremgå af den politiske redegørelse samt af de mere detaljerede oplysninger i *retningslinjer og rammer*, at det ikke er planlovens og naturbeskyttelseslovens almindelige regler, som gælder for dispensationer og tilladelser i området. Borgere og relevante foreninger har derfor ikke samme muligheder for at påvirke de planlagte projekter som hidtil. Tillige vil det generelt være hensigtsmæssigt at gøre opmærksom på de rammer, som kommunens planlægning i området er omfattet af de to nye love, da det nu ikke kun er planloven og naturbeskyttelsesloven, der sætter rammerne. Dette burde der informeres om.

Udvikling af østlige Amager

"Østhavnen", der dækker over Kløverparken, Refshaleøen, dele af Kraftværkshalvøen - og på sigt Lynetteholm, kommer til at undergå en kraftig byudvikling i den dækkede planperiode samt i tiden derefter.

Der er planer om en ny gren på Københavns metrobetjening (M5), som bl.a. skal understøtte Lynetteholmen og det østlige Amager. Der er indikeret en linjeføring på kortet side 27 i den politiske redegørelse "Fremtidens klimavenlige hovedstad". Med så omfattende anlægsprojekt vil det være et godt tiltag at informere sammenhængende om, at der foregår planlægning af en ny metrolinje, selvom den ikke er endeligt fastlagt og må forventes vedtaget gennem en anlægslov for netop at sikre et samlet indtryk af, hvordan området påvirkes. Det er således fornuftigt at informere grundejere i området om de planer, der er på vej, og som vil påvirke dem. Der er imidlertid problematisk, at de samme oplysninger ikke går igen på *Kortportalen* eller i *Retningslinjer og Rammer*, hvor der ellers er andre projekter, som er angivet som "planlagte" i kortsignaturforklaringerne. For læseren rejser sig nu spørgsmålet: Hvad gælder, og hvilke oplysninger skal man bruge?

Tidshorisonten for Lynetteholmens realisering er lang, men det er påfaldende, at en så stor bydel ikke medfører en trafikplanlægning, der omfatter en vejføring, som allerede nu kan lægges ind i kommuneplanen, når hele området (Østhavnen) skal planlægges. Det er næppe realistisk at forvente, at ambulancer, bedemænd og renovationsbiler kører deres servicelast med metrotog, - selvom en sådan bedemandsløsning blev anvendt i London i 18-hundredetallet. DI anbefaler stærkt, at der allerede nu i Kommuneplan 2024 foretages en samlet trafikplanlægning for Østhavnområdet og udlægges trafikkorridorer til fremtidige vej-/trafikanlæg.

Østlig Ringvejprojektet er under planlægning og vil påvirke arealerne omkring Prøvestenen og dennes naboområder væsentligt. Da DI tidligere i høringsfasen for Kommuneplan 2024 gennemgik kortmaterialet, der følger med høringen af Kommuneplan 2024, optrådte Østlig Ringvej i kortmaterialet, men den synes desværre nu at være taget ud af materialet. Det er ærgerligt, da kommuneplanen er et stærkt kommunikations- og planlægningsværktøj til borgere og virksomheder om rammerne for deres boliger, ejendomme og virksomheder. Derfor er det stærkt relevant, at Østlig Ringvej og tilhørende tilkørselsveje også indgår i den politiske redegørelse for udviklingen af Østhavnområdet, selvom Østlig Ringvej måtte blive vedtaget med en anlægslov. Østlig Ringvej skaber

også et planlægningsgrundlag for København Kommune selv og bør derfor rettelig indgå i den politiske redegørelse, så det tydeligt fremgår, hvilke konsekvenser – positive såvel som negative – der vil opstå af projektet. For eksempel vil der være støjzoner omkring det kommunale tilkørselsvejanlæg, som kan påvirke muligheden for boligbyggeri i området. Endvidere vil Østlig Ringvej især i anlægsfasen påvirke virksomhedsdrift på Prøvestenen meget væsentligt, men også det færdige anlæg vil sætte nye rammer for benyttelsen af Prøvestenen. Dette vil for eksempel have en negativ effekt på forsynings sikkerheden for råstoffer til bygge- og anlægsaktivitet i hele Københavns Kommune. I den kontekst er det vigtigt at huske, at Prøvestenen sikrer forsyninger til hovedstadens mange byggeprojekter samt ressourcegenanvendelse og energi. Prøvestenen har desuden en naturlig dybvandshavn, hvilket betyder, at udfordringen med uddybning af havnen med tids- og resourcekrævende tilladelser, som ses i de fleste andre danske havne, ikke er aktuelt her.

For Prøvestenen er der i *Kortportalen*, som indgår i høringsmateriet for Kommuneplan 2024, angivet en 500 m planlægningszone samt to konkret vurderede risikozoner. Disse zoner har betydning for planlagte projekter på naboarealer, som zonerne berører. København Kommunes Borgerrepræsentations økonomiudvalg har desuden, som medejer af By & Havn i første del af 2024, godkendt et planlægningsgrundlag for Prøvestenen, som indeholder en zonerings af arealerne på Prøvestenen. Denne zonerings burde også have fremgået af høringsmaterialet. Det skal i øvrigt hertil bemærkes, at zonerings fastlæggelse af, at der kun kan placeres virksomheder af visse ”miljøklasser” i disse zoner ikke kan håndhæves med planloven eller miljøbeskyttelsesloven. Begrebet miljøklasser er opstået i en vejledning til de to love i 1980’erne og har ikke et hjemmelsophæng i de to love. De konkrete krav til virksomheder skal stilles som specifikke miljøkvalitetskrav i kommuneplanen og lokalplaner, hvis de skal være strammere end de sædvanlige vejledende krav i Miljøstyrelsens støj-, luft- og lugtvejledninger. Fastholdes begrebet miljøklasser uagtet, at det ikke har ophæng i lovgivning, bør konsekvenserne af ændringer i de allerede eksisterende virksomheders grundlag for at virke på Prøvestenen præciseres for dem, der træffer beslutning herom. For visse virksomheder vil det betyde, at de ikke kan fortsætte deres nuværende aktiviteter.

Helt generelt er der behov for en meget større grad af transparens omkring planlægningen og konsekvenserne heraf på og omkring Prøvestenen. Prøvestenen i sig selv og de aktive virksomheder i området har en voldsomt stor betydning for København som by, for byens udviklingspotentiale og indeholder desuden anlæg af national vigtighed.

Bemærkninger til nogle af planforslagets temaer:

Klimatilpasning

Punkterne *retningslinjer og rammer* i høringsmaterialet indeholder oplysninger om oversvømmelsesområder og klimatilpasningstiltag på land i København Kommunes område. Den politiske redegørelse; ”Fremtidens klimavenlige hovedstad, kapitel 5 - En sund klimaby med plads til natur, kultur og fritid” har imidlertid kun en meget kortfattet tekst om nødvendig klimatilpasning af København, som i meget lille grad peger på, hvad dette potentielt vil komme til at betyde for borgere og

virksomheder. Københavns Kommune deltager sideløbende med udarbejdelsen af Kommuneplan 2024 i et arbejde med en forundersøgelse af en fremtidig sikring i samarbejde med nabokommunerne Tårnby, Dragør og Hvidovre samt statslige myndigheder og infrastrukturselskaber. DI har derfor en forventning om, at den viden, som indtil videre er opsamlet i dette undersøgelsesprojekt om for eksempel diger, deres potentielle placering og højde, som vil give en lokal udsigtsforringelse fra boliger, ville være berørt i en politisk redegørelse. Indsatsen vil have både positive såvel som negative påvirkninger af boliger og virksomheder. Et så stort tiltag som klimasikring/oversvømmelsessikring af København Kommune burde med sin umiddelbare konsekvens for mange borgere og virksomheder have været mere uddybende behandlet i høringsmaterialet. Fraværet undrer, når kommunen i et andet kapitel i den politiske redegørelse vælger at angive en mulig trafeføring for M5-metrolinjen.

Generelle bemærkninger i forhold til emner, som har betydning for forskellige typer erhverv

Rækkefølgeplanen

Det er generelt fornuftigt, at Københavns Kommune med rækkefølgeplanen og mulige justeringer får fokuseret og potentielt accelereret byudviklingen. Københavns Kommune har en helt unik fordel qua meget store industriarealer inde i byen, der kan bebygges gradvist, hvilket kan gøre byggeriet uafhængigt af konjunkturerne.

I den forbindelse skal det også bemærkes, at der er behov for en mere detaljeret analyse og overordnet planlægning vedrørende udbygning af Kløverparken, da dette areal ligger ud til Prøvestenen, hvor der foregår aktivitet vedrørende olielageret, indskibning af råstoffer, affalds- og ressourcehåndtering i øvrigt, som København er afhængig af. Vi anerkender, at der er behov for yderligere planlægning af boliger i København for at imødekomme den betydelige efterspørgsel og dermed afdæmpe prisudviklingen. Udbygning af Kløverparken kan være en del af løsningen. Men den umiddelbare nærhed til Prøvestenen udgør en særlig udfordring, der skal håndteres, inden den detaljerede planlægning igangsættes. Forhold omkring planlægning på Prøvestenen er berørt tidligere i dette høringssvar.

I forbindelse med byudviklingsområder vil det være nødvendigt også at have mulighed for at kunne realisere detailhandel, som understøtter det nyudviklede byområde. Dette bør reflekteres i planen.

Boligstørrelser

Krav om, at minimum 20 pct. af boligbyggeriet skal være 110 kvm., er højt. Der er en bekymring for, at det vil skabe mange boliger, som er for dyre i forhold til, hvad borgerne efterspørger. Andelen bør derfor sænkes til 15 pct. krav om, at 50 pct. af boligbyggeriet skal være over 95 kvm., skaber samme bekymring. Det foreslås derfor, at kravet sænkes til 90 kvm.

Demografisk udvikling og tendenser er en faktor i forhold til boligstørrelsen, men ikke den eneste årsag til ønsket om en lavere målsætning om andelen af store boliger i udkastet til kommuneplan 2024. Det københavnske boligmarked er umættet, og samtidigt er der en risiko for, at København ikke kan fastholde børnefamilier, hvis ikke der er tilstrækkeligt med store familieegnedede boliger. Cirka 80 pct. af efterspørgslen efter boliger kommer fra intern rotation i København. Problemet med kravet om, at 20 pct. af boligbyggeriet skal være 110 kvm., er, at for stor en del af det samlede etageareal vil gå til de store boliger i det nuværende udkast til kommuneplan. Vi ønsker med denne justering at tilgodese det generelle behov for en bredere vifte af boliger, der er til at betale.

Vi opfordrer således til, at Københavns Kommune udviser påpasselighed ift. for mange dyre boliger, som borgerne ikke har råd til.

Reduktion af minimumsstørrelsen fra 50 kvm. til 40 kvm. er som udgangspunkt hensigtsmæssig. Dog bør minimumsstørrelsen ikke sættes yderligere ned. Der er behov for eftertanke ift. risiko for, at byggeriet af for mange helt små boliger inden for en kortere tidsramme vil føre til dannelse af udsatte boligområder i fremtiden. I forlængelse heraf er det derfor også tilfredsstillende, at der er krav om, at man skal være aktiv studerende for at bo i de små studieboliger.

Begge DI's forslag vedrørende de helt store og de helt små boliger tjener til at sikre et rimeligt pris-leje og derfor forbedrede muligheder for salg/udlejning, der matcher Københavns Kommunes mål om at fremme udviklingen af blandede bydele.

Parkeringsnormer

Parkeringsnormer udelukkende baseret på areal rammer skævt, og der bør i højere grad kigges på bygningernes anvendelse, og i hvilket omfang anvendelsen skaber behov for cykel- og bilparkering. Eksempelvis skaber forskellige typer af erhverv forskelligt behov for parkering. Lagerbygninger genererer til eksempel ikke et antal medarbejdere som en kontorbygning i tilsvarende størrelse og dermed heller ikke behov for parkeringspladser til biler eller cykler i samme omfang. Et medlem i DI fremhæver således, at det vurderes, at ca. 40 pct. af virksomhedens bygningsareal ikke skaber behov for cykel- og bilparkering.

DI anbefaler derfor, at der i forbindelse med parkeringsnormen tilføjes, at den konkrete anvendelse af arealerne skal indgå ved fastsættelse af antal parkeringspladser til biler og cykler.

Det er herudover en udfordring at imødekomme kommunens krav om cykelparkering. Idet cykel-ejerskabet ligger stabilt på 2,7 cykler pr. 100 kvm., er et krav om 4 cykler pr. 100 kvm. overdimensioneret og unødigt fordyrende for byggeriet. Det foreslås derfor, at parkeringsnormen fastsættes til 3 cykler pr. 100 kvm., hvilket vil efterlade rum for det politiske ønske om en stigning i cyklejerskabet.

I det hele taget er der et behov for at se mere fleksibelt på parkeringsløsninger, herunder ift. at anvende parkeringshuse til flere funktioner, herunder bil- og cykelparkering, pakkeaflevering, affaldshåndtering, håndværkerlager mv. Det er derfor positivt, at mere fleksibel anvendelse af parkeringshuse er tematiseret i det foreliggende materiale.

Andre emner

Der udestår umiddelbart en række lovpligtige elementer i det foreliggende oplæg til Kommuneplan 2024, herunder retningslinjer jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 3. Eksempelvis indgår retningslinjer for detailhandel kun på et meget overordnet niveau. Herudover behandles kendte udfordringer vedrørende oplevelsesøkonomiske virksomheder samt støjforhold omkring cafeer og udsækningssteder ikke. Kommunalt bør der arbejdes for at fremme en kulturpolitisk agenda, der anerkender og værdsætter de kommercielle aspekter af kulturinstitutioners arbejde. Dette gælder også ift. støjgener fra restauranter, caféer og større attraktioner, hvor nye krav til begrænsning af støj ikke bør være en primær barriere for udvidelse af den enkelte forretning. I relation til dette har Kommuneplan 2024 fokus på at reducere støj fra flere ikke-definerede byområder. DI mener, at Kommuneplan 2024 bør sigte mod at undtage aktiviteter, som har et væsentligt positivt aftryk på kulturlivet i København, fra yderligere regulering af støj, subsidiært melde klart ud, hvilke områder og aktiviteter, der potentielt underlægges øgede krav til støjreducerende tiltag.

Det er generelt positivt, at der er fokus på erhvervslivets behov for plads, da erhvervslivet er centralt for byens DNA. DI bemærker dog, at der udestår løsninger på udfordringer og barrierer vedrørende udvikling og fastholdelse af håndværkerhverv i Københavns Kommune, hvor rammerne i det foreliggende materiale er uhensigtsmæssigt vage. Emnet er behandlet i en af baggrundsanalyserne, men er efter DI's opfattelse desværre ikke yderligere reflekteret i den politisk redegørelse i forhold til de pointer, som baggrundsanalysen påpeger.

Det er i øvrigt vigtigt, at der er en balance mellem kontorerhverv og kreative erhverv på den ene side, og håndværks- og produktionserhvervene samt de servicefunktioner, der understøtter disse, på den anden side. I forlængelse heraf opfordres til, at det vedvarende fokus på fleksible løsninger til de kreative erhverv også udvises til andre typer erhverv, som kan have gavn heraf.

Der lægges i planen op til, at det muliggøres, at der i forbindelse med etablering af parkeringshuse udlægges arealer til let produktion (håndværks- og værkstedsvirksomheder), og at det muliggøres, at den maksimale bebyggelsesprocent i den forbindelse overskrides. Det vil alt andet lige gøre det attraktivt at investere heri. Det fremhæves imidlertid i de bagvedliggende analyser, at håndværksvirksomheder arbejder på tværs af kommunegrænser, og det er derfor usikkert, om dette reelt adresserer de udfordringer, som mange håndværkere har ift. at udføre arbejde. Kommuneplanoplægget skriver endvidere, at serviceerhverv, let erhverv og lignende placeres i stueetagen. Fortolkningen af begrebet "stueetagen" bør udbygges i denne sammenhæng. I en del af den ældre byg-

ningsmasse, som også må forventes renoveret og ombygget, har man således både en "høj kælder" og en "høj stueetage". Det er derfor uklart, hvordan en placering i stueetagen konkret skal fortolkes.

Gadeparkeringsmuligheder for håndværkere og andre serviceleverandører er afgørende. Etablering af håndværkerparkering er derfor et redskab, som bør udvikles yderligere i kommuneplanen.

I relation til fremkommeligheden for turister til og fra København bemærkes det, at over halvdelen af udenlandske turister primært rejser med fly, når de skal på storbyferie i Danmark (2023). Det er derfor centralt, at Kommuneplanen på luftfartsområdet anerkender og forholder sig til Københavns lufthavn som Nordens største lufthavn. Desuden har der i udviklingen af transportområdets rolle i helårsturismen været stor succes med understøttelse af helårskrydstogt i København; i 2024 er der anløb i alle 12 måneder og 50 anløb mellem oktober 2024 og april 2025.

For at infrastrukturen skal kunne følge med udviklingen, bør der være større fokus på at sikre adgangsforskel til erhvervshavnen. Hvis forbindelser på tværs af inderhavnen ikke planlægges og udføres med omtanke, risikerer disse forbindelser at skabe konflikter mellem trafikanter på land og til vands. I værste fald afskæres København fra at modtage færge- og krydstogtstrafik, samt øvrige erhvervs-, skole-, stats- og forsvarsskibe i inderhavnen.

Desuden bør Kommuneplanens perspektiv om gang-/cykelforbindelser fra Ydre Nordhavn til Lyetteholm planlægges på en måde, der undgår konflikter mellem trafikanter fra landsiden og erhvervsskibe ind og ud af Kronløbet, herunder krydstogtsskibe (samt stats- og forsvarsskibe) til Langelinie og Nordre Toldbod samt Oslo-færgen. Dette kunne være som en tunnel eller pendulfærg.

DI står naturligvis til rådighed for en uddybning af de her afgivne bemærkninger.

Med venlig hilsen

Morten Løber
Seniorchefkonsulent

Svar til: Høring 64914 af: Ulrik Winge

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

272

INDSENDT AF

Ulrik Winge

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Bygnings- og Udviklingsfonden DTM 4.0

BY

Helsingør

POSTNR.

3000

ADRESSE

Fabriksvej 27

HØRINGSSVAR

Af kommuneplanforslagets hoved-struktur fremgår på side 114: "... at der på Svanemølleværket og Kulpladsen er en ambition om at etablere et nyt spidsbelastningsanlæg foran værket, så Svanemølleværket kan omdannes til nyt Teknisk Museum. Dette vil ske i lokalplanlægning og dertilhørende kommuneplan tillæg efter en afsluttet arkitektkonkurrence".

Denne ambition er usvækket, men jeg skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at den af By & Havn planlagte arkitektkonkurrence for området blev aflyst. Der udarbejdes således en helhedsplan for området som grundlag for lokalplan og kommuneplantillæg, mens en arkitektkonkurrence for omdannelsen af selve værket til Teknisk Museum og tilknyttede funktioner afholdes senere.

Med venlig hilsen

Ulrik Winge

Projektdirektør

Svar til: Høring 64914 af: Jesper Julian Møller

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

271

INDSENDT AF

Jesper Julian Møller

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Street Food District

BY

København K

POSTNR.

1432

ADRESSE

Refshalevej 167A

HØRINGSSVAR

Street Food District ønsker hermed at bidrage til den igangværende høring om Kommuneplan 2024 med vores perspektiver og forslag til, hvordan København også i fremtiden kan være en levende, kulturel og mangfoldig by.

Street Food District har gennem de sidste 10 års med succes sat sit præg på en række byområder med mangfoldige mad- og kulturoplevelser for tusindvis af københavnere – Reffen, Werkstatt og den kommende Skøjteøen på Refshaleøen, Broens Street Food og Broens Skøjtebane på Strandgade ved Inderhavnsbroen, Seaside på Toldboden og tidligere det første store madmarked- og kultursted i København på Papirøen.

Alene Reffen, som har til huse i et 12.000m² stort, gammelt industriområde på Refshaleøen, har 1,5 million besøgende i løbet af sæsonen.

Street Food District anbefaler, at der fokuseres på følgende tre områder i Kommuneplan 2024:

- Rammer til kreative erhverv i fremtidens København
- Kommuneplan 2024 og kreative erhverv
- Tidlig inddragelse, fleksibel byudvikling og andre plantekniske greb

Rammer til kreative erhverv i fremtidens København

De kreative erhverv presses i stigende grad ud af København i takt med at de gamle havne- og industriområder udvikles, hvis der er et for ensidigt fokus på udvikling af boliger og kontorerhverv. Det fremgår af København Kommunes 'Analyse af planlægning for kreative erhverv' fra 2022.

I forbindelse med den fremtidige udvikling af Refshaleøen mener vi, at der skal være særlig opmærksomhed på den helt særlige kombination af et stort, sammenhængende, gammelt industriområde og så omfanget af de mange kreative erhverv, som blomstrer i den gamle

bygningsmasse. Det kan ikke videreføres ved bare at bevare de tre spredte bygninger, som er bevaringsværdige ifølge SAVE registreringen, men skal betragtes som det værdifulde kulturmiljø med kulturværdier, som Københavns kommune udpegede det til i 2014. Et kulturmiljø, som giver unikke muligheder til madboder, koncerter, events, håndværksproduktion, udstillinger og meget andet.

Kommuneplan 2024 og kreative erhverv

Det er derfor glædeligt at Københavns Kommune i Kommuneplan 2024 *"har som målsætning, at sikre plads til kreative erhverv og håndværkserhverv i nye byområder og eksisterende blandede bykvarterer"*. Vi vil gerne rose Københavns Kommune for den klare prioritering af kreative erhverv og byens sjæl i den nye kommuneplan. Det er netop denne type initiativer, som vi mener, vil være afgørende for at skabe en levende og dynamisk byudvikling, hvor kultur, byens unikke karakter og udvikling går hånd i hånd.

Det fremgår i øvrigt af kommuneplanen, at byens kreative erhverv i kommende byudviklingsområder *"kan bidrage til at udstikke retninger for fremtidige anvendelser, når områderne udvikles i en ikke alt for fjern fremtid."*

Tidlig inddragelse, fleksibel byudvikling og andre plantekniske greb

Vi ønsker i at gøre opmærksom på, at en forudsætning for at eksisterende erhverv i byens byudviklingsområder kan indtænkes i den fremtidige byudvikling, er at de inddrages tidligt i planprocessen. Mange kreative erhverv har midlertidige lejekontrakter og usikkerheden ifm. byudvikling kan tvinge dem til at søge nye steder hen. Det er derfor centralt, at den kommunale planproces skaber grundlaget for en tidlig inddragelse af lokale aktører og kommunen indtager en aktiv rolle i forbindelse hermed.

Et andet vigtigt element er at give plads til en fleksibel byudvikling, hvor forskellige typer funktioner kan indtænkes og ikke mindst udvikles over tid. Det indebærer bl.a., at byudviklingen ikke allerede er låst af overordnede rammer og aftaler, når dialogen om konkrete byområder igangsættes.

Lignende tilgange er med stor succes set på Musicon i Roskilde og Sydhavnskvarteret i Aarhus, samt senest i Laplandsgadekvarteret, hvor Amager Øst Lokaludvalg også har initieret en 4-årig proces for kvarteret, som viser potentialet ved at inddrage lokale aktører tidligt i processen.

På baggrund af ovenstående vil vi foreslå, at følgende tilføjelse på side 77 i afsnittet om kreative erhverv:

"Et vigtigt parameter for at understøtte eksisterende, kreative erhvervs fremtidige tilstedeværelse i byens byudviklingsområder er, at den kommunale planproces aktivt indtænker en tidligere inddragelse af lokale aktører, samt at kommunen initierer en tidlig, fælles dialog på tværs af aktører i områderne. Københavns Kommune vil desuden arbejde for at sikre fleksible rammer og en fleksibel proces for byudviklingen med henblik på at skabe plads til kreative aktører i fremtidens København".

Et andet greb, som bør overvejes, særligt i forbindelse med udviklingen af Refshaleøen, er at udpege de gamle B&W bygninger eller en større udvalgt del af bygningerne samt områderne omkring disse til *kreativ zone*, så den helt særlige blanding af industriarv og kreativt miljø kan leve videre og komme de mange besøgende fra ind- og udland til gode. Udpegningen af en del af Refshaleøen som kreativ zone vil være en naturlig forsættelse af den gældende udpegning af området som potentialeområde for kreative erhverv.

Med de foreslåede greb kan Københavns Kommune i højere grad være med til at understøtte den ønskede målsætning om at *"sikre plads til kreative erhverv og håndværkserhverv i nye byområder og*

eksisterende blandede bykvarterer”.

Vi ser frem til den videre dialog om Københavns udvikling og stiller selvfølgelig gerne vores erfaringer til rådighed.

Med venlig hilsen

Jesper Julian Møller

Street Food District, Ejer & CEO

MATERIALE:

street food districts hoeringsvar til kommuneplan 2024.pdf

24. oktober 2024

HØRINGSSVAR TIL KØBENHAVNS KOMMUNEPLAN 2024

af Street Food District

Street Food District ønsker hermed at bidrage til den igangværende høring om Kommuneplan 2024 med vores perspektiver og forslag til, hvordan København også i fremtiden kan være en levende, kulturel og mangfoldig by.

Street Food District har gennem de sidste 10 års med succes sat sit præg på en række byområder med mangfoldige mad- og kulturoplevelser for tusindvis af københavnere – Reffen, Werkstatt og den kommende Skøjteøen på Refshaleøen, Broens Street Food og Broens Skøjtebane på Strandgade ved Inderhavnsbroen, Seaside på Toldboden og tidligere det første store madmarked- og kultursted i København på Papirøen.

Alene Reffen, som har til huse i et 12.000m² stort, gammelt industriområde på Refshaleøen, har 1,5 million besøgende været forbi i løbet af sæsonen.

Street Food District anbefaler, at der fokuseres på følgende tre områder i Kommuneplan 2024:

- Rammer til kreative erhverv i fremtidens København
- Kommuneplan 2024 og kreative erhverv
- Tidlig inddragelse, fleksibel byudvikling og andre plantekniske greb

RAMMER TIL KREATIVE ERHVERV I FREMTIDENS KØBENHAVN

De kreative erhverv presses i stigende grad ud af København i takt med at de gamle havne- og industriområder udvikles, hvis der er et for ensidigt fokus på udvikling af boliger og kontorerhverv. Det fremgår af Københavns Kommunes 'Analyse af planlægning for kreative erhverv' fra 2022.

I forbindelse med den fremtidige udvikling af Refshaleøen mener vi, at der skal være særlig opmærksomhed på den helt særlige kombination af et stort, sammenhængende, gammelt industriområde og så omfanget af de mange kreative erhverv, som blomstrer i den gamle bygningsmasse. Det kan ikke videreføres ved bare at bevare de tre spredte bygninger, som er bevaringsværdige ifølge SAVE registreringen, men skal betragtes som det værdifulde kulturmiljø med kulturværdier, som Københavns Kommune udpegede det til i 2014. Et kulturmiljø, som giver unikke muligheder til madboder, koncerter, events, håndværksproduktion, udstillinger og meget andet.

Streetfooddistrict.dk

Refshalevej 167A
1432 København K

BROENS
STREET FOOD

BROENS
SKØJTEBANE

Seaside

WERKSTATT

STORMS
PAKHUS

Reffen

KOMMUNEPLAN 2024 OG KREATIVE ERHVERV

Det er derfor glædeligt, at Københavns Kommune i Kommuneplan 2024 *"har som målsætning, at sikre plads til kreative erhverv og håndværkserhverv i nye byområder og eksisterende blandede bykvarterer"*. Vi vil gerne rose Københavns Kommune for den klare prioritering af kreative erhverv og byens sjæl i den nye kommuneplan. Det er netop denne type initiativer, som vi mener, vil være afgørende for at skabe en levende og dynamisk byudvikling, hvor kultur, byens unikke karakter og udvikling går hånd i hånd.

Det fremgår i øvrigt af kommuneplanen, at byens kreative erhverv i kommende byudviklingsområder *"kan bidrage til at udstikke retninger for fremtidige anvendelser, når områderne udvikles i en ikke alt for fjern fremtid."*

TIDLIG INDDRAGELSE, FLEKSIBEL BYUDVIKLING OG ANDRE PLANTEKNISKE GREB

Vi ønsker at gøre opmærksom på, at en forudsætning for at eksisterende erhverv i byens byudviklingsområder kan indtænkes i den fremtidige byudvikling, er at de inddrages tidligt i planprocessen. Mange kreative erhverv har midlertidige lejekontrakter og usikkerheden ifm. byudvikling kan tvinge dem til at søge nye steder hen. Det er derfor centralt, at den kommunale planproces skaber grundlaget for en tidlig inddragelse af lokale aktører og kommunen indtager en aktiv rolle i forbindelse hermed.

Et andet vigtigt element er at give plads til en fleksibel byudvikling, hvor forskellige typer funktioner kan indtænkes og ikke mindst udvikles over tid. Det indebærer bl.a., at byudviklingen ikke allerede er låst af overordnede rammer og aftaler, når dialogen om konkrete byområder igangsættes.

Lignende tilgange er med stor succes set på Musicon i Roskilde og Sydhavnskvarteret i Aarhus, samt senest i Laplandsgadekvarteret, hvor Amager Øst Lokaludvalg også har initieret en 4-årig proces for kvarteret, som viser potentialet ved at inddrage lokale aktører tidligt i processen.

På baggrund af ovenstående vil vi foreslå, at følgende tilføjelse på side 77 i afsnittet om kreative erhverv:

"Et vigtigt parameter for at understøtte eksisterende, kreative erhvervs fremtidige tilstedeværelse i byens byudviklingsområder er, at den kommunale planproces aktivt indtænker en tidligere inddragelse af lokale aktører, samt at kommunen initierer en tidlig, fælles dialog på tværs af aktører i områderne. Københavns Kommune vil desuden arbejde for at sikre fleksible rammer og en fleksibel proces for byudviklingen med henblik på at skabe plads til kreative aktører i fremtidens København".

Et andet greb, som bør overvejes, særligt i forbindelse med udviklingen af Refshaleøen, er at udpege de gamle B&W bygninger eller en større udvalgt del af bygningerne samt områderne omkring disse til *kreativ zone*, så den helt særlige blanding af industriarv og kreativt miljø kan leve videre og komme de mange besøgende fra ind- og udland til gode. Udpegningen af en del af Refshaleøen som kreativ zone vil være en naturlig forudsætning af den gældende udpegning af området som potentialeområde for kreative erhverv.

Med de foreslåede greb kan Københavns Kommune i højere grad være med til at understøtte den ønskede målsætning om at "*sikre plads til kreative erhverv og håndværkerhverv i nye byområder og eksisterende blandede bykvarterer*".

Vi ser frem til den videre dialog om Københavns udvikling og stiller selvfølgelig gerne vores erfaringer til rådighed.

Med venlig hilsen

JESPER JULIAN MØLLER
EJER & CEO

Svar til: Høring 64914 af: Elisabeth Joo Jeppesen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

270

INDSENDT AF

Elisabeth Joo Jeppesen

VIRKSOMHED / ORGANISATION

KHR Architecture

BY

København K

POSTNR.

1437

ADRESSE

Kanonbådsvej 4B

HØRINGSSVAR

Høringssvar vedhæftet vedr. byudvikling ved Raffinaderivej 6-10

MATERIALE:

hoeringssvar til kommuneplan 2024.pdf

Afsender

På vegne af
Raffinaderivej 10 A/S
Elisabeth Jeppesen
KHR Architecture

24. oktober 2024

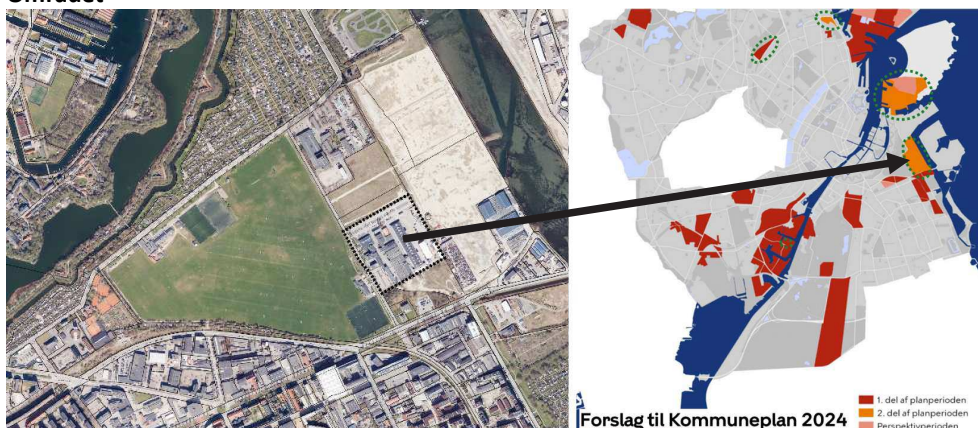
Høringsvar til Københavns Kommunes Kommuneplan 2024 Fremtidens klimavenlige hovedstad

Hermed stilles forslag om at fremrykke området ved Raffinaderivej 6-10, som er del af byudviklingsområdet Kløverparken, til at omfatte kommuneplanens 1. del af planperiode, for dermed at åbne mulighed for at kunne igangsætte en specifik lokalplanlægning for bl.a. boliger, erhverv, service og detailhandel.

Fordi det vil:

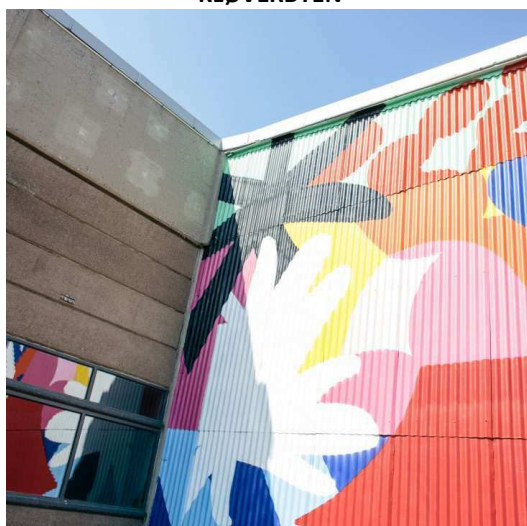
- **Imødekomme manglen på boliger og integrere bosætningsmuligheder i området.**
- **Fortsætte en naturlig forlængelse af den igangværende udbygning og udvikling ved bl.a. Amagerbanen lige syd for området.**
- **Sikre de eksisterende kreative virksomheder og aktiviteter integreres med boliger, som understøtter den levende og blandende by.**
- **Bidrage til at sikre grundlaget for udvidelsen af den kollektive trafik med flere beboere og arbejdspladser i området.**
- **Vise handlekraft og vilje til at udvikle fremtidens hovedstad.**

Området

Raffinaderivej 6-10 er omfattet af matrikelnummer 32 Amagerbros Kvarter, København og del af byudviklingsområdet Kløverparken og kendt under navnet Kløverbyen.

KLØVERBYEN

Kløverbyen ligger i et område på Amager, hvor der altid har været plads til kreativitet og nytænkning. I takt med at byrummet udvikler sig og nybyggeri erstatter gamle mindeværdige områder, tror vi på at ved at respektere byens historik og oprindelige rammer, bevarer vi Kløverbyens sjæl. Derfor har vi valgt at beholde det originale industrielle look for at bevare både Københavns og Kløverbyens oprindelige historie.

VI OMDANNER MED RESPEKT FOR BYENS SJÆL

Kløverbyen har haft en rig historie og huset mange forskellige brancher gennem årene og var oprindeligt ejet af De Danske Spritfabrikker fra 1950'erne. Siden da har den kreative kultur haft udviklet sig og i mange år har grunden været hjemsted for et af Nordeuropas største modehuse; nemlig IC Group. I dag er Kløverbyen en base for diverse kreative virksomheder fordelt på forskellige brancher. Den store mangfoldighed af virksomheder er med til at skabe et unikt og dynamisk miljø på grunden. Et unikt miljø som ikke kan findes andre steder.

VI BEVARER OG INTEGRERER DET KREATIVE MILJØ, SOM DET UNIKKE FOR OMRÅDET

Oprindeligt hed vores nabo Kløvermarken Christianshavns Overdrev, og senere Christianshavns Fælled. Navnet havde den fået, fordi den var beregnet til græsgang for Christianshavnernes kreaturer. Kløvermarken har altid været et af hovedstadens helt store og enormt populære åndehuller. Dog har kreativ udfoldelse efterfølgende været en stor del af området's dna. I perioden 1909-1925 agerede området flyveplads og senere lufthavn, for private innovative flyveentusiaster. I 1956 blev De Danske Spritfabrikker anlagt på grunden, som i dag er blevet en del af den danske kulturarv. En ting der altid har forblevet det samme, er grundens placering på Amager.

VI FORTSÆTTER UDVIKLINGEN AF ET SÆRLIGT STED FRA LUFTHAVN TIL SPRITFABRIK TIL KREATIV ERHVERVSBY TIL LEVENDE OG BLANDET BYDEL

Planforhold

Raffinaderivej 6-10 er en del af Kløverparken, som er udpeget til byudviklingsområde. Lige syd for området er der igangsat en boligudbygning ved Amagerbanen ved lokalplan 617. Raffinaderivej 6-10 vil være en naturlig forlængelse af denne igangværende udbygning og kan sikre en kontinuerlig udvidelse af områdets boligtilbud, hvilket der er stort behov for.

Intentionen er at skabe en blandet bydel med plads til alle, lige fra studerende til seniorer.

De nye beboere og brugere vil anvende byens og områdets eksisterende kommunale faciliteter og anlæg. Med Kløvermarken som nabo vil der være nem adgang til disse.

Raffinaderivej 6-10 er i dag godt forbundet infrastrukturelt til den øvrige by, både med veje og stier. Og med den fremtidige M5 forbindelse med en planlagt station v/Prags Boulevard Øst lige i baghaven, vil områdets fysiske forbindelse til de omkringliggende områder yderligere styrkes.

Herudover skaber byudviklingen ved Raffinaderivej 6-10 en fremtidig bymæssig sammenhæng til byudviklingsområdet ved Refshaleøen og er del af Østhavnens samlede udviklingsplaner med en M5 forbindelse, der samler hele København og Amager i et sammenhængende loop.

Forslag til en kommuneplanramme for Raffinaderivej 6-10:

Rammetype:	C
Anvendelse:	Blandet bolig og erhverv
Specifik anvendelse I:	Publikumsorienteret erhverv og udadvendt serviceerhverv
Specifik anvendelse II:	Etageboliger
Specifik anvendelse III:	Detailhandel
Bebyggelsesprocent:	185
Maks etager:	
Min. Miljøklasse:	1
Maks miljøklasse:	5

Svar til: Høring 64914 af: Knud Erik Hansen og Ole Damsgaard

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

269

INDSENDT AF

Knud Erik Hansen og Ole Damsgaard

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Danmarks Naturfredningsforening København

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Vestre Allé 212

HØRINGSSVAR

Hermed høringssvar fra

Danmarks Naturfredningsforening København

MATERIALE:

hoeringsvar til kommuneplan 2024 fra danmarks naturfredningsforening - koebenhavn - fini.pdf

DN København

Dato: 24. oktober 2024

Til: Københavns Kommune

Høringssvar til Københavns Kommunes forslag til kommuneplan 2024
fra Danmarks Naturfredningsforening København

DN's høringssvar til Københavns kommunes forslag til kommuneplan 2024

København skal de kommende år løse to store udfordringer.

Den ene er at skabe en byudvikling, der samlet er rettet mod tre kvaliteter:

Natur, Klima og Velvære

og samlet, så udvikling af den ene kvalitet ikke kører hen over en af de andre. Vi skal løse klimaudfordringerne og samtidig skabe en by med rammer for velvære. Vi skal skabe velvære og samtidig give plads til natur og løsninger for klimaet.

Den anden er at skabe en balance i de funktioner byen skal have og skabe det i en by, der nærmer sig **en by, der er udbygget**.

Vi vil i dette høringssvar koncentrere os om natur og velvære, idet det primært er de kvaliteter DN arbejder med.

Hovedpunkter til inddragelse i kommuneplanstrategien

DN har følgende hovedpunkter, som vi mener bør indgå i kommuneplanen:

- København er ved at være en udbygget by. Der er derfor brug for at, vi nøje prioriterer brug af den ledige plads.
- Arbejdspladser genererer behov for boliger, mindre udbygning med kontorarbejdspladser bør derfor være en del af strategien for at mindske presset på boligmarkedet.
- I sidste to-tre årtiers udbygning af København er udbygningen med grønne arealer til natur, rekreation og idræt ikke fulgt med. Plads til de grønne arealer skal prioriteres højt.
- Nødvendige byfunktioner skal prioriteres før boliger og arbejdspladser.
- Byudviklingen skal tilpasses det forventede lavere behov for boliger og dermed give mere plads til andre funktioner.
- Kommunen bør bruge kommuneplan og lokalplan til aktivt at sikre kvaliteter i byudviklingen og ikke lade byudviklingen ligge under for investorers styring gennem projekter, hvor det at tjene penge er en hovedinteresse.
- By&Havns gæld bør lettes, så By&Havn kan fungere som et alment selskab, hvor hovedopgaven er at udvikle by, der har almene kvaliteter og hvor selskabet ikke skal være styret af krav om høj indtjening.
- Lynetteholmen og den samlede Østhavn bør ikke etableres. Arealerne bør stedet bruges til en grøn korridor. Klimasikringen kan klares med enklere midler.
- Kommunen bør søge regionale løsninger, og i det i høj grad tage udgangspunkt i Fingerplanen.
- Byen skal formes i menneskevenlige dimensioner, hvor mennesker kan trives.

- Der er brug for plads til biodiversitet og byens borgere har brug for plads til grønne områder.
- Kommuneplanen/lokalplaner og i høj grad fredninger skal sikre grønne områder, bl.a. bør kirkegårde og større grønne områder fredes.
- I de resterende større byudviklingsområder skal en markant del og i nogle tilfælde hele arealet reserveres til grønt område (natur, rekreation og idræt).
- Målet for hele byen bør være markant større grønne områder end 2 ha for beboere indenfor 500 m.
- Mindre grønne områder i tætbyen skal søges udforme til flersidig anvendelse – til natur, rekreation og bevægelse.
- Grønne områder må ikke nedlægges.
- De ved lov affredede arealer på Lærkesletten på Amager Fælled og Stejlepladsen i Fiskerhavnen bør genfredes og byggeriet bør stoppes
- Grønne forbindelser skal prioriteres højt.
- Hvor muligt skal gaderum gøres til grønne rum.
- Rørlagte vandløb skal åbnes og allerede åbne vandløb skal forbedres.
- Gamle træer skal sikres mod fældning.
- Mere vild natur og mulighed for at beboere kan skabe vild natur i gaden.

Forudsætninger for udviklingen af byen

København er ved at være en udbygget by, hvor vi skal tænke på at bruge den ledige plads til det, som byen mangler.

Der er brug for, at vi har øje for, at udbygning med arbejdspladser øger behovet for boliger. Befolkningsprognoserne viser de seneste år hvert år en mindre vækst.

Selvom Lynetteholm som en del af Østhavn præger diskussionen om Københavns udvikling, så er Lynetteholm ikke en del af kommuneplanforslaget. Det er jo et vand. Men Østhavnen er en markant del af kommunens planer for København. Man er allerede gået i gang med at anlægge perimeteren til Lynetteholm og på et utilstrækkeligt grundlag. Østhavnen vil, hvis den realiseres på flere måder være en dårlig byudvikling for København, og gøre skade. Der er bedre løsninger på byens udfordringer.

Byggeriet i den seneste planperiode har belastet både grønne og blå naturarealer hårdt – og har forværret byens dårlige udgangspunkt med hensyn grøn balance. Samtidig er de bolignære friarealer i de nye byggerier ofte små og af uhyre lav standard, og det øger behovet for offentlige grønne områder.

De grønne områder skal dække behovet for både natur og for fritidsaktiviteter. Naturen i kommunen er presset. Der er behov for tilvækst af såvel naturarealer samt tilvækst af økologiske forbindelser for, at planter og dyr kan overleve. Dette behov skal nødvendigvis vægtes højere end ønsket om mere bebyggelse og infrastruktur.

Den udbyggede by

København har i flere epoker klaret en vækst ved udvidelse af Københavns areal. Det skete f.eks., da voldene faldt i slutningen af 1800-tallet og vi fik brokvarterne. Det skete også i 1901, da kommunerne rundt om København blev indlemmet i København, bl.a. Valby, Brønshøj og Sundbyerne. Dermed blev kommunens areal tre gange så stort. De næste 50-60 år blev disse arealer fyldt ud.

En markant del af København blev i den tid udlagt til industri og til havnefunktioner. I løbet af 80'erne begyndte industri- og havnefunktionerne at lukke ned. Det gav fra 90'erne mulighed for at omdanne store områder til nye funktioner. Det blev på en måde en ny udvidelse af København, ikke med arealer, men med ny by. Og det er mest blevet til boliger og kontorerhverv.

De sidste 30 år er de fleste af disse arealer blevet fyldt ud. De fleste af de resterende arealer er mere eller mindre blevet bragt i spil til byudvikling. Øresund er så også blevet bragt i spil med planerne om Lynetteholm.

Disse 30 års udfyldning har været en ret ensartet udvikling med boliger og kontorer. Nye blot lidt større grønne arealer har været fraværende. Der er på arealerne til de nye byområder ikke udlagt nye blot lidt større grønne arealer til natur, rekreation og idræt. Samtidig er der kommet mange flere indbyggere og dermed mange flere brugere til de grønne områder, der findes. Det giver stort pres på de grønne områder. Det har også givet konflikter mellem plads til natur og idræt. Begge disse bykvaliteter, bør der være plads til. Skulle københavnerne pr person have adgang til det samme areal grønt område som for 10 år siden skulle der udlægges ca. 400 ha grønne områder. Det svarer ca. til 2 Amager Fælleder eller til 7 Fælledparker.

Der har ellers været flere åbenlyse muligheder gennem de sidste 30 års byudvikling. For større områder havde det f.eks. været oplagt at udlægge det meste af Enghave Brygge til en

havnepark og forbinde den med godsbaneterrænet. Som et eksempel på et mindre grønt område havde det været oplagt at lave en stribe boldbaner i Carlsbergbyen langs Vester Fælled vej til både Vesterbro og den nye Carlsberg by.

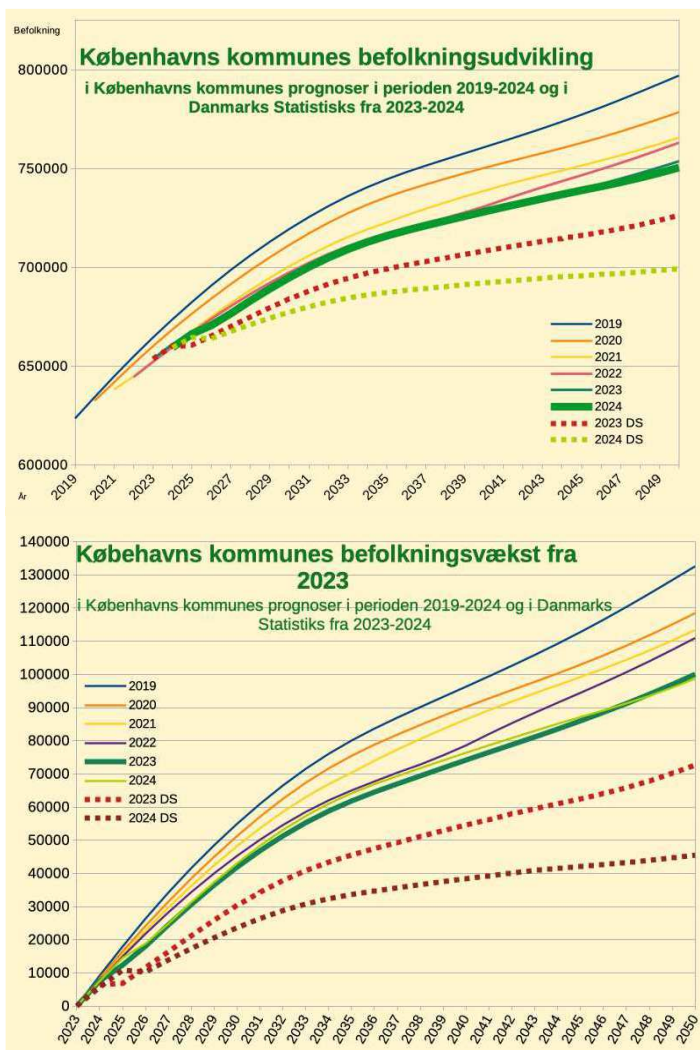
Hertil kommer at det meste i de nye byområder er tæt, kompakt og højt. En del minder i tæthed om de brokvarterer som spekulanterne byggede i slutningen af 1800-tallet og som vi som samfund med store omkostninger måtte rydde op i 70'erne og 80'erne. De nye byområder er i dominerende grad drevet af byudviklernes mål om indtjening.

I udviklingen af de nye byområder er plads til de nødvendige byfunktioner som skoler, institutioner, hjemløseboliger m.m. ofte kommet i anden række.

Ved at være udfyldt by

De muligheder for at bygge nyt på de tidligere industri- og havnegrunde, som København har haft de sidste 30 år, er ved at være udtømte. De fleste af arealerne er udbygget, og der er nu få områder der endnu ikke er bebygget. De få reserver findes i Ydre Nordhavn, Refshaleøen, Kløverparken, Godsbaneterrænet, Vingelodden og nordlige del af Sydhavnstippen. Det er derfor til at overskue hvad der er plads til.

Vi skal derfor prioritere at sikre plads til de funktioner i byen, der er kommet i underskud. Det

er markant grønne områder – både store og små, men også andre nødvendige byfunktioner.

Behovet for boliger fremover

Det er sandsynligt, at der fremover vil være betydeligt mindre behov for nye boliger i København.

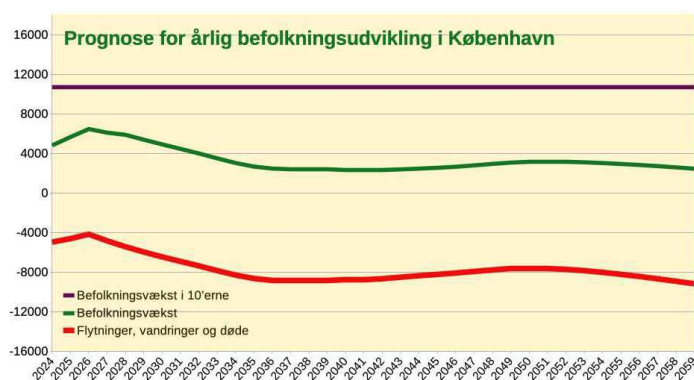
Prognoser og flyttemønstre viser, at boligbehovet København dæmpes. De årlige prognoser udsiger hvert år en mindre vækst. I kommunens prognose fra 2019 forventedes en vækst på lidt over 133.000 frem til 2050. I kommunens prognose fra 2024 forventes en vækst på 99.000 indbyggere. I Danmarks Statistiks prognose fra 2024 er forventningen en vækst på 45.000 indbyggere frem til 2050. Dermed langt fra det der var ventet i

prognosen fra sidste kommuneplan.

Der vil stadig være en befolkningsvækst. Ifølge Københavns kommunens statistiske kontor vil den de næste 10 år være på 4-6000 om året. De efterfølgende 15 år årligt 2500-3000. Det er langt fra de 10000 beboere som København årligt er vokset med de seneste ca. 10 år.

Boligbehovet har været præget af et efterslæb fra slutningen af 00'erne. I sidste halvdel af 10'erne kom der imidlertid markant gang i boligbyggeriet. Der har her i 20'erne igen været en nedgang, så det nu er ca. det halve i forhold til sidste halvdel af 10'erne. Uanset det omfangsrige byggeri de seneste ca. 10 år er priserne på boliger stadig høje.

Kommunes befolkningstal vil forsat stige, men det indebærer ikke nødvendigvis at behovet for flere boliger stiger. Det skyldes, at der årligt vil være 10-11.000 nyfødte. De nyfødte udløser ikke behov for en selvstændig bolig her og nu. Fødselsraten er desuden faldet, svarende til årligt ca. 1000 færre nyfødte.

Det er flytninger, vandringer og dødsfald, der primært påvirker behovet for boliger. Det påvirkes også når familier skilles og når unge flytter hjemmefra.

Befolkningsprognoserne for mange år frem viser, at flytninger (mellem kommuner), vandringer (til og fra

udlandet) og dødsfald fremover vil medføre behov for færre boliger. Flytninger og vandringer vil de nærmeste ca. 5 år give en voksende fraflytning op til ca. 2000 netto (dvs. der flytter 2000 flere fra end der flytter til). Herefter vil fraflytningen stige til 3.000 til 4.500 (netto). Hertil kommer ca. 1500 boliger, der årligt bliver ledige på grund af dødsfald.

Det er blevet en almindelig trend, at familier flytter ud af København. Der flytter netto årligt ca. 15.000 personer i 30'erne og 40'erne med deres børn ud af København. Det har i mange år været 10.000, men er de seneste år vokset. Det er udtryk for det samme, at over halvdelen af dem, der er flyttet til København, er flyttet efter 10 år og også at en tredjedel af alle børn, der er født i København, er flyttet inden de skal i skole.

Samlet set er København en by, hvor unge flytter ind og hvor mange flytter ud, når de har boet der nogle år. De unge, der flytter ind, kommer både fra andre kommuner og fra udlandet. Halvdelen af alle indvandrere er i 20'erne. Der flytter netto hver år ca. 10.000 unge til fra andre kommuner og ca. 2.500 fra udlandet. På det sidste er unges nettotilflytning blevet mindre.

Andre trends kan slå igennem med færre indbyggere i København som resultat. Det gælder f.eks. den voksende interesse for natur og grønne omgivelser. Voksende mulighed for at arbejde hjemme kan også vise sig at få stor betydning. Endelig skubber de høje boligpriser og den manglende udsigt til, at de også falder, til folks ønsker om at flytte fra København.

Styring af byudviklingen

DN ønsker byplanlægning

– og ikke snæversynet projektstyring af byudviklingen.

Byudviklingen i København er alt for meget præget af projektstyring med snævre interesser og ikke den afbalancering af funktioner, som der er nødvendige for at en by bliver en god by – og også en by hvor natur og klima får en fremtrædende rolle.

Der er i byudviklingen i København en meget ensidig fokusering på boligbyggeri, og i det stille også på etablering af arbejdspladser. Det sidste er ofte overset i debatten om København, men den store satsning på arbejdspladser og i høj grad kontorarbejdspladser, bidrager til at øge behovet for boliger.

Det kan illustreres med de planer man har for Østhavnen (som Lynetteholm er en del af). Her er det planen, at der skal være 55.000 arbejdspladser og boliger til 66.000. Disse 55.000 arbejdspladser indebærer behov for boliger til 66.000 personer, når børnene regnes med. Tilsvarende for Nordhavn, hvor der også er en massiv udbygning af arbejdspladser. De fleste af de nye byområder er også blevet fyldt med arbejdspladser – hovedsageligt kontorarbejdspladser. En dæmpning af udbygningen med arbejdspladser vil dæmpe presset på boligmarkedet.

Der er brug for, at kommunen kritisk vurderer nødvendigheden af den store udbygning med kontorarbejdspladser og i høj grad også bidrager til at finde regionale løsninger, der også har klimavenlige placering af arbejdspladser.

Slut på pengegrisk projektstyring af byudviklingen

Udbygningen af nye byområder er i høj grad styret af investorerne og er mere en projektstyring end en byplanlægning, hvor hensyn til natur, klima og velvære prioriteres og afbalanceres.

Det indebærer, at indtjening bliver et helt dominerende element i projektudviklingen. Det er i høj grad antallet af etagemeter der giver indtjening. Det ses tydeligt i den tæthed, der bygges med og hvor lidt plads, der sættes af til friarealer og i særdeleshed grønne områder. Der er endda sket en udvikling, hvor tætheden er blevet markant større. Hvor 5-6 etager for 20 år siden var normen, så er over 8-9 etager i dag normen og endda med steder med ekstra etager og med højhuse ind imellem.

Det er i høj grad et resultat af, at kommunen *ikke* ved en god byplanlægning sætter sit præg på, hvordan områderne skal udvikle sig. Kommunen har i stedet ladet investorerne projekter styre udviklingen.

Kommunen bør bruge kommuneplaner og lokalplaner til at sikre gode balancer i områder, der bebygges og ikke blot lade dem være en afspejling af investorerne projekter. Der er i høj grad brug for, at der sikres mere plads til friarealer og grønne områder – til natur, rekreation og idræt. Der er også brug for, at de nye bebyggelser får god plads til de nødvendige byfunktioner som skole, institutioner, idrætsanlæg o.l.

By&Havn

By&Havn er grundlæggende dannet for at skabe indtjening til den første metro. By&Havn fik i 2009 overdraget en gæld på ca. 13 mia. kr. fra Ørestadsselskabet, som det skulle skaffe kapital til ved grundsalg. Senere i 2014 blev By&Havn også pålagt at bidrage til finansiering af Nordhavnstunnelen, Nordhavnsmetroen og Sydhavnsmetroen med 7-10 mia. kr. By&Havn har stadig et to cifret milliard beløb i gæld.

Der er derfor brug for, at kommunen får lettet By&Havn gældsbyrde. Der er også brug for at kommunen frikøber By&Havn for indtjeningskravene til byggeriet på Lærkesletten Amager Fælled og på Stejlepladsen i Sydhavnen.

København i regionen

Regionen rummer mulighed for at lave en bæredygtig byudvikling i regionen. Bruges den rummelighed kan det aflaste København, så der bliver mere plads til en mere åben by, til byens fællesfunktioner og til mere natur.

Hovedstadsregionen har som storstadsregion en helt særlig fysisk form. Mens mange andre storstadsregioner er udviklet med cirkulære udvidelser, så er Hovedstadsregionen formet af strukturen i Fingerplanen fra 1947 med grønne kiler, der går ude fra og ind mod centrum. Fingerplanstrukturen har givet en aflastning af København, så der også har været plads til grønne områder til natur, ophold og idræt og til andre byfunktioner i København. Det var i høj grad Fingerplanen, der i 70'erne gjorde det muligt at rumme en byvækst, der ellers ville have stoppet København til.

Fingerplanen har stadig potentiale til at rumme byvækst. Den byvækst København vil placere i Østhavnen (Lynetteholmen, Refshaleøen og Kløverparken) vil kun fylde en fjerdedel af potentielle stationsnære byggefelter i regionen.

Det er også muligt at udvikle biodiversiteten i den grønne del af Fingerplanen. Det er allerede en grøn region, men der er også en del landbrugsarealer, der kan omdannes til natur. Hovedstadsregionen rummer også en reservation til transportkorridor – en 1 kilometer bred korridor fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre. Den kan omdannes til en naturkorridor og binde naturen i regionen sammen.

Regionen har et udbygget banenet. Det kan forbedres markant. Det er muligt at opgradere hele banenettet, så det kører med S-tog eller lignende tog fra Helsingør til Køge, fra Roskilde til København og meget mere. Ved at opgradere togene til at køre med korte frekvenser i hele regionen, f.eks. hvert 5. minut fra de fleste stationer og hurtigere, vil det helt anderledes end i dag binde hele regionen sammen. Det vil give hele regionen en banedrift, der minder om det vi normalt forbinder med metrodrift.

DSB har i en rapport fra 2023 anvist en sådan opgradering af banenettet i Hovedstadsregionen. Det kan anlægges for 12 mia. kr. plus nogle udgifter til ændringer i sporsystemet på Hovedbanen. Hertil kommer Letbanen i ring 3, der fra 2025 vil udgøre en nord-sydgående ring rundt om København og forbinde mange S-togslinjer.

Lynetteholm

Lynetteholm og den samlede Østhavn bør ikke etableres. Arealerne bør i stedet bruges til en grøn korridor.

Den samlede udbygning i Østhavnen, som Lynetteholm er en del af, er på især to måder uheldig.

Den er et voldsomt indgreb i Øresund og dermed også i livsbetingelser Østersøen og så meget at det alene bør stoppe planerne for Lynetteholm.

Den har også en placering, der er dysfunktionel i forhold til den samlede by og regionen. Fingerplanen bygger på en struktur, som mindsker trafik igennem eksisterende by. Centrum er

mest centrum i en halvcirkel med begrænset gennemkørende trafik. Lynetteholm trækker i stedet trafik ind gennem byen med sandsynlige kapacitetsproblemer. Prognoserne for trafikken gennem Nordhavnstunnellen udsiger allerede, at trafikken vil bryde sammen og medføre mere trafik gennem det øvrige København.

Planen forudsætter store investeringer i infrastruktur – metro og ringvej, og i voldsom udfyldning i Øresund. Alene metroen til Lynetteholm er skønnet til 29 mio. kr. Den planlægges for 50 år og med aldeles stor usikkerhed. Befolkningsprognoser er yderst usikre og reelt ikke valide. De forudsætter endda, at København får en større andel befolkningsudviklingen end kommunerne i HT-regionen uden for København, og dermed at den tager udvikling fra den øvrige HT-regionen. Det er lige modsat den trend der nu er gældende, hvor mange flytter fra København og til omegnen.

Der er derfor stor risiko, at opfyldningerne, hvis de gennemføres, kan komme til at ligge ubrugte hen.

Byvæksten er bedre placeret som en del af Fingerplanen og kan etableres med en mindre CO2 belastning og med bedre bæredygtig trafik sammenhæng i HT-regionen. Klimasikringen mod havstigninger kan laves med enkle løsninger i stedet for en stor opfyldning som Lynetteholm.

De mål der er sat for Lynetteholm: Billigere boliger, klimasikring og trafikaflaste Københavns indre dele, ser ikke ud til at blive nået med Lynetteholm. De billigere boliger er yderst tvivlsomme. Lynetteholmen vil ikke mindske boligefterspørgslen. Der skal jo bygges til så mange arbejdspladser på Lynetteholm, at boligerne kun lige svarer til de mange nye, der får arbejde på Lynetteholm. Det er siden blevet klart, at Lynetteholm kun kan bidrage til en lille del af klimasikringen af København og Amager. Østlig Ringvej, der skulle aflaste København vil ikke have kapacitet nok ved en udbygning af Lynetteholm.

En række forhold vanskeliggør og umuliggør måske Lynetteholmprojektet. Det var forudsat, at rensningsanlægget Lynetten skulle flyttes. Det vil koste ca. 10 mia. kr., og der er ikke anvist nogen finansiering til det. Lynetten ejes af kommuner i regionen. Alle disse kommuner – med undtagelse af København – vil ikke lade Lynetten, og dermed deres borgere, betale for en flytning.

Hvis Lynetten ikke flyttes, vil et nødvendigt nyt udledningsrør (U1) ud i Øresund fysisk skulle krydses af den nye Østre Ringvej. Det rummer fysiske konflikter, som der ikke er anvist en løsning til. Der er heller ikke en afklaret finansiering.

I det hele taget mangler en del konkrete fysiske løsninger. Derfor er et ingeniørfirma blevet sat til at lave en såkaldt VVM-redegørelse til 200 mio. kr. for metroen til Lynetteholm. Det bliver så dyrt, fordi de også skal forprojektere. Der mangler bl.a. løsninger til metro klargøringsanlæggets indpasning på Prøvestenen – samtidig med at Prøvestenen fungerer som benzinø og område for risikovirkomheder.

Prognoserne for befolkningsudviklingen i København viser at der slet ikke vil være der befolkningsgrundlag, der været forudsætningen for udbygningen, og dermed økonomien til bl.a. metroen.

Der er endvidere en række uløste problemer. Det har været forudsat, at rensningsanlægget blev flyttet. Det er der ikke nogen fysisk løsning på og der er heller ikke fundet finansiering til de ca. 10 mia. kr. det skønnes at koste at flytte det. Hertil hvordan man skal få metrolinjeføringen til at fungere, hvis Lynetten ikke flyttes og der skal laves et udledningsrør (U1) tværs af linjeføringerne og ud i Øresund.

Større arealer i spil

Nordhavn

Ved udvikling af området arealer til natur, rekreation og idræt. Nordhavn rummer plads til at disse funktioner kan få plads og i et omfang så de både kan betjene Nordhavns beboere og beboere i det øvrige København. Den vestlige del af Stubben bør reserveres som vildt naturområde. I idrætsarealer bør placeres tæt ved byen, f.eks. nord for Skudehavnsløbet.

Amager Fælled

Det er fortsat forkert at bygge på Amager Fælled, som er et enormt vigtigt naturområde i København og for københavnernes. Det igangværende byggeri bør derfor ikke fortsætte.

Jernbanebyen – Vester Remisepark

Området ligger mellem Sydhavnen og Vesterbro. Begge områder med få større grønne områder. Der bør derfor som forslaget til 'Vester Remisepark' gjorde prioritere større grønne områder. Det bør bl.a. laves et grønt 'bælte' i den nordlige del af området på i størrelsesorden 15 ha. Det bør da med broer forbindes til Vesterbro.

Vingelodden

Den del af Vingelodden er nu er ubebygget bør reserveres til idræt, og bl.a. boldspil.

Sydhavnen

Kommunens politik med grønne arealer på 2 ha. til nye bydele giver for sparsomme grønne områder. Der bør sættes betydeligt større arealer til rådighed. På Enghave Brygge bør den aftalte parkareal ved H.C. Ørstedsværket sikres som grønt område.

Bådhavegadeområdet

De grønne arealer i området bør bevares. Byggeriet på Stejlepladsen bør aflyses. Planerne om at bygge på den nordligøstlige del af Sydhavnstippen bør aflyses og der området bør udlægges til grønt område, evt. med plads til en eller to hjemløsebolig-enklaver.

Skal der bygges, skal det være lavt byggeri. Planer om på sigt at lave en større bilvej mod vest og evt. gennem eller i kanten af Valbyparken bør aflyses og på ingen måde være en forudsætning for byggeri i Bådhavegadeområdet.

Byen til at leve i

Byen skal formes så man som menneske kan trives.

Byen skal være i menneskevenlige dimensioner. Når boligområder kommer over 4-5 etager, forsvinder de menneskelige dimensioner. Boligområder skal have gode grønne opholdsarealer. Områderne skal udformes, så sollyset kan nå ind i bebyggelserne. Bygninger til kontorer og andre erhverv skal holde sig inden for de almindelige tætheder, som kommuneplanen angiver.

Trafikken skal primært være gang, cykel og offentlig transport.

En by for mennesker er også en by god adgang til grønne områder og med store og åbne byrum, og med de nødvendige institutioner og med boliger, så alle har råd til en bolig i byen.

Det er vigtigt at værne om de åbne rum i byen og udvikle dem. Det åbne byrum ved bane-graven ved Hovedbanen og Vesterport bør udvikles til attraktive åbne byrum, og med et grønt område på den nuværende Hammerichsgade.

Der bør i byen være plads til det fælles i byen - idræt, ophold, kultur, institutioner.

Plads til grønne områder og biodiversitet

Der er brug for plads til biodiversitet og byens borger har brug for plads til grønne områder.

Den strategi for biodiversitet som kommunen og DN har udarbejdet og kommunen har vedtaget sigter mod at fremme biodiversiteten i den fungerende by. Samtidig bygges der meget i København og der bygges så der ikke tages hensyn til, at der også skal være plads til grønne områder. Det bygges endog i grønne områder.

Biodiversitets strategien indeholder både en strategi og en handleplan med indsatser for både hvordan kommunen skal agere i de eksisterende bebyggelser og principper for nye bebyggelser. Strategien har fire tilgange: Bevare og forbedre den eksisterende biodiversitet, Skabe ny biodiversitet, Understøtte viden og uddannelse om natur og biodiversitet, Skabe frivillige fællesskaber om biodiversitet. Det er en stor styrke for udviklingen af biodiversiteten i København og også at kommunen i budget 2024 – 2025 har sat 50 mio. kr. af til fremme af biodiversitet. Vi vil på det kraftigste opfordre til at man for de kommende års budgetter følger dette op.

Biodiversitetsstrategien forholder sig ikke til, hvorledes der sikres ny plads til udvikling af grønne områder og biodiversitet. Den indeholder heller ikke rammer, der kan beskytte grønne områder mod at blive bebygget. Det er således påfaldende, at Amager Fælled i strategien nævnes som et de to væsentligste områder for biodiversitet i København, og kommunen samtidig vil bebygge et 20 ha stort tvangsaffredet område til en daglig befolkning på ca. 6000 personer.

Det er derfor vigtigt, at kommunen bruger kommuneplanen til at lægge rammer for styrkelse og udvidelse af grønne områder, og at kommunen så efterfølgende følger det op med lokalplaner og i mange tilfælde også med fredninger og med de nødvendige investeringer.

Kommunen har en målsætning om, at der i boligområder højst bør være 500 m til et større grønt om på mindst 2 ha, og at der højst må være 300 m til et grønt område (uanset størrelse). Det er mål, der kan være gode til at vise situationen i København, men det er lidet operative mål og anviser ikke løsninger.

Der er i stedet brug for konkret at sætte fokus på de steder, hvor der er mulighed for at etablere et grønt område.

Helt konkret **foreslår** vi sammen med Amager Vest Lokaludvalg, at der i retningslinjen for Overordnet byudvikling indføres en grøn rækkefølgeplan, der skal sikre udmøntning af kommunens grønne visioner på lige fod mod bolig- og erhvervsudvikling:

Nyt afsnit under retningslinjen "Overordnet byudvikling":

Grøn rækkefølgeplan

Rækkefølgeplanlægningen skal sikre plads til og spredning af byens biodiversitet, der modvirker nedgang i planter og arter og indfrier Københavns Kommunes Biodiversitetsstrategi.

Desuden **foreslås**, at bestemmelser om huludfyldning og randbebyggelse udgår, da bestemmelserne medvirker til en uhensigtsmæssig fortætning og forringelse af bykvaliteten for den pågældende bydels beboere. I stedet indsættes en særlig bestemmelse om Grøn huludfyldning, der giver plads til lommeparker og grønne byrum.

Ændringsforslag:

Nuværende særlige bestemmelser om huludfyldning og randbebyggelse udgår. I stedet indsættes en ny særlig bestemmelse:

Grøn huludfyldning

I ikke lokalplanlagte områder kan der etableres grønne byrum og lommeparker på ubebyggede ejendomme langs vejforløb og gader, såfremt det ikke er muligt at opføre byggeri, der lever op til friarealkrav.

Vi foreslår videre, at der indføres en begrønningsprocent for alle rammeområdetyper i KP24. Fastlæggelsen af den konkrete begrønningsprocent skal ske i samarbejde med faglige aktører som DN.

Ændringsforslag:

Der indføres begrønningsprocent for alle områdetyper i kommuneplanen

Mindre grønne områder i tætbyen

I tætbyen skal muligheder for at etablere nye grønne områder bruges, og i høj grad også muligheder for mindre områder. Det er brug for offentlige grønne områder tæt ved boligerne – både til rekreation og bevægelse – og også til spots der kan fremme biodiversiteten.

DN har sammen med DBU fremsendt nogle ideer til hvordan der må igangsættes en proces som kan identificere og prioritere arealer som gennem flersidig anvendelse kan imødekomme nogle af disse behov. En forudsætning er at arealerne allerede på kommuneplanniveau udpeges og reserveres til sådanne formål.

Kommunen bør derfor lave en screening af arealer, hvor der kan etableres nye mindre grønne områder og samtidig vurdere om mindre eksisterende grønne områder kan forbedres og så de kan fungere med en flersidig anvendelse.

Ændringsforslag

Retningslinje for Fritid og fritidsanlæg tilføjes under afsnittet Flersidig anvendelse:

I den kommende planperiode igangsættes en screening i samarbejde med DBU og DN, som skal identificere arealer som egner sig til flersidig anvendelse både med henblik på at imødekomme

behovet for bolignær rekreation og bevægelse og som samtidigt vil kunne fremme biodiversiteten i tætte bydele.

Nye større naturarealer

Der er forholdsvis få steder tilbage, hvor der er arealer til større nye naturarealer. Her bør plads til grønne områder og i høj grad til natur prioriteres højt.

Ydre Nordhavn er det markant største område og med et enormt potentiale. Der bør her reserveres plads til en naturpark på 100 ha, og et større naturområde, hvor der indlægges plads til aktiviteter, som boldspil og anden bevægelse, kultur som f.eks. en friluftsscene og også mindre institutioner til børn, så de kan være tæt på naturen. Og et betydeligt areal til idræt.

Østamager med og fra Refshaleøen og ned til Kløverparken rummer muligheder for grønne områder, som bør realiseres. *Godsbaneterrænet* bør mindst have et samlet grønt område på 20 ha. Den nordlige del af Sydhavnstippen bør reserveres til naturområde.

Disse arealer bør i kommuneplanen reserveres til grønne områder.

Ændringsforslag:

Der reserveres to yderligere nye større grønne områder på kortet i hovedstrukturen side 97, henholdsvis i Kløverparken og den nordlige del af Sydhavnstippen og områder som allerede er udpeget i og Nordhavn og i Jernbanebyen udvides så det kommer til at udgøre henholdsvis 100 og 20 ha.

Grønne områder i byudviklingsområder og eksisterende by

De nye bydele i byudviklingsområderne bør have større grønne områder end der lægges op til.

De nye bydele skal forsynes med parker som både kan imødekomme stadigt voksende rekreative behov og behov for at bynaturen kan fungere. Her må der opereres med parker af samme størrelsesordenen som for eksempel Fælledparken på 59 ha. Det betyder at langt større arealer skal udlægges. Et mål kunne være at mindst 25% af alle nye bydele skal være grønne offentligt tilgængelige områder.

I afsnittet Grønt og blå København (side 96 i hovedstrukturen) vil vi foreslå følgende afsnit indføjet efter afsnittet om Øvrige områder:

Ændringsforslag

” Nye grønne områder og friarealer: I byudviklingsområderne udpeges mindst 25% af arealet til at imødekomme det voksende behov for rekreation og til fremme af byens biodiversitet. Den eksisterende by skal udvikles, så den bidrager til at højne biodiversiteten bedst muligt”.

Ikke nedlægge grønne områder

Det bør være kommunens politik, at grønne områder **ikke** nedlægges. De steder hvor, der er planer om det bør de stoppes. Det sidste gælder ikke mindst planerne for bebyggelse på Stejlepladsen i Fiskerhaven, Lærkesletten på Amager Fælled, Emdrupgårds Have og Søborgsgårds Have. De to første områder er tvangsaffredet ved lov og bør genfredes.

Som princip bør kommunen beskytte de fleste af de lidt større grønne områder med fredning. Det vil sikre dem som grønne områder under de gennem tiderne mange skiftende rammer områderne skal fungere i.

Grønne forbindelser

Grønne forbindelser er vigtige både for biodiversiteten og for rekreation. De kan imidlertid være svære at etablere i en eksisterende by. Det kræver derfor en særlig indsats.

Der er brug for, at de nødvendige grønne forbindelser i biodiversitetsstrategien italesættes og konkret udpeges i kommuneplanen.

I forbindelse med konkretiseringen af de enkelte grønne forbindelser vil det være nødvendigt at identificere eksisterende små og større grønne områder, ofte områder, som ikke er beskyttet for eksempel af naturbeskyttelsesloven, sådan at disse bliver udpeget i kommuneplanens hovedstruktur og i rammedelen bliver beskyttet som offentlige grønne områder (O1 områder). I den efterfølgende realisering af biodiversitetsstrategiens grønne forbindelser konkretiseres disse områder yderligere, ligesom der tages stilling til en fremtidig fredning i henhold til naturbeskyttelsesloven.

Vi **foreslår** at der tilføjes en ny retningslinje *der udpeger eksisterende og nye grønne forbindelser, korridorer og faunapassager i byen.*

På kort for retningslinjen for Naturbeskyttelse:

Under Eksisterende økologiske forbindelser **tilføjes**:

Amagerbanen, Christianshavns Vold, De indre søer, Assistens Kirkegård, Fælledparken, Lersøparken, Bispebjerg Kirkegård, Søborghus Rende, Bispebjerg Parkallé/Jeppes Allé, Lersø Park Allé og Valby Parken.

Under potentielle økologiske forbindelser tilføjes:

En forbindelse Kigkurren - Peder Lykkesvej og en forbindelse mellem Amager Fælled og Kalvebod Fælled.

Vi **foreslår** endeligt at *Vestre Kirkegård på kortet omklassificeres fra Potentiel økologisk forbindelse til Eksisterende økologisk forbindelse.*

Grønne gaderum

Gader bør omdannes til grønne gaderum.

Kommunen skal udpege de veje, der ikke mere tjener deres formål pga. senere reguleringer (nedlægninger, ensretninger, blinde mm.) og indlede indskrænkninger af vejprofiler ved optagning af asfalt og indretning til lommeparker plantning af gadetræer eller indretning af rekreative og sportslige byrum, f.eks. kan dele af Grøndals Parkvej, som problemløst kan tillægges parken. Lersø Park Alle rummer også potentialer. Det er i forvejen en Alle med en del grønne flader.

Kommunen kan gøre det for de offentlige veje, men man også i samarbejde med grundejerne lave det for private veje.

Åbne vandløb

Kommunen bør arbejde for at åbne rørlagte vandløb og forbedre de allerede åbne.

Åbent rindende vand spiller en vigtig rolle for biodiversiteten og har en stor rekreativ værdi.

Kommunen har allerede et godt projekt for Harrestrup Å. Ladegårdsåen bør åbnes. Grøndalåen fra Ålekistevej til Borups Allé bør frilægges. Forbedringer for mindre løb kan også give ekstra værdi, som f.eks. Søborghus Rende

Fredninger

Store og mellemstore grønne områder bør fredes.

En stor del af kommunens parker og grønne områder er fredede, men der er fortsat en del der bør fredes for at sikre dem som grønne områder. Det gælder kirkegårde, som f.eks. Bispebjerg og Vestre Kirkegaard, som de facto allerede fungerer som vigtige rekreative områder og økologiske forbindelser. Der er også rundt om i byen grønne områder i forskellig størrelse som bør sikres bevaret gennem fredning. Det gælder f.eks. Søgårds Have og Emdrupborgs Have.

Fredning af gamle træer

Kommunen bør ved en temalokalplan sikre at gamle træer på offentlige og private arealer ikke fældes. Frederiksberg Kommune har en lignende lokalplan under vejs. De gamle træer er væsentlige for biodiversiteten.

Mere vild natur

Den grønne pleje skal være mere ekstensiv. Vilde rabatter, grønne områder og parker skal i stor udstrækning give plads til at naturen udvikler sig på egne præmisser, hvilket også anses at give en drift besparelse.

I de tætteste dele af byen skal beboere gives gode rammer for efter forudgående plan at begrønne gader og selv kunne deltage i både planlægningen og i arbejdet. Det kan være større plantekummer til begrønning og plantning af træer (godt eksempel: Dybbølsgade). Beboernes deltagelse giver en lokal forankring og medejerskab, der er vigtig også for den efterfølgende drift og miljøet i gaden.

*Vi **forstår** at der formuleres en ny retningslinje under "Bynatur og byens grønne træk", hvori der stilles krav om kvaliteten af bynatur i lokalplanlægningen, så den lever op til målsætningerne i Københavns Kommunes Biodiversitetsstrategi.*

Svar til: Høring 64914 af: Vivi Larsen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

268

INDSENDT AF

Vivi Larsen

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Alliancevej 1, 3. th.

HØRINGSSVAR

Jeg gør hermed indsigelse mod de foreslåede byggeplaner mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. De truede kulturmiljøer og naturen vil lide alvorlige skader, og borgerne har ikke været tilstrækkeligt inddraget i beslutningerne. Kommuneplan 2024 bør revideres for at prioritere borgerinddragelse, grønne områder og byens sjæl. Vi københavnere føler os forpligtede til at udtrykke vores alvorlige bekymring over byudviklingen, der præsenteres i Kommuneplan 2024, særligt når det gælder udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi mener, at flere centrale spørgsmål bør genovervejes og indarbejdes i byens fremtidige planlægning. Der mangler en sammenhængende plan for udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne. En koordineret strategi, som tager hensyn til både hovedstadsområdet som helhed og de specifikke behov i omegnskommunerne, er afgørende for at sikre en bæredygtig vækst. Københavns udvikling kan ikke planlægges uafhængigt af de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er tæt forbundet med dem. En holistisk tilgang til regional planlægning ville kunne skabe en mere balanceret udvikling, der gavner både København og omegnskommunerne. Desværre er der en stor forskel mellem de temaer, der bliver fremhævet i Kommuneplanstrategi 2023, og de faktiske planer, som præsenteres i Kommuneplan 2024. Temaer som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes i strategien, men det ser ikke ud til, at de har fået den prioritering, de burde have. Hvis disse temaer ikke bliver taget seriøst, risikerer København at miste sin unikke identitet og sit særpræg. En af de største mangler i Kommuneplanen er det manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i flere år levet midt i et byggeprojekt, og det ser ud til, at denne situation vil fortsætte indtil 2034. Dette er langt fra sundt for beboernes

trivsel og for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør integreres i alle byudviklingsplaner – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som ægte åndehuller, hvor der er plads til at trække vejret og leve det liv, der allerede eksisterer i byen. En anden stor udfordring i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det virker som om, at borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops uden at have reel indflydelse på beslutningerne. Mange borgere føler, at deres stemmer ikke bliver hørt, og at deres input forsvinder i processen. Selv når kommunen konstaterer, at borgerne ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker overhørt, mens store byggeprojekter, der er styret af private udviklere, fortsætter uden videre. Boligpolitikken fremstår visionsløs og fastlåst i traditionelle rammer med fokus på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ikke meget plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til at styrke kreativiteten, bæredygtigheden og fællesskabet i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan udføres i en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke bliver overvejet i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige udfordringer, der er forbundet med denne udvikling, er der også alvorlige infrastrukturmæssige problemer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er udviklingen i Bådehavngade-området, hvor der er planlagt nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavngade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med mange flere beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavngade, som fører til Sydhavngade, der allerede er en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af dette vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive omdannet til en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil medføre en voldsom stigning i trafikken og få store konsekvenser for miljøet i de omkringliggende områder. Eksempelvis vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken og nok gennem selve Valbyparken. Københavns Kommune lægger vægt på biodiversitet og bevaring af kulturmiljøer i deres planer, men deres handlinger afspejler desværre en anden virkelighed. For eksempel er planen om at bygge ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, et klart eksempel på, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange bevaringsværdige områder, som de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede voldsomt overbebygget, og livskvaliteten for de lokale beboere er blevet presset af de mange byggeaktiviteter. I over 20 år har vi levet med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de nye planer vil dette fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens borgere

kommer til at leve halvdelen af deres voksenliv i en byggeplads, hvilket er i strid med kommunens egne ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Det er på tide, at der tages større hensyn til de mennesker, der bor her nu, i stedet for at fokusere på byggeri til fremtidige tilflyttere. Et andet stort problem er manglen på bopælspligt i de nye byggerier. De fleste af de nye lejligheder bruges som investeringsobjekter af velhavende enkeltpersoner eller udenlandske investorer, hvilket betyder, at mange står tomme, og det fører til manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden det liv og aktivitet, der er nødvendigt for at opretholde en sund og levende bydel. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere analytikere mener, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, og derfor risikerer vi at bygge til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, der allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel integritet. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med større fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt bedre infrastrukturplanlægning. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, i stedet for blot at føle os som statister i en udvikling, der styres af developerinteresser. Lad os skabe en bæredygtig by sammen, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som

Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivning, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling,

hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare området særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri.

Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den

igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavns unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 høringssvar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne

risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik

struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamentter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står

71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Dorthe Gravgaard

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

267

INDSENDT AF

Dorthe Gravgaard

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Sund & Bælt Holding A/S

BY

København

POSTNR.

1601

ADRESSE

Vester Søgage 10

HØRINGSSVAR

Høringssvar vedlagt som bilag.

MATERIALE:

hoeringssvar sb 241024.pdf

24. oktober 2024

Bemærkninger til forslag til Kommuneplan 2024

Til: Københavns Kommune

Fra: Sund & Bælt

Baggrund

Sund & Bælt har på et overordnet niveau gennemgået Københavns Kommunes forslag til Kommuneplan 2024 med fokus på planlægning i områder af relevans for Østlig Ringvej. Sund & Bælt gennemfører frem til 2026 projektering og miljøkonsekvensvurdering af Østlig Ringvej i overensstemmelse med projektets politiske kommissorium: trm.dk/media/2x4fbpty/kommissorium-mkv-for-oestlig-ringvejokt-a.pdf.

Østlig Ringvej har en række forskellige trafikale formål. Først og fremmest skal forbindelsen føre trafikken uden om det centrale København og dermed flytte trafik væk fra vejene i og omkring Indre By, brokvarterne og havnesnittet. Derudover skal Østlig Ringvej bidrage til en forbedret adgang til Øresundsforbindelsen og Københavns Lufthavn, aflaste den vestlige omfartsvej Motorring 3 samt til at realisere byudvikling i Østhavnen. Formålet hermed er en aflastning af den mest belastede bynære infrastruktur til gavn for omgivelserne samt at øge fremkommeligheden både i Indre By og i Hovedstadsområdet generelt.

Som det fremgår af projektets politiske kommissorium, så projekteres Østlig Ringvej med udgangspunkt i anlæg af en sænketunnel langs Amagers Østkyst, der forbinder Helsingørmotorvejen i nord med Øresundsmotorvejen i syd og med fire mulige tilslutningsanlæg ved henholdsvis Nordhavn, Lynetteholm, Prøvestenen og i Kastrup.

Det fremgår ligeledes af projektets politiske kommissorium, at for så vidt angår den nærmere geografiske afgrænsning af det tekniske projekt, herunder udstrækningen og udformningen af de konkrete tilslutninger til det kommunale vejnet, vil dette blive fastlagt i dialog med Transportministeriet. Endelig fremgår det, at det vil være afgørende for det endelige design at sikre tilstrækkelig sikkerhed, kapacitet og trafikafvikling på Østlig Ringvej til opfyldelse af projektets formål.

Sund & Bælt arbejder med bistand fra selskabets tekniske og trafikale rådgivere på at projektere selve tunnelforbindelsen og de fire tilslutningsanlæg på en sådan måde, at trafikken til og fra forbindelsen kan afvikles tilfredsstillende i forhold til kapacitet og sikkerhed. Dette gælder både på tidspunktet for et forventet åbningsår og i fremtiden.

For bedre at kunne belyse udfaldsrummet af projektets trafikale effekter, er det sammen med Transportministeriet besluttet at gennemføre trafikmodelberegninger for to byudviklingsvarianter – én variant uden byudvikling på Lynetteholm og én variant med byudvikling på Lynetteholm i overensstemmelse med Københavns Kommunes forventninger. Det samlede befolkningstal for hovedstadsområdet er ens mellem de to varianter. Det samme gælder for Nordhavn, Kløverparken og Refshaleøen. Beregningerne gennemføres for årstallene 2035, 2040, 2050 og 2070.

I den forbindelse har Sund & Bælt en tæt og løbende dialog med Københavns Kommune og By & Havn omkring tilslutningsanlæggene på Nordhavn, Lynetteholm og Prøvestenen med henblik på at sikre, at den eksisterende by og lokale kommunale infrastruktur forberedes til fremtidens trafik, herunder Østlig Ringvej.

Generelle bemærkninger

Sund & Bælt finder generelt, at forslag til Kommuneplan 2024 adresserer en eventuel kommende Østlig Ringvej på et overordnet niveau, hvilket er naturligt henset til den fase projektet aktuelt er i.

Det fremgår blandt andet af forslag til Kommuneplan 2024, at den igangværende proces med statslig planlægning og miljøkonsekvensvurdering af en Østlig Ringvej ventes at føre til en beslutning i form af en anlægslov i løbet af planperioden og at den kommunale planlægning indtil da respekterer og afventer det forventede trace og dertil hørende arealbehov.

Det fremgår således, at der ikke er taget planlægningsmæssige skridt i forhold til at reservere egentlige arealer til en eventuel kommende Østlig Ringvej.

I det følgende knyttes nogle overordnede bemærkninger til de elementer af forslag til Kommuneplan 2024, som har særlig relevans for arealerne for de tre mulige tilslutningsanlæg i Københavns Kommune.

Nordhavn

Tilslutningsanlæg nr. 1 planlægges på Nordhavn. Det fremgår af forslag til Kommuneplan 2024, at Nordhavn har en stor rummelighed til nye bykvarterer, hvor der med kommuneplanen udlægges flere byggemuligheder. Områderne Levantkaj Vest, Levantkaj Øst, Tunnelkvarteret og Skagerakvarteret i Nordhavn kan udvikles i 1. del af planperioden (fremrykket fra 2. del af planperioden) sammenlignet med kommuneplan 2019.

Sund & Bælt skal hertil bemærke, at linjeføringen for Østlig Ringvej, som den aktuelt foreligger projekteret, vil krydse Skudløbet og skære igennem den yderste spids af Skagerakvej/Levantkaj inden tilslutning til Nordhavnstunnelen. Kommunen kan derfor med fordel tage dette i betragtning i forbindelse med den forestående byudvikling af området og Sund & Bælt bidrager gerne med kortbilag mv. i den videre proces.

Lynetteholm

Tilslutningsanlæg nr. 2 planlægges på Lynetteholm. Det fremgår af forslag til Kommuneplan 2024, at byudvikling af Lynetteholm forudsætter beslutning om etablering af infrastruktur i form af Metro M5 og Østlig Ringvej.

Derudover fremgår det, at der endnu ikke er planlagt for byudvikling på Lynetteholm og at der ikke er udsigter til, at det sker indenfor den kommende planperiode, da området fortsat er søteritorium og fungerer som nyttiggørelsesanlæg. Det fremgår at det er forventningen, at der udarbejdes en strukturplan for byudviklingen af Lynetteholm efter 2026, og at der på baggrund af denne senere kan udarbejdes helhedsplaner, kommuneplanrammer samt lokalplaner.

For at kunne gennemføre en miljøkonsekvensvurdering af Østlig Ringvej, herunder af tilslutningsanlægget på Lynetteholm, har Sund & Bælt i samarbejde med By & Havn og Københavns Kommune truffet nogle valg om mulig placering og dimensionering af tilslutningsanlægget på Lynetteholm, som danner grundlag for det videre arbejde med miljøkonsekvensvurderingen og dermed vil være rammesættende for en eventuel efterfølgende planlægning af området.

Prøvestenen

Det fremgår af forslag til Kommuneplan 2024, at eventuel ny lokalplanlægning (zoner) for Prøvestenen vil afvente udfaldet af miljøkonsekvensvurderinger af mulige placeringer af et tilslutningsanlæg for en Østlig Ringvej og et kontrol- og vedligeholdelsescenter for en ny metro-linje på dele af Prøvestenen.

Udgangspunktet for projekteringen af tilslutningsanlægget ved Prøvestenen er, at det etableres som cut and cover på Prøvestenens tørbulkområde og afgrænses mod vest ved rampetilslutningerne. Tilslutningsanlægget vil medføre behov for opfyld af et mindre område på havbunden i forbindelse med rampetilslutningerne syd for Prøvestenen. Som erstatning for permanent inddragede område på Prøvestenen Syd undersøger Sund & Bælt i tråd med det politiske kommissorium, om der kan inddæmnes et område syd for Prøvestenen omkring det opfyldte område ved rampetilslutningerne.

Etablering af et tilslutningsanlæg på Prøvestenens tørbulkområde vil uundgåeligt påvirke erhvervshavnens aktiviteter, som følge af, at der er behov for et areal eksklusivt til Østlig Ringvej, hvor sænketunnelen skal udgå fra Prøvestenen på den nordlige kajstrækning. Sund & Bælt arbejder derfor for at sikre adgang for erhvervsvirksomhederne både for lastning og losning over den sydøstlige kaj og adgang fra den sydøstlige kaj hen over byggegraven.

Det fremgår af forslag til Kommuneplan 2024, at det vil ændre den sydlige del af havneområdet på Prøvestenen, hvis der placeres et kontrol- og vedligeholdelsesanlæg til metro M5 og et tilslutningsanlæg for Østlig Ringvej, men at resten af havneområdet fortsat skal have funktion som havn til forsyning af energi, råstoffer, genanvendelse m.m.

Sund & Bælt er enige med Københavns Kommune når det fremgår af forslag til Kommuneplan 2024, at kommunen først kan vurdere behovet for at tilpasse planforholdene i området, når arealerne til den eventuelt kommende nye infrastruktur er endeligt fastlagt.

Svar til: Høring 64914 af: Claus Rosenblad

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

266

INDSENDT AF

Claus Rosenblad

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Rubinsteinsvej 45, 3. th

HØRINGSSVAR

Jeg er stærkt imod de byggeplaner, der foreslås i Kommuneplan 2024 for området mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. Dette vil skade både kulturmiljøet og de fredede naturområder. Mange af os i København er bekymrede for, at byens sjæl er i fare, og vi opfordrer til, at planerne revideres med et større fokus på grønne områder og mere borgerinddragelse. Vi københavnere ser os nødsaget til at udtrykke vores bekymring over den foreslåede byudvikling i Kommuneplan 2024, især med henblik på udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi ønsker, at flere afgørende aspekter bliver genovervejet og integreret i planlægningen af byens fremtid. Udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne mangler en overordnet plan. En sammenhængende strategi, der kan sikre en bæredygtig og balanceret udvikling for hele regionen, er fraværende. Københavns vækst, trafik og boligbehov kan ikke ses isoleret, da byen er tæt forbundet med de omkringliggende kommuner. En regional planlægningsstrategi kunne være med til at skabe bedre balance og sikre, at udviklingen både gavner København og omegnskommunerne. Desværre er der en stor kløft mellem de centrale temaer i Kommuneplanstrategi 2023 og de planer, der er fremlagt i Kommuneplan 2024. Værdier som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes i strategien, men de ser ikke ud til at være blevet prioriteret i praksis. Hvis disse centrale temaer ikke får større opmærksomhed, risikerer København at miste sin identitet og sit særpræg, og især Sydhavnen kan miste sin ATTRAKTIONSVÆRDI, som den ellers er så berømmet for. En anden væsentlig mangel i Kommuneplanen er det manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årtier levet midt i en byggeplads, og nu ser det ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Dette er tydeligvis ikke sundt for beboernes trivsel eller for den samlede livskvalitet i byen. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som vitale åndehuller, hvor der er plads til at leve livet. Et andet markant problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det føles ofte som om, borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops uden nogen reel indflydelse på de beslutninger, der træffes. Workshops, hvor borgerne bliver bedt om at komme med ønsker og forslag, virker som symbolske øvelser, hvor det opleves som om, at deres input ikke bliver inddraget i de endelige planer. Selv når kommunen konstaterer, at borgerne ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker ofte ignoreret, mens store byggeprojekter domineret af private developere fortsætter ufortrødent. Boligpolitikken fremstår fastlåst i traditionelle rammer,

hvor der fokuseres på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til at fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan opføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, synes det ikke at blive overvejet i kommunens planer. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også store infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver behandlet tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og denne fører til Sydhavns-gade – en af de mest trafikerede veje i København. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil føre til en dramatisk stigning i trafikken og få alvorlige konsekvenser for de nærliggende miljøer. Eksempelvis vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som ligger op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative kvaliteter i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er bevidste om problemets omfang og konsekvenser. Det mest bekymrende er dog, at denne udvidelse af Fragtvej og dens konsekvenser ikke er blevet tydeligt præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet tages beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det svært for borgerne at få et samlet overblik og engagere sig i en offentlig debat om den samlede fremtid for området. Københavns Kommune fremsætter ofte planer om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men de handlinger, der gennemføres, peger i en helt anden retning. Et eksempel er byggeri tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som tydeligt viser, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til sårbare naturområder. Mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og i Sydhavnen, som er bevaringsværdige, er også under stærkt pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede voldsomt overbebygget, og livskvaliteten for beboerne er blevet forringet af de konstante byggeprojekter. I over 20 år har vi levet midt i en byggeplads med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de nuværende planer vil dette fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil komme til at tilbringe halvdelen af deres voksenliv i en byggeplads, hvilket er i strid med kommunens ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Det er på tide, at der tages større hensyn til de mennesker, der bor her nu, i stedet for kun at fokusere på at bygge til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i de nye bygninger er også et stort problem. Mange af de nye lejligheder bliver købt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket efterlader mange lejligheder tomme og resulterer i manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den nødvendige aktivitet, der skal til for at sikre en sund og levende bydel. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere analytikere har påpeget, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, hvilket betyder, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel integritet. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl, historie og en udvikling, der fremmer sundhed og livskvalitet gennem grønne områder. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, fremfor blot at være tilskuere i en udvikling, der styres af developere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at

forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamentter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor

kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input

ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om,

hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Udviklingselskabet By & Havn

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

265

INDSENDT AF

Udviklingselskabet By & Havn

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Udviklingselskabet By & Havn I/S

BY

København K

POSTNR.

1259

ADRESSE

Nordre Toldbod 7

HØRINGSSVAR

Vedhæftet er By & Havns høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2024

MATERIALE:

by havn hoeringsvar kp2024.pdf

Center for Byudvikling
Økonomiforvaltningen

Blivhoert.kk.dk

Udviklingselskabet By & Havn I/S
Nordre Toldbod 7
1259 København K

Tel. 3376 9800
www.byoghavn.dk
info@byoghavn.dk

CVR nr. 30823702
EAN nr. 5798009800107

Høringssvar – Forslag til Kommuneplan 2024

By & Havn fremsender hermed selskabets bemærkninger til Forslag til Kommuneplan 2024 – "Fremtidens klimavenlige hovedstad".

23. oktober 2024
S-20241006-1718
D-20241006-282533

Selskabets bemærkninger udspringer af arbejdet med at tilvejebringe tætte, blandede byområder samt at gøre havnen tilgængelig for alle byens borgere, erhvervslivet og besøgende.

RJU@byoghavn.dk

Forslaget til Kommuneplan 2024 tager ikke i fuldt omfang højde for behov for ændringer af rammer for områder i Nordhavn, Ørestad og Østhavnen, der aktuelt er i lokalplanproces eller forventes at komme i proces inden for den kommende planperiode. By & Havn forudsætter, at dette løses i forbindelse med de enkelte lokalplanprocesser og kommenterer derfor ikke her på disse forhold.

Mht. særlige rammerne skal By & Havn dog bemærke

I forhold til Kommuneplanforslagets ramme R24.C.2.9 for Svanemølleholm i Nordhavn, kan der opføres op til 150.000 etagemeter byggeri.

I forhold til vandområdet langs Svanemølleholm, ramme R24.V.0.17, må der maksimalt anlægges en husbåd på 300 etm.

I forbindelse med udarbejdelse af lokalplantillæg for Svanemølleholm Øst har det vist sig, at der er ønske om at placere en husbåd i Kalkbrænderiløbet, der har en størrelse på 360 etm. By & Havn har derfor et ønske om, at det er muligt at etablere en husbåd på 360 etm., og at de 360 etm kan etableres udover de 150.000 etm. nybyggeri, som kommuneplanen muliggør.

Derfor ønsker By & Havn, at kommuneplanens ramme R24.V.0.17 ændres således, at der i stedet for en husbåd på 300 m², kan anlægges en husbåd på 360 m², og at kommuneplanens ramme R24.C.2.9 ændres således, at der i stedet for 150.000 etm. kan opføres 150.360 etm.

Formgivning af bygninger og CO₂

Det fremgår af teksten om Klimaomstilling af København, at der er behov for at finde nye løsninger for at komme i mål med reduktion af CO₂, og at kommunen skal inspirere og opfordre private bygherrer til at arbejde med klimavenlige byggeprocesser og materialevalg.

By & Havn er enig i dette og arbejder for at opnå lavemissions klasse i nybyggeriet i selskabets områder. Vi oplever imidlertid, at der er behov for øget fleksibilitet i lokalplanerne omkring bygningshøjder, hvis man skal kunne realisere træbyggeri og andre biogene løsninger. Dette skyldes bl.a., at CO2-besparende konstruktioner - i dag - har tykkere dæk, og at tagudformninger med rejsning udleder mindre CO2 end flade tage pga. konstruktionstykkelser.

Lavemissions klassen vil inden for få år medføre så lave CO2-grænser, at kælderløsninger må forventes at forsvinde for at reducere brugen af beton. Dette vil medføre behov for alternative placeringer af overdækket cykelparkering, affaldsløsninger, depoter og ikke mindst bilparkering, i konstruktion og uderum. Det giver behov for fleksibilitet ift. bebyggelsens omfang og indretning af friarealer.

Derudover er der behov for mere fleksible bestemmelser om facadeudformning. Dette skyldes, at valg af facadematerialer og mulighed for minimering af bygningsglasandel har væsentlig betydning for CO2-aftrykket.

Design uderum og biodiversitet

Det fremgår af teksten om biodiversitet, at forbedring af biodiversitet i København kræver prioritering mellem behovene for grønne rekreative arealer og grønne arealer til den vilde natur.

Det fremgår endvidere af teksten om begrønning af nybyggeri, at ændringen af planloven muliggør, at der i lokalplaner kan stilles krav til begrønningsprocent for friarealer, samt krav til kvaliteten af bynatur.

By & Havn er enig i, at kvalitet af bynatur er vigtig, og at der er behov for en prioritering, der giver plads til både rekreative arealer og biodiversitet. Det påpeges dog herfra, at krav i lokalplaner bør være projektspecifikke, idet potentialet for at fremme biodiversitet afhænger af områdets nærhed til større naturområder og den eksisterende kvalitet af arealerne. Desuden giver mikroklimatiske forhold og lokalisering ved større vandområder behov for, at der er fleksibilitet ift. valg af træ- og plantearter.

Byomdannelsesområder og Byens rum

Det fremgår af teksten om byomdannelsesområder, at udpegning af byomdannelsesområder skal give mulighed for at sikre driften af områdets fællesarealer og -anlæg gennem krav om dannelse af grundejerforeninger.

Det fremgår af teksten om Byens rum, at der ved udvikling af byen skal tilstræbes større fælles friarealer, med offentlig adgang, der inviterer beboere og borgere til at bruge området til aktiviteter og ophold.

By & Havn ser et betydeligt dilemma i kommuneplanens fokus på større, fælles friarealer og den aktuelle dagsorden om at prioritere bolignære opholdsarealer i større omfang (mindst 50 %). By & Havn ser en stor oplevelsesmæssig og sundhedsmæssig værdi i de fælles friarealer i det offentlige rum, hvorfor en mindre andel bolignære arealer vil have væsentlige fordele.

Særlige bebyggelsesforhold og friarealberegning

Det fremgår af teksten om særlige bebyggelsesforhold, at i en række tilfælde kan bygningshøjde og/eller bebyggelsesprocent overskrides og friarealkrav fraviges. Det gælder eksempelvis bygningshøjden, når der bygges med materialer med behov for større dimensioner, ligesom det gælder bebyggelsesprocenten ved ombygninger.

Det er By & Havns erfaring, at sådanne lempelser kan have stor betydning for et projekts gennemførelse, jf. ovenstående, og at disse muligheder med fordel kan såvel udvides som benyttes i langt højere grad end hidtil.

Midlertidige anvendelser

Det fremgår af teksten, at midlertidige bredere anvendelser end den eksisterende fastlagte hovedanvendelse kan ske i tomme bygninger og de omgivende ubebyggede arealer.

I Nordhavn frigives inden for en kort årrække Levantkaj og arealerne oven på og omkring Nordhavnstunnelen fra den nuværende anvendelse, samtidig med, at opførelse af metrostation Nordhavn C gør det oplagt at igangsætte udvikling af "Tunnelkvarteret" (bykvarteret øst for Tunnelfabrikken). Sammenlagt er der tale om meget store arealer, som det vil tage mange år at udbygge.

Det vil være oplagt at benytte dele af disse arealer til midlertidige anvendelser. Fælles for arealerne er dog, at der stort set ingen eksisterende bygninger er, hvilket begrænser anvendelsesmulighederne. Det ville være en i høj grad understøttende faktor, hvis der kunne gives tilladelse til opstilling af f.eks. pavillonbyggeri uden fundament i ti årsperioder på linje med midlertidige ungdomsboliger.

Det er herudover By & Havns erfaring, at etablering af midlertidige studieboliger er udfordret af, at der ikke kan lempes i forhold til støjproblematikker på samme måde som ved permanente boliger.

Det kunne der enkelt rådes bod på ved at tillade overskridelser med op til 5 dB på facader og opholdsarealer eller, hvis bebyggelsen støjisoleres, så de indendørs støjgrænser er overholdt.

Detailhandel

Det fremgår af teksten om retningslinjer for detailhandel, at der uden for centerområderne kan etableres enkeltstående butikker med et mindre, samlet etageareal på eksempelvis 1.000 m².

Ordet enkeltstående defineres ikke, men udlægges oftest i lokalplansammenhæng som, at der kun må etableres én butik på et specifikt sted. Minimumsafstand til næste butik er ikke defineret, hvorfor muligheden for at etablere disse butikker er både usikker og begrænset.

Det er selskabets erfaring, at det giver mere værdi og derved større chance for at butikker etableres, hvis flere butikker kan etableres sammen, f.eks. som det er gjort i Nordhavn.

Blå områder

Følgende fremgår af afsnittet "Blå områder" i udkast til Kommuneplan 2024, side 94:

"Tilgængelighed til havnen kan forbedres med flere broforbindelser, blå støttepunkter, flere havnebade, flere åbne arealer ned til vandet samt bredere anvendelse af Inderhavnen, så badning i udgangspunktet er tilladt alle steder i havnen. Dog således at de undtagelser, hvor der skal være forbud mod badning, er tydeligt markeret."

By & Havn er enig i, at en bred rekreativ anvendelse af Inderhavnen er et væsentligt aktiv for København.

I forhold til kommuneplanforslagets tekst skal By & Havn dog bemærke, at By & Havn, som havnemyndighed i Københavns Havn, ikke kan støtte kommuneplanudkastets udsagn om, at badning som udgangspunkt skal være tilladt i hele Inderhavnen.

Det skyldes en række sundhedsmæssige, sikkerhedsmæssige, praktiske, juridiske og økonomiske forhold. Disse forhold er indgående beskrevet i By & Havns notat "Vedr. henvendelse om fremtidig badning i Københavns havn" af 12. april 2024, som indgik i Borgerrepræsentationens behandling af dagsordenspunktet "Udvikling af badning i havnen" den 30. maj 2024. Der henvises derfor til dette notat.

By & Havn indgår gerne i en nærmere undersøgelse af muligheder for sikker badning i flere dele af Inderhavnen.

"Miljøzoner" i havnen

Følgende fremgår af afsnittet "Blå områder" i udkast til Kommuneplan 2024, side 94:

"Miljøet og biodiversiteten i havnen kan forbedres med indføring af miljøzoner, etablering af stenrev og maritime nyttehaver, samt plantning af ålegræs."

By & Havn arbejder løbende med tiltag med henblik på at forbedre miljøet og biodiversiteten i havnen.

By & Havn skal dog gøre opmærksom på, at der i dag ikke findes at være den fornødne lovhjemmel til at indføre miljøzoner i Københavns Havn. På land gælder bekendtgørelse nr. 397 af 29. marts 2022. Bekendtgørelse omfatter regulering af trafik med tunge køretøjer, varebiler og personbiler, jf. § 2.

Med venlig hilsen

Rita Justesen
Chef for planlægning og byrum

Svar til: Høring 64914 af: Thomas Christensen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

264

INDSENDT AF

Thomas Christensen

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Hf. Kalvebod 94

HØRINGSSVAR

Jeg vil gerne udtrykke min klare modstand mod det foreslåede byggeri til op mod 6000 beboere mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. Dette byggeri vil utvivlsomt skade både det kulturelle miljø i Fiskerhavnen og den delvist fredede natur på Sydhavnstippen.

Vi københavnere er dybt bekymrede over retningen i Kommuneplan 2024, især for områderne Kongens Enghave og Sydhavnen. Det er afgørende, at planen tager højde for byens unikke karakter, grønne områder og sikrer reel borgerinddragelse.

Vi, som borgere i København, føler et stærkt behov for at udtrykke vores bekymring over retningen for byudviklingen, der fremlægges i Kommuneplan 2024, især med fokus på Kongens Enghave og Sydhavnen. Flere afgørende emner bør efter vores mening tages op til genovervejelse og integreres i planlægningen af byens fremtid.

Der er en tydelig mangel på en sammenhængende udviklingsplan for hovedstadsområdet og omegnskommunerne. Vi står overfor en situation, hvor udviklingen i København ikke kan planlægges uden at tage højde for de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er tæt forbundet med de nærliggende områder.

Der er behov for en helhedsorienteret strategi, som kan sikre, at udviklingen bliver mere balanceret og bæredygtig for både byen og dens omegn. Desværre er der også en markant mangel på sammenhæng mellem Kommuneplanstrategi 2023's centrale temaer og de faktiske planer, som fremlægges i Kommuneplan 2024. De værdier, der fremhæves i strategien - byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse - ser ikke ud til at være blevet prioriteret i praksis. Dette betyder, at København står overfor at miste sin identitet og sit særpræg, hvis ikke disse temaer tages alvorligt og integreres i byens fremtidige udvikling. En af de største mangler i Kommuneplanen er det manglende fokus på at skabe en sund by, hvor grønne områder og byrum kan fremme både fysisk og mental sundhed.

I Kongens Enghave har beboerne i flere årtier levet midt i en byggeplads, og nu ser det ud til, at denne tilstand vil fortsætte indtil 2034. Dette er hverken sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet.

Grønne områder bør være en vital del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som vigtige åndehuller, hvor der er plads til at leve livet. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det virker ofte som om, borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men deres input har ingen reel indflydelse på beslutningerne.

Workshops, hvor borgerne bliver bedt om at skrive ønsker på postkort, føles som symbolske øvelser, hvor det opleves som om, borgernes input forsvinder uden at blive inddraget i de endelige planer. Selv når kommunen erkender, at borgerne ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, og store byggeprojekter domineret af private developere fortsætter uden ændringer.

Boligpolitikken virker fastlåst i traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger dominerer, uden plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen.

Hvis ikke et byggeri kan udføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, eksisterer det tilsyneladende ikke i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige udfordringer er der også alvorlige infrastrukturmæssige problemer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen.

Et af de mest bekymrende eksempler er udviklingen i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med flere tusinde beboere. Udfordringen er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og den fører til Sydhavns-gade – en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at aflaste trafikpreset.

Dette vil føre til en voldsom stigning i trafikken og få betydelige konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken.

Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede reserveret areal til denne vej, hvilket viser, at de er fuldt klar over konsekvenserne. Det største problem er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret som en samlet plan for borgerne.

I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et fuldt overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om områdets fremtid. Københavns Kommune taler ofte om at beskytte biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger stemmer ikke overens med disse ambitioner.

Et tydeligt eksempel er planerne om at bygge ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som viser, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til sårbare naturområder. Ligeledes er mange af de små havnemiljøer i Fiskerhavnen og Sydhavnen under voldsomt pres fra nye byggeprojekter.

Sydhavnen er allerede blevet overbebygget, og de mange byggeprojekter har forværret livskvaliteten for områdets beboere. I mere end 20 år har vi levet midt i en byggeplads, med støj, trafik og

vejspæringer som en del af hverdagen.

Ifølge de nye planer vil denne situation fortsætte i mindst 10 år mere, hvilket betyder, at mange beboere i Sydhavnen vil tilbringe halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads. Dette er i strid med kommunens egne ambitioner om at sikre høj livskvalitet og skabe en sund by. Det er på tide, at der tages større hensyn til de mennesker, der bor her nu, i stedet for udelukkende at bygge til fremtidige tilflyttere.

Manglen på bopælspligt i de nye byggerier er også en væsentlig udfordring. De fleste af de nye lejligheder bruges som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket betyder, at mange står tomme, og dette underminerer sammenhængskraften i bydelene. Dette svækker det sociale liv og skaber områder uden den aktivitet og det liv, der er nødvendigt for at sikre en sund og levende by.

Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere eksperter har påpeget, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, og at vi derfor risikerer at bygge til en fremtidig befolkning, der måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og eksisterende bymiljøer, der allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng.

København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl, historie og bedre infrastruktur. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, fremfor blot at føle os som statister i en udvikling drevet af developerinteresser.

Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen.

I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen.

For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer.

Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører.

Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt

bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper.

Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie.

Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer.

Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger.

Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt.

Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som Tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer.

Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper.

Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af

ensformigt developerbyggeri.

Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen.

Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København.

Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne.

Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne.

På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne.

Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen.

I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet.

Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement.

Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen.

På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur.

Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne.

Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne.

Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcestærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt.

Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre.

Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer.

For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper.

Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen.

Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton.

I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen.

De stationsnære byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og u hensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne.

Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en u hensigtsmæssig koncentration af væksten i København.

Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne.

Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for

Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen.

Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige.

Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Med venlig hilsen

Thomas Christensen

Svar til: Høring 64914 af: Anders Norgreen Olsen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

263

INDSENDT AF

Anders Norgreen Olsen

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Silvan Valby

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Sjælør Boulevard 22, 1 MF

HØRINGSSVAR

Hermed ønsker jeg at udtrykke min indsigelse mod det planlagte byggeri, som vil rumme op mod 6000 beboere i området mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. Projektet vil have alvorlige konsekvenser for både den kulturhistoriske bebyggelse og de naturrige omgivelser. Mange københavnere deler min bekymring over byudviklingen, især i Sydhavnen og Kongens Enghave. Vi opfordrer til, at Kommuneplan 2024 revurderes med større fokus på byens sjæl, de grønne områder og inddragelse af borgerne.

Som beboere i København føler vi et stort behov for at udtrykke vores alvorlige bekymring over byudviklingen, som foreslås i Kommuneplan 2024, især hvad angår Kongens Enghave og Sydhavnen. Der er flere centrale punkter, som vi ønsker, at der tages op til fornyet overvejelse og indarbejdes i den videre planlægning af byen.

Der mangler en sammenhængende plan for udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne. Vi har brug for en koordineret strategi, der kan tage hensyn til hele regionens behov, både i København og i de omkringliggende kommuner. Byens vækst, trafik og boligbehov er tæt forbundet med de nærliggende områder, og det er afgørende at se byudviklingen i en regional kontekst. En holistisk tilgang til planlægning vil kunne skabe en mere balanceret og bæredygtig udvikling, som gavner både byen og omegnskommunerne. Desværre er der en tydelig mangel på fokus på Kommuneplanstrategi 2023's centrale temaer, og en markant forskel mellem de værdier, der fremhæves i strategien, og de planer, der er fremlagt i Kommuneplan 2024. Temaer som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver fremhævet som kerneværdier i strategien, men de ser ikke ud til at have den nødvendige prioritering i den nye plan. Hvis disse centrale temaer ikke tages alvorligt, risikerer København at miste sin unikke identitet og sit særpræg. En af de største mangler i Kommuneplanen er den manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årevis levet midt i en byggeplads, og det ser ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Dette er ikke sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan - ikke blot som grønne pletter mellem betonbygninger, men som essentielle

åndehuller, der kan give byens indbyggere plads og ro til at leve deres liv. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende borgerinddragelse. Det virker som om, borgerne bliver inviteret til infomøder og workshops uden reel indflydelse på beslutningerne. Det føles ofte som en symbolsk øvelse, når vi sidder og skriver ønsker på postkort, kun for at se vores input forsvinde, uden at de bliver inddraget i de endelige planer. Selv når kommunen konstaterer, at borgerne ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker overhørt, og massive byggeprojekter, drevet af private developere, fortsætter uden ændringer. Boligpolitikken fremstår fastlåst i de traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger dominerer. Der er ikke plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til at fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan opføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det slet ikke eksisterer i kommunens planer. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også store infrastruktur-mæssige udfordringer, som ikke behandles tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er udviklingen i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med mange flere tusinde beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og den fører til Sydhavns-gade, som allerede er overbelastet med trafik. Den mest sandsynlige konsekvens af denne udvikling bliver, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive omdannet til en gennemkørselsvej for at aflaste trafikpresset. Dette vil ikke kun føre til en dramatisk stigning i trafikken, men også få betydelige konsekvenser for de nærliggende miljøer. Vejen vil sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og pløje sig gennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både deres natur- og rekreative værdier. Kommunen har allerede reserveret areal til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er fuldt klar over konsekvenserne. Problemet er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet bliver beslutningerne taget stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et klart overblik og indgå i en reel offentlig debat om områdets fremtid.

Københavns Kommune taler meget om vigtigheden af biodiversitet og bevarelse af kulturmiljøer, men de faktiske handlinger tyder på noget andet. Et eksempel på dette er planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som viser, at byudviklingen ikke sker med tilstrækkeligt hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, der er bevaringsværdige, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede blevet voldsomt overbebygget, og de mange byggeprojekter har forringet livskvaliteten for beboerne. Vi har levet i støj, trafik og vejspærringer i over 20 år, og de nuværende planer viser, at denne situation vil fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens beboere vil tilbringe halvdelen af deres voksenliv midt i en byggeplads, hvilket strider imod Københavns Kommunes ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Der er behov for, at der tages større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at bygge med fokus på fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et væsentligt problem. Mange af de nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket efterlader mange af lejlighederne tomme og bidrager til en manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden det liv og aktivitet, der er nødvendigt for at opretholde en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Ifølge flere analytikere er de fremskrevne tal urealistiske, hvilket betyder, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede er under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel

borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt bedre infrastruktur og en udvikling, der fremmer sundhed og livskvalitet. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt, og hvor vi kan være stolte af den by, vi lever i, i stedet for blot at føle os som statister i en udvikling, der drives af private udviklere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor natur, kultur og mennesker er i centrum for byudviklingen

I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonetilgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at

revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsvej og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsvej, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt

at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem

fingerne blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på

Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Miljøpunkt Amager

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

262

INDSENDT AF

Miljøpunkt Amager

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Miljøpunkt Amager

BY

KØBENHAVN S

POSTNR.

2300

ADRESSE

JEMTELANDSGADE 3, 4. sal

HØRINGSSVAR

Se vedhæftede høringssvar fra Miljøpunkt Amager.

MATERIALE:

kommuneplan 2024 miljoepunkt amager.pdf

Teknik- og Miljøforvaltningen
Københavns Kommune

Amager, 24. oktober 2024

Miljøpunkt Amagers høringssvar angående Kommuneplan 2024 – Fremtidens klimavenlige hovedstad

Miljøpunkt Amager takker for muligheden for at deltage i høringen vedrørende 'Fremtidens klimavenlige hovedstad'.

Miljøpunkt Amager ønsker:

- en grøn by med mere bynatur af høj kvalitet, biodiversitet og grønne åndehuller
- en by med bæredygtige transportformer
- en by som snarest bliver CO₂-neutral
- en by som er klimasikret

1. Byvision for København

Miljøpunkt Amager er enig i at København skal være en sund by, hvor der er fokus på at forbedre luftkvaliteten og hvor det enkelte menneske kan trives både privat og på arbejdet. København skal være en by med høj livskvalitet og rum for alle. Den skal være en 15-minutters by, hvor de fysiske rammer for hverdagslivet skaber de bedste forudsætninger for, at daglige gøremål, som fx arbejde, uddannelse, ikke er mere end et kvarter væk med cykel, gang eller offentlig transport. Det skal være en by, hvor bæredygtig byudvikling, livskvalitet, kunst og kultur, sundhed og tryghed fortsat gør byen til en af verdens bedste byer at bo og leve i og besøge.

2. Hovedstadens byudvikling og mobilitet

Miljøpunkt Amager er enig i, at luftkvaliteten i København skal forbedres så den lever op til WHO's retningslinjer for god luftkvalitet. Miljøpunktet vil rose planen for at holde fast i målet om at nå WHO's grænseværdier for luftforurening, samt at de sundhedsmæssige konsekvenser af luftforureningen i København nedbringes. Miljøpunktet vil ligeledes opfordre til, at man i byggeriet stiller krav til arbejdsmaskiner, som ikke udleder CO₂ og luftforurening.

Kvarterhuset
Jemtelandsgade 3, 4. sal
2300 København S
miljopunkt-amager.dk
post@miljopunkt-amager.dk

Det er positivt, at kommuneplanen fastsætter, at mindst 75 % af mobiliteten skal være gående, cyklende og kollektiv trafik, mens biltrafikken skal reduceres til maksimalt 20 % og at biltrafikken reduceres med to procent årligt.

Som verdens cykelby nr. 1 og en by for mennesker er det afgørende, at København går foran med et stærkt internationalt brand. De turister, som kommer til København, kommer ikke for at kigge på motorveje eller biler. Ifølge VisitDenmark kommer 25 % af alle turister til Danmark, blandt andet fordi de gerne vil cykle.

Der skal være plads til alle trafikformer, men det er nødvendigt, at der sker en forbedring af den kollektive trafikbetjening, metro til alle bydele og af cyklisternes vilkår. Vi anbefaler at infrastrukturen, herunder især trafikplanlægningen, udarbejdes i samarbejde med de omkringliggende kommuner.

Vi ønsker at der etableres 'parkér og rejs'-anlæg ved alle de store indfaldsveje og ved ydre stationer, og vi ønsker at man i større udstrækning kan tage cykler med i den kollektive trafik, som fx metroen.

Vi ser frem til bedre metrodækning på Amager og fuld elektrificering af busserne og bifalder, at Københavns Kommune vil etablere flere ladestander til el-biler. Vi ønsker trafikken bedre reguleret blandt andet gennem ensretning af veje, og ved specielle trafikkorridorer for den tunge trafik. Vi glæder os over, at kommunen arbejder videre med at fremme delebilsordninger i København.

På Amager pågår der lige nu et fælles projekt om en ny Trafikplan med både Amager Øst og Amager Vest Lokaludvalg sammen med Teknik- og Miljøforvaltningen og Miljøpunkt Amager følger det med interesse.

Vi forslår, at udviklingen af trafikøer fortsat indgår i planen, som i KP19. Erfaringer fra andre byer viser, at det i væsentlig grad vil kunne mindske trængslen og forureningen i byen og give plads til udvikling af en mere grøn mobilitet, herunder trække pendlertrafik over på den kollektive trafik, med eller uden cykel.

Kommunen bør indtænke trafikøer i flere bydele og gerne i hele København. Trafikøer prioriterer cykling, gang og kollektiv transport, men muliggør stadig kørsel i bil for dem, som har ærinde i bydelen.

Samtidig opfordrer vi til, at der også oprettes sikker parkering til ladcykler på gadeniveau så flere tilskyndes til at benytte ladcykel og delebiler frem for at anskaffe egen bil.

3. Boliger og sammenhængende by

Miljøpunkt Amager ser gerne at tendenser som small living og simple living integreres i fremtidens København. I København bor der flere enlige end par, og mange børnefamilier består i dag kun af en forælder, samtidig med at der er flere ældre i byen som ofte er enlige. Det er derfor vigtigt, at der ikke kun bygges til den store børnefamilie.

Den kommende udvikling af nye byområder giver anledning til at indtænke upcycling af fx bygningsmaterialer og ting, som samtidig kan afspejle områdets historie.

Miljøpunkt Amager ønsker at der gennemføres en transparent screening af beboelsesmassen, så det reelle behov for nye boliger opgøres. Og er det muligt at et område af København permanent friholdes til et 'foranderligt område' så der løbende kan eksperimenteres med nye løsninger?

Ifølge Reduction Road Map skal vi ned på et minimum af m² pr. individ, der fordrer flere fællesområder, hvilket skaber fællesskaber, som afhjælper ensomhed. Læs mere her:

<https://reductionroadmap.dk/>

Det vil samtidig være oplagt at sætte et ambitiøst mål om, at natur, begrønning, grønne tage, taghaver og facader indtænkes med minimum 50 % af bygningsarealet i alle nye eller byomdannede områder. Det kan samtidig øge biodiversitet i byen og afkøle byen. Mulighed for opsamling og genanvendelse af regnvand er ligeledes oplagt.

Generelt ser vi gerne at byens arealer bliver brugt til grønne byrum og fællesskaber. Miljøpunktet ser også gerne, at der etableres flere grønne strøg, der kan forbinde det østlige og det vestlige Amager, og give sammenhængende arealer med mulighed for udvikling af biodiversitet. Vi noterer med tilfredshed at man allerede er opmærksom på projektet 'Fra Fælled til Strand', som er udviklet af Områdefornyelsen Sundby.

4. En by med erhverv og studiemiljø

Miljøpunktet er enige i at byudviklingen skal understøtte en erhvervsudvikling med plads til små, mellemstore og store virksomheder, lokale socioøkonomiske virksomheder og kreative erhverv i byen.

5. En sund klimaby med plads til natur, kultur og fritid

Vi forventer at København bliver CO₂-positiv i 2035 og ser frem til at læse den kommende klimaplan om hvordan målet kan opnås.

Miljøpunkt Amager støtter op om de seks forslag til en grøn kommuneplan fra Amager Vest Lokaludvalg som er beskrevet nedenfor.

Grøn rækkefølgeplan

Forslag om at sidestille biodiversitet og bynatur med boligudbygningen i rækkefølgeplanen og mener, at foruden boligudbygning, er det vigtigt at sikre en god by- og naturkvalitet, når nye områder udvikles.

Med planlovsændringerne er det muligt at stille krav til kvaliteten af grønne friarealer og dermed biodiversiteten. Vi foreslår, at der i retningslinjen for Overordnet byudvikling indføres en grøn rækkefølgeplan, der skal sikre udmøntning af kommunens grønne visioner på lige fod mod bolig- og erhvervsudvikling, herunder fx målsætninger om 100.000 nye træer, klimatilpasning, biodiversitetsstrategi mv.

Kvarterhuset
Jemtelandsgade 3, 4. sal
2300 København S
miljopunkt-amager.dk
post@miljopunkt-amager.dk

Grøn huludfyldning

Forslag om at bestemmelser om huludfyldning og randbebyggelse udgår, da bestemmelserne medvirker til en uhensigtsmæssig fortætning og forringelse af bykvaliteten for bydelens beboere og byens sjæl. I stedet foreslås at der indsættes en særlig bestemmelse om Grøn huludfyldning, der giver plads til lommeparker og grønne byrum med henblik at skabe højere bykvalitet, bynatur og muligheder for klimatilpasning.

Begrønningsprocent

Forslag om at indføre begrønningsprocent for alle rammeområdetyper i KP24. Fastlæggelsen af den konkrete begrønningsprocent skal ske i samarbejde med faglige aktører som DN eller lignende og med henblik på at skabe højere bykvalitet, mere bynatur og muligheder for klimatilpasning, herunder indtænkning af varme-ø-effekt.

Grønne forbindelser og faunapassager

Forslag om at formulere en ny retningslinje, der skal sikre nye grønne forbindelser, korridorer og faunapassager i byen. For så vidt angår Amager Vest foreslås følgende forbindelser udpeget: Amagerbanen, Havneparken-En ny Kigkurren Plads, Amager Fælled-Peder Lykkes Vej og Amager Fælled/Kalvebod Fælled.

Kvaliteten af det grønne

Miljøpunkt Amager ønsker en højere kvalitet af bynaturen og foreslår, at planlovens nye muligheder for at stille krav om naturkvalitet i lokalplanlægningen udnyttes. I den forbindelse kan der med fordel foretages en screening af potentialet for dobbeltudnyttelse af arealer i byen, herunder begrønning af idrætsarealer og aktivering af åbne grønne områder, der kommer både naturen og idrætslivet til gode. Derudover er Miljøpunkt Amager fortalende for at fredninger bevares.

Blå lokalplaner

Miljøpunkt Amager ønsker at understøtte den blå biodiversitet i havnen og sikre bedre sammenhæng mellem byens grønne og blå elementer. Med seneste ændring af planloven er det blevet muligt at lokalplanlægge på vandområdet, hvilket miljøpunktet mener er en oplagt mulighed for at udnytte havnens potentialer i højere grad.

Miljøpunktet foreslår, at der udarbejdes en ny retningslinje, der formulerer en række principper for, hvordan den blå biodiversitet skal understøttes, når der udarbejdes lokalplaner ved og omkring havnen. Bygherreforeningen har i samarbejde med Habitat udarbejdet en række rapporter, som forvaltningen kan blive inspireret af:

<https://bygherreforeningen.dk/baeredygtighed/miljoe/biodiversitet/byudvikling-og-blaabiodiversitet/>

Som udgangspunkt for lokalplanlægning i zonerne langs kaj- og vandkanter omkring Sydhavnen foreslås i lyset af de nye muligheder i planloven, at der i kommuneplanen annonceres udarbejdelse af en strategi for benyttelse og beskyttelse af Sydhavnen samt for at optimere spredning af flora og fauna i og på tværs af Sydhavnen. Ved lokalplanlægning på vandområdet skal der redegøres for

Kvarterhuset
Jemtelandsgade 3, 4. sal
2300 København S
miljopunkt-amager.dk
post@miljopunkt-amager.dk

mulige konsekvenser for vandkvaliteten og mulige miljømæssige risici og afhjælpning ved påvirkning af oplagret bundslam i havnen.

Grønt og blåt København

Miljøpunkt Amager har med glæde noteret, at der i KP24 nævnes etablering af stenrev, maritime nyttehaver og plantning af ålegræs for at forbedre miljøet og biodiversiteten i havnen. Det vil skabe nye levesteder for dyr og planter under havets overflade og styrke biodiversiteten. Det kan miljøpunktet kun støtte op om. Det er dog ikke muligt at forbedre biodiversiteten så længe der udledes spildevand/næringsstoffer i havet. Det bør derfor fremgå, at Københavns Kommune skal arbejde på at udledning fra spildevand skal reduceres til 0.

Miljøpunkt Amager har i projektet 'Vildt nok, Amager', en vision om, at der kan etableres maritime nyttehaver på Amager, enten ved Amager Strand eller i havnen og vil gerne samarbejde med kommunen for at realisere dette.

6. Udvikling med respekt for byens sjæl

Det er nu vi skal planlægge, hvordan vi sikrer udvikling af en sund by og kultur, med plads til både byliv og ro. Kommuneplanen har allerede fokus på, at trafikstøj skal reduceres i forhold til sundhed. Det samme bør gælde andre støjende aktiviteter på pladser, offentlige opholdsområder, havn, kanaler og i naturen. Kommunen opfordres til at fremme københavnernes mulighed for 'ro' uden forstærket musik og larm.

Venlig hilsen

Dorte Grastrup-Hansen
Centerleder
Miljøpunkt Amager

Lasse Rossen
Forperson
Miljøpunkt Amager

Kvarterhuset
Jemtelandsgade 3, 4. sal
2300 København S
miljopunkt-amager.dk
post@miljopunkt-amager.dk

Svar til: Høring 64914 af: Morten Riis

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

261

INDSENDT AF

Morten Riis

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Willy Brandts Vej 13

HØRINGSSVAR

Der lægges op til at skabe en sammenhængende forbindelse fra Vesterbro til Amager Strand, der går via Amager Fælled og Jernbanebyen. Det virker derfor modstridende, at kommunen samtidig arbejder på en bro mellem Sirius Plads på Islands Brygge og Lyngholm på Enghave Brygge. Denne bro vil føre cyklister og fodgængere ud på en unødvendig omvej gennem et område med tæt bebyggelse. Et område, hvor der ved byggetilladelsen ikke blev taget højde for trafik fra en bro for cyklister og gående. Området er allerede fuldt udnyttet, ifølge kommunens egne eksperter.

En tidligere foranalyse af forskellige broforbindelser slog fast, at kun løsninger med gode landingspunkter i begge ender skulle accepteres. Landingspunktet på Lyngholm vurderes til at være under middel. Kommunen bør derfor undersøge løsninger længere mod syd, som foranalysen peger på har bedre landingspunkter og vil skabe en mere direkte rute mellem Amager Strand og Vesterbro – en løsning som både Cyklistforbundet, Rådet for Bæredygtig Trafik og Metroselskabet tidligere har anbefalet i lokalplanen for området.

Svar til: Høring 64914 af: Skanska A/S & Skanska Danmark A/S

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

260

INDSENDT AF

Skanska A/S & Skanska Danmark A/S

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Skanska A/S & Skanska Danmark A/S

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Havneholmen 6

HØRINGSSVAR

Skanska A/S og Skanska Danmark A/S's fælles høringssvar er vedhæftet.

MATERIALE:

hoeringssvar koebenhavns kommuneplan 2024 - skanska.pdf

Københavns Kommune
Rådhuspladsen 1
1550 København V

d. 24. oktober 2024

Høringssvar til 'Københavns Kommuneplan 2024'

Skanska (Skanska A/S og Skanska Danmark A/S) har med interesse læst forslaget til Kommuneplan 2024.

Skanskas høringssvar til kommuneplanen er opdelt med først en række bemærkninger til de konkrete rammer for Skanskas projektejendomme i Københavns Kommune, og derefter Skanskas kommentarer til kommuneplanens temaer og de generelle rammer i Københavns Kommune.

Bemærkninger til konkrete rammeområder

Øresundsvej 141-143, 2300 København S

Skanska ønsker, at den nuværende planlagte anvendelse med dagligvarebutik og parkeringshus erstattes af en ny mulig anvendelse af ejendommen til dagligvarebutik og boliger.

Skanska ser, at en B5-ramme med en relativt høj bebyggelsesprocent vil være ønskværdig, da ejendommen er beliggende i umiddelbar nærhed til Øresund metrostation, hvorfor en høj bebyggelsesprocent vil være ønskværdig for at sikre, at den metronære placering udnyttes bedst muligt.

Skanska har ikke noget ønske om at bygge højere end de 24 meter, der er indenfor de gældende generelle højdegrænser for B4/B5-rammer, og vil gerne understrege dette i forbindelse med høringen af kommuneplanstrategien. Skanska ser, at et byggeri med en maksimal højde på 24 meter vil harmonere godt med de øvrige byggerier i området.

I forvaltningens oprindelige udkast til Kommuneplan 2024 var ejendommen, efter ønske fra Skanska i forbindelse med høringen af kommuneplanstrategien, indstillet til en ny B5-ramme. På Økonomiudvalgets møde den 13. august 2024 blev der fremlagt et udkast, hvor der var tilknyttet en særlig bemærkning til rammen om, at der var mulighed for at bygge i op til 42 meters højde. Denne særlige bemærkning findes også i den nuværende B4-ramme.

Forvaltningens foreslåede rammeændring udgik på mødet den 13. august 2024 som konsekvens af ændringsforslag ÆF14. Skanska er ikke bekendt med baggrunden for ÆF14, men tænker at denne evt. kan være fremsat med baggrund i den særlige bemærkning, der kunne forstås som, at der vil kunne bygges et meget højt byggeri på ejendommen.

Skanska finder det er beklageligt, hvis den særlige bemærkning om bygningshøjderne er årsag til, at rammeændringen udgår, da Skanska som nævnt ønsker at udvikle ejendommen indenfor de gældende generelle rammer i kommuneplanens B4/B5-områder, der tilsiger en maksimal bygningshøjde på 24 meter.

Skanska ønsker derfor, at rammeændringen til en B5-ramme genindsættes i kommuneplanen, dog således, at den særlige bemærkning udgår, da det er Skanskas intention at opføre et projekt, der overholder de generelle højdegrænser for B4/B5-rammer på 24 meter.

Skanska noterer sig desuden, at Skanskas påtænkte projekt indeholder en kombination af private- og almene boliger, og at disse begge reduceres, hvis bebyggelsesprocenten ikke øges fra 150 % til 185 % (Svarende til en ændring af B4-rammen til en B5-ramme).

Kløverparken / Kløverkvarteret:

Skanska er med ca. 287.000 m² grundareal den største private grundejer i byudviklingsområdet Kløverparken.

Kløverparken er et større overvejende ubebygget område på det nordøstlige Amager. Området ligger i naturlig forlængelse af byudviklingen langs Amager Strandvej, hvor der i sommeren 2022 er vedtaget en ny lokalplan for området Ved Amagerbanen Nord, der ligger syd for Kløverparken. Byggerierne Ved Amagerbanen Nord er under opførsel, og området er således allerede i dag beliggende i direkte forbindelse med den eksisterende by på det nordøstlige Amager, og vil, når den nye cykelbro fra Langelinie til Refshaleøen er bygget, være et vigtigt bindeled mellem det nordøstlige Amager og resten af byen.

Det er med glæde, at Skanska noterer sig, at Kløverparken i det offentliggjorte forslag til Kommuneplan 2024 foreslås fremrykket til anden halvdel af planperioden.

Det er ligeledes med glæde, at Skanska noterer sig, at der i tillæg hertil kan lokalplanlægges i første halvdel af planperioden for første del af området, når der er truffet beslutning om, at der i 2035 kan åbnes både en ny metrolinje M5 med station i Kløverparken og en Østlig Ringvej.

Skanska er enig i, at beslutningen om at anlægge metro M5 (eller anden højklasset offentlig transport) er en forudsætning for byudvikling af området, men anser, at området eventuelt vil kunne anlægges uden Østlig Ringvej. Det skyldes, at Skanska er interesseret i at udvikle området som et delvist bilfrit byområde jævnfør kommuneplanens bestemmelser med en lavere parkeringsnorm, decentrale parkeringshuse og øget brug af fredeliggjorte lege- og opholdsgader i området.

Skanska ønsker, at byudvikling af Kløverparken i kommuneplanen alene gøres betinget af beslutningen om højklasset offentlig transport til området, men ikke af yderligere bilinfrastruktur.

Skanska ser frem til at drøfte den kommende udvikling af Kløverparken med Københavns Kommune, og ser frem til - i samarbejde med kommunen og dennes borgere - at konkretisere, hvordan Kløverparken udvikles til Københavns næste byudviklingsområde med et særligt fokus på at implementere den miljømæssige- og sociale bæredygtighedsdagsorden i byudviklingen i en københavnsk kontekst.

Borgmester Christiansens Gade 48, 2450 København SV:

Skanska støtter fortsat byudviklingen af området kaldet Bådehavngade NV til et byområde med kontor og bolig, der oprindeligt er foreslået med vedtagelsen af KP19, men hvor

lokalplanlægningen fortsat ikke er påbegyndt.

Bemærkninger til kommuneplanens temaer og generelle rammer

Regulering af boligstørrelser

I kommuneplanen fremhæves børnefamiliers muligheder for at blive boende i København. I den forbindelse nævnes et behov for at skabe flere store boliger, der er egnede for børnefamilier.

Københavns Kommune ligger i kommuneplanen op til at adressere udfordringen planmæssigt ved at stille krav om, at 20 % af etagearealet i byudviklingsområderne skal indrettes til boliger på mindst 110 m² pr. bolig (s. 62 i kommuneplanen).

Det er Skanskas forståelse, at børnefamiliernes udfordringer med at finde bolig i København primært er af økonomisk karakter. Udfordringerne vil ikke blive løst alene ved, at en større andel af de boliger, der bygges, er minimum 110 m². Dette synspunkt understøttes af kommuneplanens redegørelse, hvor det fremgår, at det gør sig gældende for over halvdelen af fraflytterne fra Københavns Kommune, at de dels ønskede at blive boende i kommunen, og dels at de fraflytter på grund af økonomiske årsager (s. 19).

Skanska forstår intentionerne i kommuneplanen, men vurderer ikke, at et krav om flere store boliger vil føre til reelt bedre vilkår for børnefamilier på det københavnske boligmarked.

Skanskas vurdering sker på baggrund af, at betalingsevnen til de største lejligheder ofte er større blandt studerende og voksne bofæller, der deler en stor bolig, end for børnefamilierne. F.eks. vil betalingsevnen for tre voksne i en delejlighed ofte overstige børnefamilien med kun to voksne og flere udgifter. Skanskas forventning er derfor, at et eventuelt krav om en større andel store boliger primært vil medføre en stigning i antallet af delejligheder. Det bemærkes i forlængelse heraf, at det i Boligredøgørelsen 2023 (s.92) gør sig gældende, at 89 % af beboerne af delejligheder i København bor i delejlighed, fordi det er økonomisk nødvendigt, og at over 30 % hellere vil bo alene.

Ovenstående konklusion støttes i øvrigt i kommuneplanen (side 58, figur 3.6), som beskriver udviklingen i boligbestanden i København sammenholdt med udviklingen i antal familier i København. Her nævnes det, at *"Der er et efterslæb af byggeri af boliger. København er vokset med ca. 140.000 borgere, eller ca. 80.000 familier, herunder børnefamilier, enlige, og par uden børn, de seneste 15 år. I samme periode er boligbestanden steget med 43.000 boliger. Det vil sige, at der kun er opført boliger til omkring halvdelen af de nye familier, og det presser boligmarkedet."* (s. 59).

Skanska mener, at den eneste måde, som der i fremtiden i højere grad kan sikres familieboliger til priser, som børnefamilier kan betale, er ved at øge boligproduktionen i Københavns Kommune.

Kravet om flere store lejligheder vil i praksis blot være endnu et regulativ, der risikerer at besværliggøre produktionen af flere boliger, og som i Skanskas vurdering desværre vil have den modsatte effekt af intentionen.

Nye boligformer

Skanska oplever generelt, at der blandt borgere og politikere efterspørges nytænkning i boligbebyggelsen, og ser også, at dette ønske er reflekteret i kommuneplanen. For eksempel fremhæver kommuneplanens resumé (s. 9) et ønske om, at byens bygherrer arbejder med nye boformer.

Der har tidligere været mulighed for at udvikle mindre private udlejningsboliger jævnfør de regler, der gør sig gældende for ungdomsboliger, uden at disse har været forbeholdt studerende. Denne mulighed er ikke fremadrettet til stede i nye lokalplaner, hvor der vil blive stillet krav om studiepligt for beboere i ungdomsboliger.

Skanska har forståelse for baggrunden for indgrebet, men synes, det er ærgerligt, hvis indgrebet resulterer i, at det bliver vanskeligere at opføre små fællesskabsorienterede boliger.

Det er Skanskas forståelse, at de private ungdomsboliger, i det omfang de ikke er beboet af studerende, nyder stor efterspørgsel blandt relativt yngre enlige tilflyttere til København, særligt fra udlandet. Mange af den gruppe af tilflyttere finder boligformen attraktiv, bl.a. på grund af de fællesfaciliteter, der er tilknyttet boligerne, og mulighederne for at opbygge et netværk i en ny by via fællesskabet.

Københavns attraktivitet overfor højt kvalificeret arbejdskraft fra udlandet er af væsentlig samfundsøkonomisk betydning for København og Danmark, ikke mindst på grund af den forventede demografiske udvikling i Danmark i de kommende årtier.

Derfor foreslår Skanska, at der - som erstatning for de tidligere muligheder for ungdomsboliger uden studiepligt - skabes større fleksibilitet i størrelseskravet til bofællesskaber. På den måde kan bofællesskaber være med til at imødekomme det særlige boligbehov for ikke-studerende tilflyttere, der ønsker fællesskabsorienterede små boliger. For eksempel kan minimumsstørrelsen for boliger i bofællesskaber sænkes til 35 m², med mulighed for en gennemsnitsstørrelse for boligerne i det enkelte byggeri ned til 45 m², hvilket vil give mulighed for et bofællesskab med en blanding af mindre 1- og 2-værelses lejligheder.

Flere ejerboliger i København

Skanska ser ikke, at en mulighed for et krav om ejerboliger i lokalplaner vil bidrage til større balance i boligmarkedet. Tværtimod vurderes det, at den øgede kompleksitet ved et sådant krav i lokalplanlægningen og de efterfølgende byggeprocesser, risikerer at fordyre og forsinke byens boligprojekter til gene for såvel ejere som lejere.

Skanska bemærker, at en del ejendomme, der oprindeligt er opført som private udlejningsboliger, konverteres til private ejerboliger i forbindelse med, at lejerne flytter. Det sker sandsynligvis som konsekvens af stigende afkastkrav for boligudlejningsejendomme. Dermed er en del af Københavns Kommunes ønske om flere ejerboliger allerede ved at ske som led i en naturlig markedsudvikling.

Skanska anbefaler, at Københavns Kommune arbejder for at ligestille leveringen af nye ejerboliger i etagebyggeri momsmæssigt med udlejningsboliger, hvis det politisk ønskes at øge andelen af nye ejerboliger i København.

Bæredygtig Turisme

Skanska er grundlæggende af den opfattelse, at de positive virkninger af turisme i København langt overstiger de negative virkninger. Skanska finder generelt, at flere turister vil være en styrke for København.

I kommuneplanen beskrives det under afsnittet "Bæredygtig Turisme" (s. 74), hvordan der i nogle områder af byen opleves negative konsekvenser af turismen. I Økonomiforvaltningens analyse af hotelkapaciteten i København fra december 2022 fremgår det dog (s. 18), at 65 % af københavnere vurderer, at turismen i deres lokalområde skaber flere positive end negative konsekvenser, og at det kun er 6 %, der vurderer det modsatte.

Skanska er som nævnt helt enig i københavnernes vurdering, og ser i særdeleshed, at turisterne er med til at skabe mulighed for et attraktivt butiks- og caféliv i de bydele, hvor turisterne opholder sig.

Der har tidligere været overvejelser om politisk at stoppe nye hoteller i Indre By og på Vesterbro, hvor den største del af den eksisterende hotelkapacitet er beliggende, eller at indføre en områdedifferentieret hotelskat. Skanska advarer imod den slags tiltag, da det er Skanskas vurdering, at et eventuelt forbud mod hoteller i de centrale bydele ikke i væsentligt omfang vil føre til ny hotelkapacitet i andre bydele. Det vil i Skanskas vurdering i stedet føre til øget brug af beboelseslejligheder til korttidsudlejning, f.eks. via Airbnb, hvis der ikke findes tilstrækkelig hotelkapacitet i de områder, turisterne gerne vil besøge.

Det er Skanskas forståelse, at hotelturister generelt skaber flere positive virkninger end turister i korttidsudlejede lejligheder. F.eks. betales der dækningsafgift og moms for hotelanvendelse, den typiske hotelgæst har ikke adgang til et køkken, og hotelgæsten må derfor forventes at understøtte det lokale restaurationsliv, og hotelgæsten bor i en særskilt bygning med opsyn, hvilket sikrer, at generne for byens borgere minimeres.

Skanska foreslår, at Københavns Kommune udarbejder en analyse af, hvordan henholdsvis hotelturisme og turisme i korttidsudlejede beboelseslejligheder (f.eks. Airbnb) påvirker de lokale økonomier, byliv og lokalområder. Herunder også om korttidsudlejningen af beboelseslejligheder er med til at presse prisen på boliger i København op. En sådan analyse vil være med til at sikre, at en eventuel kommende regulering af området sker på så oplyst et grundlag som muligt.

Cykelparkering

Skanska oplever, at de nuværende cykelparkeringsnormer kan betyde, at u hensigtsmæssigt store arealer udlægges til cykelparkering i både terræn og i kælder. I terræn på områder, der kan anvendes bedre som opholdsarealer, og i kælder med etablering af en uforholdsmæssigt stor og CO2-tung kælder.

Af boligredøgørelsen 2023 (s. 17, figur 1.7) fremgår det, at det gennemsnitlige boligareal er lidt over 40 m² pr. beboer. Til boliger er der i udkastet til kommuneplanen krav om 1 cykelparkeringsplads pr. 25 m² svarende til, at hver københavnere har ca. 1,6 cykel på deres bopæl.

Skanska opfordrer til, at cykelparkeringsnormerne for bolig reduceres, så de svarer til et mere realistisk cyklejerskab. F.eks. 3 cykelparkeringspladser pr. 100 m², der således stadig forudsætter at hver borger har mere end 1 cykel i gennemsnit.

Bilparkering kan tilpasses faktiske behov

Skanska opfordrer til, at fleksibiliteten i bilparkeringsnormerne øges i kommuneplanen. Det vil betyde, at byens udviklere i større grad får mulighed for at tilpasse parkeringen til det faktiske behov.

Skanska vurderer, at der er områder i byen, hvor de gældende normer gør, at der opføres parkeringspladser i konstruktion, som ikke i sig selv er rentable, hvilket gør boligerne i byen dyrere end nødvendigt for dem, der ikke har bil.

Skanska foreslår, at kommunens foreslåede parkeringsnormer fastholdes som maksimumsnormer, men at der fastsættes lavere minimumsnormer - svarende til hvad der er nødvendigt for at sikre parkeringsmuligheder for gæster, erhverv, gangbesværede og delebiler, f.eks. 20 % af maksimumsnormen. Skanskas foreslår også, at byens udviklere kan vælge, hvilket antal parkeringspladser mellem minimums- og maksimumsnormen som udvikleren ønsker at etablere.

Bilparkering har mindre behov for plads til delebiler

Skanska mener, at delebiler kan være med til at gøre København grønnere. Både ved at reducere klimabelastningen ved københavnernes transport, men også ved at skabe mere plads i byen til grønne åndehuller, når parkeringsbehovet reduceres.

Det er således sympatisk, at Københavns Kommune vil sikre forbedrede muligheder for delebiler i kommende lokalplaner. Dog vurderer Skanska, at 20 % parkeringspladser til delebil, som der for boliger lægges op til, vil overstige behovet for parkering i væsentlig grad, da delebilens udnyttelsesgrad overstiger privatejede bilers.

Bilparkering kan gøre private fællesveje til friarealer

Skanska ser gerne, at mulighederne for at udforme delvist bilfrie nye byområder understøttes ved, at private fællesveje kan medregnes som friareal, når de er anlagt som shared-space og skiltet som opholds- og legeområde. Dette kan med fordel kombineres med en overordnet parkeringsstrategi, som sikrer, at trafik i området holdes på et minimum på de udlagte veje, der er skiltet som opholds- og legeområder.

Mere fleksible rammer for depotrum

Skanska ønsker, at der gives mulighed for, at depotrum til lejligheder etableres som decentrale anlæg, der kan være fælles for flere bebyggelser. Ved etablering af depotrum i særskilte anlæg, vil det være muligt at reducere projektøkonomi og CO₂-udledning omkring etablering af depotrum til lejligheder i forhold til den nuværende gængse løsning, hvor depotrum placeres i kælder under byggeriet.

Skanska mener også, at det vil være fordelagtigt, hvis de etablerede depotrum ikke knyttes til specifikke lejligheder, så depotrummene eventuelt kan udlejes særskilt for lejlighederne, for at beboere med et stort opbevaringsbehov kan leje flere eller større depotrum, og beboere med et lille opbevaringsbehov kan opnå en lavere samlet boligudgift.

Med venlig hilsen

Skanska A/S og Skanska Danmark A/S

Peter Nymann-Jørgensen
Administrerende Direktør

Daniel Bro Kristensen
Forretningsudviklingschef

Svar til: Høring 64914 af: Esben Holmberg Jensen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

259

INDSENDT AF

Esben Holmberg Jensen

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Erhvervsministeriet m.fl.

BY

København K

POSTNR.

1216

ADRESSE

Slotsholmsgade 10-12

HØRINGSSVAR

Høringssvar til kommuneplan vedr. Innovation District Copenhagen

Tak for muligheden for at bidrage med et høringssvar til Københavns Kommuneplan 2024.

Regeringen, Københavns Kommune og Københavns Universitet har indgået et samarbejde om at etablere Innovation District Copenhagen, som skal gøre området omkring Københavns Universitets Nørre Campus, Rigshospitalet, De Gamles By og Haraldsgadekvarteret til et verdensførende innovationsdistrikt inden for life science og kvanteteknologi. Vi glæder os derfor over at læse afsnittet herom i kommuneplanen.

Udviklingen af et internationalt førende innovationsdistrikt inden for life science og kvanteteknologi har potentiale til at gøre en markant og vedvarende forskel for hovedstadens erhvervs- og innovationsmiljø, sundhedsvæsen og for Danmark som helhed. Potentialet består bl.a. i, at distriktet kan medvirke til at tiltrække investeringer og startups til hovedstadsområdet, skabe attraktive, stationsnære arbejdspladser og give nye muligheder for forskere og studerende. Samtidigt er der potentiale for at løfte området til et attraktivt og sammenhængene bykvarter.

Der er nu igangsat en proces med udarbejdelse af en helhedsplan for områdets udvikling i tæt dialog med relevante interessenter, grundejere, lokaludvalg mv. Helhedsplanen skal bane vejen for en samlet og koordineret fysisk udvikling af området, hvor optimale rammer for innovation går hånd i hånd med et attraktivt og levende bykvarter.

Det er vores klare forventning, at der for at realisere helhedsplanen og potentialet i området, bliver behov for at revidere de planmæssige rammer i området med henblik på at skabe attraktive muligheder for nybyggeri tilpasset områdets særlige identitet og egenart, så bygningsmassen understøtter overgangen fra forskning til kommercialisering, så forskningen kommer borgere og patienter til gode, og flere både nystartede og etablerede virksomheder kan etablere sig i området.

Realiseringen af den fælles vision og områdets potentiale forudsætter, at der gives mulighed for fortætning i området. Det må forventes, at der særligt bliver behov for fortætning i det centrale område mellem Tagensvej og Universitetsparken, samt i området omkring Niels Bohr Bygningen på Rådmandsgade og ved 'Trekantsgrunden'.

Sammen kan vi udvikle Innovation District Copenhagen til et globalt forum for videndeling, vækst og innovation, således at hele Danmark vil få gavn af ny vækst, jobs, innovative løsninger og samarbejdsmuligheder, som udspringer af distriktet.

Med venlig hilsen

Erhvervsministeriet

Rigshospitalet

Københavns Professionshøjskole

Københavns Universitet

BioInnovation Institute

Region Hovedstaden

Svar til: Høring 64914 af: Sara Heiberg

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

258

INDSENDT AF

Sara Heiberg

BY

Kbh sv

POSTNR.

2450

ADRESSE

Borgbjergsvej 15 1tv

HØRINGSSVAR

Jeg gør hermed indsigelse mod det planlagte byggeri mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, som vil have fatale konsekvenser for området's kulturmiljø og natur. Vi københavnere ønsker en byudvikling, der prioriterer borgerinddragelse, bevarer grønne områder og beskytter byens unikke karakter. Vi, som borgere i København, finder det nødvendigt at udtrykke vores bekymring over den planlagte byudvikling i Kommuneplan 2024, særligt når det kommer til udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Flere afgørende forhold bør efter vores mening genovervejes og indarbejdes i byens fremtidige planer. Der mangler en sammenhængende udviklingsstrategi for hovedstadsområdet og de omkringliggende kommuner. For at sikre en helhedsorienteret udvikling, der omfatter både hovedstadsområdet og omegnskommunerne, kræves en integreret tilgang. Københavns byudvikling kan ikke ses isoleret fra nabokommunernes vækst, da byens trafik og boligbehov er tæt forbundet med disse områder. En regional planlægning, som tager højde for både byen og dens omegn, kan skabe en mere balanceret og bæredygtig udvikling. Desuden er der mangel på overensstemmelse mellem de centrale temaer i Kommuneplanstrategi 2023 og de faktiske planer, som fremgår af Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes som centrale elementer i strategien, men de ser ikke ud til at være blevet prioriteret i praksis. Hvis disse temaer ikke får den nødvendige opmærksomhed, risikerer København at miste sin identitet. Der er også en påfaldende mangel på fokus på at skabe en sund by, hvor grønne områder og byrum fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har beboerne i flere år levet midt i et byggekaos, og denne situation ser ud til at fortsætte til 2034. Det er tydeligt, at dette ikke fremmer beboernes trivsel eller byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør integreres i alle byudviklingsplaner – ikke blot som små grønne pletter mellem bygningerne, men som vigtige åndehuller, hvor beboere kan finde ro og plads til at leve deres liv. Et andet problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Borgerne inviteres til workshops og møder, men det føles som om, at deres input ikke har nogen reel indflydelse på de endelige beslutninger. Mange borgere udtrykker ønske om bynatur, varierede boligformer og kulturmiljøer, men disse ønsker bliver ofte tilsidesat, mens store byggeprojekter, ledet af private developere, fortsætter uden hindringer. Boligpolitikken er desuden fastlåst i traditionelle rammer, der fokuserer på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er næsten ingen plads til alternative boligformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis et projekt ikke kan udføres i form af en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke bliver overvejet af kommunen. Ud over

de sociale og miljømæssige udfordringer er der også store problemer med infrastrukturen, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et eksempel er det foreslåede nybyggeri i Bådehavns-gade-området, hvor man planlægger boliger til omkring 6000 nye beboere samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Udfordringen er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og den går ud til Sydhavns-gade, som allerede er overbelastet med trafik. Den mest sandsynlige konsekvens af dette projekt vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil øge trafikken markant og få alvorlige konsekvenser for miljøet i de omkringliggende områder. Vejen vil sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej og Haveforeningen Kalvebod, som ligger op til Valbyparken. Disse områder er nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de rekreative og naturskønne kvaliteter i området. Kommunen har allerede reserveret arealerne til denne vej, hvilket bekræfter, at de er opmærksomme på de potentielle problemer. Det mest problematiske er, at borgerne ikke har fået en klar præsentation af denne udvidelse af Fragtvej og dens konsekvenser. Beslutninger bliver taget i små bidder, hvilket gør det svært for borgerne at få et overblik og engagere sig i en offentlig debat om den samlede fremtid for området. Københavns Kommune taler meget om vigtigheden af biodiversitet og bevarelse af kulturmiljøer, men de faktiske handlinger tyder på noget andet. Et eksempel på dette er planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som viser, at byudviklingen ikke sker med tilstrækkeligt hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, der er bevaringsværdige, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede blevet voldsomt overbebygget, og de mange byggeprojekter har forringet livskvaliteten for beboerne. Vi har levet i støj, trafik og vejspærringer i over 20 år, og de nuværende planer viser, at denne situation vil fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens beboere vil tilbringe halvdelen af deres voksenliv midt i en byggeplads, hvilket strider imod Københavns Kommunes ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Der er behov for, at der tages større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at bygge med fokus på fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et væsentligt problem. Mange af de nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket efterlader mange af lejlighederne tomme og bidrager til en manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden det liv og aktivitet, der er nødvendigt for at opretholde en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Ifølge flere analytikere er de fremskrevne tal urealistiske, hvilket betyder, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede er under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie samt bedre infrastruktur og en udvikling, der fremmer sundhed og livskvalitet. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt, og hvor vi kan være stolte af den by, vi lever i, i stedet for blot at føle os som statister i en udvikling, der drives af private udviklere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor natur, kultur og mennesker er i centrum for byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til

borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonestrategierne, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen.

Fremtidige projekter skal bevare området's særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavngade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen's unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med området's traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og

overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på boligmanglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med

offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningen er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Nina Svane-Mikkelsen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

257

INDSENDT AF

Nina Svane-Mikkelsen

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Glinkasvej 4, 1.th.

HØRINGSSVAR

Jeg er bekymret over retningen, som byudviklingen tager i Kommuneplan 2024, i mit høringssvar vil jeg især fokusere på områderne omkring Kongens Enghave og Sydhavnen.

Indledende vil jeg sige at der desværre er der en markant forskel mellem det der forespejles i Kommuneplanstrategi 2023 og de planer, der præsenteres i Kommuneplan 2024. Værdier som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver nævnt som kerneværdier, men disse emner er skubbet i baggrunden i den nye plan. Kommuneplan 2024 bør derfor generelt revurderes med større fokus på bydelens identitet, grønne områder og en mere dybdegående borgerinddragelse.

Der bør også være bedre sammenhæng mellem hovedstadsområdet og omegnen. Hovedstadens trafik- og boligproblemer kan ikke løses isoleret fra omegnskommunerne.

Med det in mente fortsætter jeg min indsigelse med fokus på udfordringerne i Kongens Enghave hvor væsentlige punkter kræver genovervejelse:

Det foreslåede byggeri mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, vil medføre uoprettelige skader på natur- og kulturmiljøet.

Grønne områder skal være en integreret del af enhver byudviklingsplan -

ikke som små grønne pletter, men som store åndehuller. De er centrale i et klimaperspektiv og fremmer storbyborgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

I Kongens Enghave har vi ydermere i årevis levet midt i en byggeplads, og det ser nu, med den planlagte udbygning, ikke ud til at stoppe før 2034. Dette skaber yderligere mistrivsel lokalt.

Et andet problem med Kommuneplanen er manglen på reel borgerindflydelse. Borgere bliver inviteret til borgerinddragelsesmøder og -workshops, men uden reel indflydelse på beslutningerne. Når borgerne klart udtrykker et ønske om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer ender vi alligevel med store byggeprojekter, domineret af private stor-entreprenører. Uden plads til alternative boformer som selvbyg eller medbyg.

Der er også højst problematiske perspektiver for infrastrukturen i Kgs Enghave som følge fx udviklingen i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere.

Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være at kommunen udvider og omdanner Fragtvej, som i dag er en blind vej der munder ud i cykelsti gennem de rekreative områder og bynaturen, til en omfartsvej for bilister ud af Bådehavns-gade-området. En bilvej i to spor vil ændre lokalområdet dramatisk til det værre. Det er nok med udvidelsen af jernbanen. Hele Sydhavnstippen vil påvirkes af en trafikeret omfartsvej. Området er i dag bynær natur uden bilstøj og fungerer som inkubator for praktiske studier i naturgenopretning (fx Sommerfugleengen på Tippen). Haveforeningerne Musikbyen og Kalvebod samt Tudsemindevej vil også skades, ligesom Valbyparken vil blive omkranset af langt kraftigere trafik end i dag. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen. Et roligt hjørne af byen vil endegyldigt forsvinde og en bydel gennemskåret af udfalds- og indfaldsveje til København vil blive yderligere gennemskåret af biltrafik.

Kommunen har til min store bekymring allerede reserveret arealet til vejgennemførelse. Det varslers ille for områdets fremtidige karakter, men udvidelsen og konsekvenserne heraf er ikke blevet præsenteret tydeligt for borgerne i en samlet plan. I stedet bliver beslutningerne taget med

små skridt - salami-metoden - hvilket er kritisabelt, da det besværliggør offentlig debat om den samlede fremtid for området.

Københavns Kommune har udarbejdet en biodiversitetsplan og der udtrykkes ønsker om at beskytte biodiversitet og bevare kulturmiljøer i kommunens overordnede målsætninger, dette er flotte ambitioner som jeg kun kan tilslutte mig! Men ambitionerne må følges op med handling. Fingerplanen rummer et stort potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen på et uheldigt sted, der ødelægger både unikke grønne områder og kulturmiljøer. Områdets elskede klondike-karakter forsvinder, hvis kommunen ikke lytter. Dette sker mens stationsnære byggefelter i resten af regionen står ledige.

Jeg vil opfordre Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling, bevare alle eksisterende grønne områder og værne om unikke kulturmiljøer.

Jeg vil opfordre Københavns kommune til i højere grad bruge Fingerplanen og samarbejde med omegnskommunerne om egnsudvikling der kan fordele vækst-trykket til gavn for alle. Og hvis det er nødvendigt at fortætte i Kgs Enghave (og andre bydele), vil jeg stærkt opfordre kommunen til at gøre dette langt mere nænsomt med inddragelse af borgere og lokaludvalg, som i dag sveder over høringssvarene, men for ofte føler sig sat skakmat uden reel medindflydelse på beslutningsprocesserne.

Svar til: Høring 64914 af: Benjamin Blem

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

256

INDSENDT AF

Benjamin Blem

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Gentofte Hovedbibliotek

BY

Humlebæk

POSTNR.

3050

ADRESSE

Teglgårdsvej 365D

HØRINGSSVAR

Jeg er stærkt imod de byggeplaner, der foreslås i Kommuneplan 2024 for området mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. Dette vil skade både kulturmiljøet og de fredede naturområder. Mange af os i København er bekymrede for, at byens sjæl er i fare, og vi opfordrer til, at planerne revideres med et større fokus på grønne områder og mere borgerinddragelse.

Vi, borgere i København, ønsker at udtrykke vores dybe bekymring over den foreslåede byudvikling i Kommuneplan 2024, særligt i forhold til Sydhavnen og Kongens Enghave. Flere vigtige spørgsmål kræver efter vores mening genovervejelse og indarbejdelse i den fremtidige planlægning af byen.

Der mangler en sammenhængende udviklingsplan for hovedstadsområdet og omegnskommunerne. En fælles strategi, som tager højde for hovedstadsområdet som helhed og omegnskommunerne i særdeleshed, er fraværende. Udviklingen i København kan ikke planlægges uden at tage hensyn til de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er tæt sammenvævet med disse områder. En mere holistisk tilgang til regional planlægning ville kunne sikre en balanceret og bæredygtig udvikling for både byen og dens omegn. Der er samtidig manglende fokus på de centrale temaer fra Kommuneplanstrategi 2023. Et særligt problem er den manglende sammenhæng mellem temaerne i Kommuneplanstrategi 2023 og de faktiske planer, der fremlægges i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver fremhævet som kerneværdier i Kommuneplanstrategien, men det virker som om, at disse principper ikke har fået den prioritering, de fortjener i den nye plan. Uden at tage disse emner seriøst, risikerer København at miste sin unikke identitet og særpræg. En anden stor mangel i Kommuneplanen er det begrænsede fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt bidrager til både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har beboerne levet midt i en byggeplads i flere årtier, og der ser ikke ud til at være en ende på denne tilstand før 2034. Det er åbenlyst, at dette ikke er gavnligt for beboernes trivsel eller byens samlede livskvalitet. Grønne områder skal indgå som en integreret del af enhver byudviklingsplan - ikke blot som små grønne pletter mellem bygninger af beton, men som reelle åndehuller, hvor byens liv kan folde sig ud. En anden markant udfordring i Kommuneplanen er den manglende borgerinddragelse. Det ser ud til, at borgerne bliver inviteret til informationsmøder og

workshops, men uden at have reel indflydelse på beslutningsprocessen. Det føles som en symbolsk øvelse, når vi sidder og tegner ønsker på postkort, kun for at opleve, at vores input tilsyneladende forsvinder uden at blive integreret i de endelige planer. Selv når borgerne klart udtrykker ønsker om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, og store byggeprojekter ledet af private developere fortsætter ufortrødent. Boligpolitikken fremstår fastlåst i traditionelle rammer, hvor der hovedsageligt fokuseres på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ikke plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne være med til at styrke kreativitet, bæredygtighed og fællesskabsfølelsen i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan udføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, synes det at være fraværende i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige udfordringer, er der også alvorlige infrastrukturelle problemer, der ikke bliver behandlet tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er planerne om udviklingen i Bådehavns-gade-området, hvor der er foreslået nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest, samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af nye beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og denne fører til Sydhavns-gade, en af de mest trafikerede veje i København. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, bliver omdannet til en gennemkørselsvej for at aflaste trafikpresset. Dette vil ikke blot føre til en dramatisk stigning i trafikken, men det vil også have væsentlige konsekvenser for de omkringliggende miljøer. Eksempelvis vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, der ligger op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både deres naturskønne og rekreative værdier. Kommunen har allerede reserveret arealerne til vejgennemføringen, hvilket bekræfter, at de er fuldt bevidste om problemets omfang og konsekvenser. Det bekymrende er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret tydeligt for borgerne som en del af en samlet plan. I stedet tages beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at skabe et overblik og indgå i en reel offentlig debat om fremtiden for området.

Københavns Kommune taler om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger viser en anden virkelighed. Planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, er et tydeligt eksempel på, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til sårbare naturområder. Ligeså er mange af de bevaringsværdige miljøer, såsom de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, under enormt pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede blevet overbebygget, og livskvaliteten i bydelen er blevet negativt påvirket af den konstante byggeaktivitet. I over 20 år har vi levet med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de seneste planer vil denne situation fortsætte i mindst 10 år mere. Dette betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil komme til at tilbringe halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads, hvilket går direkte imod kommunens ambitioner om at skabe høj livskvalitet og en sund by. Det er på tide, at der tages større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at fokusere på byggeri til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et problem. De fleste nye lejligheder købes af velhavende personer eller udenlandske investorer som investeringsobjekter, hvilket resulterer i tomme lejligheder og manglende liv og aktivitet i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den nødvendige vitalitet for at opretholde en sund bydel. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere eksperter stiller spørgsmålstegn ved, om de fremskrevne tal er realistiske, hvilket skaber en risiko for, at vi bygger til en befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker dette på bekostning af de nuværende beboere og eksisterende bymiljøer, der allerede lider under overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel integritet. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie

samt byens kulturarv. Der skal desuden lægges vægt på bedre infrastruktur og en udvikling, der fremmer sundhed gennem grønne områder og øget livskvalitet. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt, og hvor vi kan være stolte af vores by, i stedet for blot at være statistiker i en udvikling, der styres af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med udviklingen

I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonetilgivelserne, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at

revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsvej og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsvej, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt

at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem

fingerne blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på

Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Helle Hansen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

255

INDSENDT AF

Helle Hansen

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Straussvej 25, 3.

HØRINGSSVAR

Hermed tilkendegiver jeg min modstand mod de foreslåede byggeplaner ved Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. Området risikerer at miste sin natur og historiske værdier, hvilket ikke bør ske uden reel inddragelse af borgerne. Kommuneplan 2024 skal revurderes for at sikre en mere balanceret udvikling, der bevarer byens sjæl.

Vi, som borgere i København, finder det nødvendigt at udtrykke vores bekymring over den planlagte byudvikling i Kommuneplan 2024, særligt når det kommer til udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Flere afgørende forhold bør efter vores mening genovervejes og indarbejdes i byens fremtidige planer.

Der er en åbenlys mangel på en sammenhængende udviklingsstrategi for hovedstadsområdet og omegnskommunerne. Vi har brug for en strategi, der omfatter hele regionen og tager hensyn til de særlige behov i de nærliggende kommuner. Københavns byudvikling kan ikke ske isoleret fra omegnskommunerne, da byens vækst, trafik og boligbehov hænger tæt sammen med disse områder. En regional planlægningsstrategi, som ser byen og dens omegn i en helhed, kunne sikre en balanceret og bæredygtig udvikling. Samtidig er der en markant mangel på fokus i Kommuneplanstrategi 2023's centrale temaer, og der er en tydelig uoverensstemmelse mellem disse temaer og de konkrete planer i Kommuneplan 2024. Værdier som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver fremhævet i strategien, men de ser ikke ud til at være blevet prioriteret i praksis. Hvis ikke disse centrale temaer får større opmærksomhed, risikerer København at miste sin identitet og sit særpræg. En anden stor mangel i Kommuneplanen er fraværet af fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årtier levet midt i en byggeplads, og det ser ikke ud til, at denne tilstand vil ændre sig før 2034. Dette er hverken sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en vital del af enhver byudviklingsplan – ikke som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som essentielle åndehuller, der giver plads til liv. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det føles som om, at borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden nogen reel indflydelse på de beslutninger, der træffes. Mange borgere oplever, at borgerinddragelsen blot er en symbolsk øvelse, hvor det, de siger, ikke bliver taget med i de endelige beslutninger. Selv når kommunen konstaterer, at borgerne

ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, mens massive byggeprojekter domineret af private developere fortsætter ufortrødent. Boligpolitikken fremstår fastlåst i de traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger dominerer. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til at fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke bliver overvejet i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke behandles tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er udviklingen i Bådehavnsgade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavnsgade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavnsgade, og denne fører til Sydhavnsgade – en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil føre til en dramatisk stigning i trafikken og få alvorlige konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er fuldt klar over konsekvenserne. Det største problem er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret som en samlet plan for borgerne. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et overblik og deltage i en reel offentlig debat om områdets fremtid.

Københavns Kommune taler om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger fortæller en anden historie. For eksempel planlægges der byggeri ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, hvilket tydeligt viser, at byudviklingen ikke sker med det nødvendige hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange bevaringsværdige miljøer, såsom de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og i Sydhavnen, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede overbebygget, og livskvaliteten i bydelen er blevet forringet af de mange byggeprojekter. Vi har i over 20 år levet midt i en byggeplads med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de seneste planer vil denne tilstand fortsætte i mindst 10 år mere. Dette betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil bruge halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads, hvilket strider imod kommunens ambitioner om at sikre høj livskvalitet og skabe en sund by. Det er nødvendigt at tage større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at bygge med fremtidige tilflyttere for øje. Et andet problem er manglen på bopælspligt i nybyggerierne. Mange nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket resulterer i tomme lejligheder og manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den aktivitet og liv, der er nødvendige for at sikre en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Ifølge flere eksperter er de fremskrevne tal urealistiske, hvilket betyder, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, der allerede lider under presset fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie samt en udvikling, der fremmer sundhed og trivsel gennem grønne områder. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, fremfor blot at være statistiker i en udvikling drevet af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen

I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling.

For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige

grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsvej og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare området særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsvej, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens

mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret

som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og u hensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en u hensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i

byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Anne Elisabeth Jeanine Josephine O'Neill

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

254

INDSENDT AF

Anne Elisabeth Jeanine Josephine O'Neill

BY

København K

POSTNR.

1418

ADRESSE

Sofiegade 23, 2. Th.

HØRINGSSVAR

Jeg ønsker at gøre indsigelse mod det omfattende byggeri mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, som vil have store konsekvenser for natur og kultur i området. Borgerne skal inddrages i planlægningen, og Kommuneplan 2024 bør tilpasses for at beskytte byens sjæl og grønne områder. Vi københavnere ønsker at udtrykke vores dybe bekymring over den retning, byudviklingen tager med Kommuneplan 2024, især hvad angår Kongens Enghave og Sydhavnen. Vores bekymringer dækker flere vigtige punkter, som vi håber vil blive genovervejet og indarbejdet i byens fremtidige udvikling. Der mangler en klar sammenhæng i udviklingen af hovedstadsområdet og omegnskommunerne. En fælles plan for hele regionen, som tager hensyn til både Københavns vækst og de omkringliggende kommuners behov, er nødvendig for at sikre en bæredygtig og afbalanceret udvikling. Københavns byudvikling kan ikke ses isoleret fra omegnskommunernes vækst og boligbehov, da de to faktorer er tæt forbundet. En regional, holistisk planlægning kunne skabe en bedre balance og gavne både København og omegnskommunerne. Desværre er der et stort misforhold mellem Kommuneplanstrategi 2023's centrale temaer og de reelle planer, der præsenteres i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes som kerneværdier, men i praksis ser det ikke ud til, at disse temaer får den nødvendige opmærksomhed. Hvis ikke disse værdier tages alvorligt, risikerer København at miste sin identitet og sit særpræg. En af de største mangler i Kommuneplanen er det manglende fokus på at skabe en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt kan fremme både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har beboerne i årtier levet midt i en byggeplads, og det ser ud til, at denne tilstand vil fortsætte frem til 2034. Det er tydeligt, at dette ikke fremmer beboernes trivsel eller byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som ægte åndehuller, der giver plads til bylivet. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende borgerinddragelse. Det føles som om, borgerne bliver inviteret til workshops og informationsmøder, men uden nogen reel indflydelse på beslutningerne. Det virker som en symbolsk øvelse, når borgerne bliver bedt om at give input, som tilsyneladende aldrig bliver inddraget i de endelige planer. Selv når borgerne klart ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, mens massive byggeprojekter drevet af private developere fortsætter uhindret. Boligpolitikken virker visionsløs og fastlåst i traditionelle rammer med fokus på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ingen plads til alternative

boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke bliver overvejet i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver behandlet tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest presserende eksempler er udviklingen i Bådehavnsgade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavnsgade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavnsgade, og den fører til Sydhavnsgade – en af de mest trafikerede veje i København. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil ikke blot føre til en dramatisk stigning i trafikken, men også få store konsekvenser for miljøet i nærområdet. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som ligger op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative kvaliteter i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er klar over problemets omfang og konsekvenser. Problemet er dog, at denne udvidelse af Fragtvej og dens konsekvenser ikke er blevet tydeligt præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et klart overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om områdets fremtid. Københavns Kommune fremhæver ofte biodiversitet og bevarelse af kulturmiljøer i deres planer, men handlingerne tyder på, at disse mål ikke bliver prioriteret. For eksempel planlægges der nybyggeri tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, hvilket viser, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til sårbare naturområder. Mange af de bevaringsværdige miljøer, som de små havnemiljøer i Fiskerhavnen og Sydhavnen, er også under stærkt pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede overbebygget, og livskvaliteten i bydelen er blevet forringet af den konstante byggeaktivitet. I over 20 år har beboerne levet midt i en byggeplads med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de nuværende planer vil denne situation fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange beboere vil komme til at leve halvdelen af deres voksenliv i en byggeplads, hvilket strider imod Københavns Kommunes ambitioner om høj livskvalitet og en sund by. Det er nødvendigt at fokusere på de nuværende beboeres behov, i stedet for kun at bygge til fremtidige tilflyttere. Et andet problem er, at der ikke er bopælspligt i nybyggerierne. Mange af de nye lejligheder købes af velstående personer eller udenlandske investorer, der bruger dem som investeringsobjekter, hvilket resulterer i tomme lejligheder og manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette svækker det sociale liv og skaber områder uden den nødvendige vitalitet for at skabe en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere eksperter har påpeget, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, hvilket betyder, at vi risikerer at bygge til en befolkning, der måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede er under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på borgerinddragelse, bevarelse af byens kulturarv, bedre infrastruktur og en udvikling, der fremmer sundhed gennem grønne områder og høj livskvalitet. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af den by, vi bor i, i stedet for blot at føle os som statister i en udvikling drevet af developere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med udviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og

samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonestrategierne, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer

oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 høringssvar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som

kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst,

som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreseervater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Flemming Pedersen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

253

INDSENDT AF

Flemming Pedersen

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Bådehavnsvej 55Z

HØRINGSSVAR

Jeg gør hermed indsigelse mod de foreslåede byggeplaner mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen. De truede kulturmiljøer og naturen vil lide alvorlige skader, og borgerne har ikke været tilstrækkeligt inddraget i beslutningerne. Kommuneplan 2024 bør revideres for at prioritere borgerinddragelse, grønne områder og byens sjæl.

Vi, der bor i København, føler en stærk trang til at gøre opmærksom på vores bekymring vedrørende retningen for byudviklingen i Kommuneplan 2024, særligt i relation til Kongens Enghave og Sydhavnen. Vores bekymringer omfatter flere vigtige punkter, som vi ønsker skal genovervejes og inkorporeres i planlægningen af byens fremtid.

Der er en markant mangel på en sammenhængende udviklingsstrategi for hovedstadsområdet og omegnskommunerne. For at sikre en balanceret og bæredygtig fremtid er der behov for en samlet plan, der omfatter både København og de nærliggende kommuner. Byens vækst, trafik og boligbehov kan ikke planlægges isoleret fra omegnskommunerne, da de er tæt forbundet med hinanden. En helhedsorienteret tilgang til regional planlægning kunne sikre, at både byen og omegnskommunerne udvikler sig på en måde, der kommer alle til gode. Samtidig er der en markant mangel på sammenhæng mellem de centrale temaer i Kommuneplanstrategi 2023 og de faktiske planer, der præsenteres i Kommuneplan 2024. Temaer som byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver ofte fremhævet, men det virker som om, de ikke får den nødvendige prioritet i praksis. Hvis ikke disse temaer bliver taget alvorligt, risikerer København at miste sin identitet og sit særpræg. En af de største mangler i Kommuneplanen er det manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt fremmer både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i årtier levet midt i en byggeplads, og denne situation ser ud til at fortsætte frem til 2034. Dette er tydeligvis ikke sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem bygninger, men som essentielle åndehuller, hvor byens indbyggere kan finde plads til at leve deres liv. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det virker som om, at borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden nogen reel indflydelse på de beslutninger, der træffes. Mange borgere føler, at borgerinddragelsen blot er en symbolsk øvelse, hvor deres input ikke bliver inddraget i de endelige planer. Selv når borgerne klart

udtrykker et ønske om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, mens massive byggeprojekter, der domineres af private developere, fortsætter uden justeringer. Boligpolitikken fremstår fastlåst i traditionelle rammer, hvor der fokuseres på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan opføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, virker det som om, det slet ikke bliver overvejet i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og denne fører til Sydhavns-gade – en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at lette trafikpresset. Dette vil føre til en dramatisk stigning i trafikken og få alvorlige konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative kvaliteter i området. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er fuldt klar over konsekvenserne. Problemet er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret som en samlet plan for borgerne. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et samlet overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om områdets fremtid.

Københavns Kommune taler om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men de handlinger, der føres ud i livet, peger i en anden retning. Et eksempel på dette er planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter. Dette viser, at byudviklingen ikke tager tilstrækkeligt hensyn til de sårbare naturområder. På samme måde er mange af de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen under stort pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede voldsomt overbebygget, og de mange byggeprojekter har forringet livskvaliteten for beboerne. Vi har levet med støj, trafik og vejspærringer i over 20 år, og ifølge de seneste planer vil denne tilstand fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil komme til at tilbringe halvdelen af deres voksenliv midt i en byggeplads, hvilket strider imod kommunens ambitioner om at skabe en sund by med høj livskvalitet. Der er behov for, at der tages større hensyn til de nuværende beboere i stedet for at bygge til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et væsentligt problem. Mange af de nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket betyder, at mange af dem står tomme, og dette underminerer det sociale liv og sammenhængskraften i bydelene. Dette skaber områder uden den nødvendige liv og aktivitet, der skal til for at sikre en sund og levende by. Desuden er Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst tvivlsomme. Flere eksperter har stillet spørgsmålstegn ved, om de fremskrevne tal er realistiske, hvilket kan betyde, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, som allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt bedre infrastruktur og en mere bæredygtig byudvikling. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere føler os hørt og kan være stolte af vores by, i stedet for blot at være statister i en udvikling, der styres af developere. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker er i fokus for byudviklingen

I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonetilgivelserne, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger

udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsvej og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsvej, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer

borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret

omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som

Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Johannes Ford Holmberg

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

252

INDSENDT AF

Johannes Ford Holmberg

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Sjælør Boulevard 26, 1 th.

HØRINGSSVAR

Jeg vil gerne gøre opmærksom på min modstand mod de foreslåede byggeplaner mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, hvor op til 6000 beboere kan flytte ind. Det ville uundgåeligt ødelægge det truede kulturmiljø og den delvist fredede natur. Københavns borgere er bekymrede over den retning, byudviklingen tager med Kommuneplan 2024, og det er nødvendigt at genoverveje planerne for at sikre helhed, grønne områder og reel borgerinddragelse.

Vi, der bor i København, føler et stærkt behov for at udtrykke vores bekymring over den retning, byudviklingen tager i Kommuneplan 2024, især i Kongens Enghave og Sydhavnen. Flere vigtige aspekter bør efter vores mening genovervejes og inkluderes i planlægningen af byens fremtid.

Udviklingen i hovedstadsområdet og omegnskommunerne er præget af manglende sammenhæng. Det første, der er påkrævet, er en samlet strategi, som tager hensyn til både hovedstadsområdet som helhed og de særlige forhold i omegnskommunerne. Københavns byudvikling kan ikke planlægges isoleret fra de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er dybt integreret med disse områder. En holistisk regional planlægningsstrategi vil kunne sikre en mere balanceret og bæredygtig vækst for både København og omegn. Der mangler desuden et tydeligt fokus på Kommuneplanstrategi 2023's kerneområder. Desuden er der en bemærkelsesværdig mangel på sammenhæng mellem Kommuneplanstrategi 2023's hovedpunkter og de planer, der bliver fremlagt i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver nævnt som centrale værdier i strategien, men i praksis ser det ikke ud til, at disse principper er blevet prioriteret i den nye plan. København risikerer at miste sin identitet og unikke karakter, hvis ikke disse temaer tages alvorligt og gennemsyrrer alle aspekter af fremtidens byudvikling. En af de største mangler i den aktuelle Kommuneplan er manglende fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt understøtter både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har vi i flere årtier været fanget midt i en byggeplads, og denne tilstand ser ud til at fortsætte indtil 2034. Det er indlysende, at dette er skadeligt både for beboernes trivsel og for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som reelle åndehuller, der giver plads og ro til det liv, der allerede leves i byen. En anden stor udfordring i Kommuneplanen er manglen på reel borgerinddragelse. Det virker som om, borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden nogen egentlig

indflydelse på beslutningerne. Det føles som en symbolsk øvelse, når vi sidder og skriver ønsker på postkort, men aldrig ser vores input blive inddraget i de endelige planer. Selv når kommunen anerkender, at borgerne ønsker bynatur, forskellige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker ignoreret, og massive byggeprojekter domineret af private developere fortsætter uhindret. Boligpolitikken virker fastlåst i traditionelle rammer, hvor fokus er på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ikke plads til alternative boligformer som selvbyg, medbyg eller helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne bidrage til øget kreativitet, bæredygtighed og styrket fællesskab i byudviklingen. Hvis et byggeri ikke kan udføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, synes det ikke at blive overvejet i den nuværende planlægning. Udover de sociale og miljømæssige problemer er der også alvorlige infrastrukturelle udfordringer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavnsgade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavnsgade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af nye beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavnsgade, som fører ud på Sydhavnsgade – en af Københavns mest trafikerede veje. Det mest sandsynlige resultat af disse massive byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, omdannes til en gennemkørselsvej for at aflaste det øgede trafikpres. Dette vil ikke blot medføre en voldsom stigning i trafikken, men også få betydelige konsekvenser for nærområdets miljø. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej og Haveforeningen Kalvebod, der støder op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede foretaget en arealreservation til vejgennemføringen, hvilket bekræfter, at de er fuldt ud klar over problemets omfang og konsekvenserne heraf. Det mest bekymrende er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet tydeligt præsenteret for borgerne som en samlet plan. I stedet tages beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et fuldt overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om fremtiden for området.

Københavns Kommune taler ofte om at beskytte biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger stemmer ikke overens med disse ambitioner. Et tydeligt eksempel er planerne om at bygge ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, som viser, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til sårbare naturområder. Ligeledes er mange af de små havnemiljøer i Fiskerhavnen og Sydhavnen under voldsomt pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede blevet overbebygget, og de mange byggeprojekter har forværret livskvaliteten for områdets beboere. I mere end 20 år har vi levet midt i en byggeplads, med støj, trafik og vejspærringer som en del af hverdagen. Ifølge de nye planer vil denne situation fortsætte i mindst 10 år mere, hvilket betyder, at mange beboere i Sydhavnen vil tilbringe halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads. Dette er i strid med kommunens egne ambitioner om at sikre høj livskvalitet og skabe en sund by. Det er på tide, at der tages større hensyn til de mennesker, der bor her nu, i stedet for udelukkende at bygge til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i de nye byggerier er også en væsentlig udfordring. De fleste af de nye lejligheder bruges som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket betyder, at mange står tomme, og dette underminerer sammenhængskraften i bydelene. Dette svækker det sociale liv og skaber områder uden den aktivitet og det liv, der er nødvendigt for at sikre en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere eksperter har påpeget, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, og at vi derfor risikerer at bygge til en fremtidig befolkning, der måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og eksisterende bymiljøer, der allerede lider under pres fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl, historie

og bedre infrastruktur. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, fremfor blot at føle os som statister i en udvikling drevet af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen

I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonestrategierne, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade

helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsvej og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsvej, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet

om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af båd miljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper - som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper - bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og

gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om, hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefeltet i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så

godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Mikkel Funch Brunberg

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

251

INDSENDT AF

Mikkel Funch Brunberg

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Straussvej 17, st.th

HØRINGSSVAR

Jeg ønsker at gøre indsigelse mod det omfattende byggeri mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, som vil have store konsekvenser for natur og kultur i området. Borgerne skal inddrages i planlægningen, og Kommuneplan 2024 bør tilpasses for at beskytte byens sjæl og grønne områder. Vi københavnere føler os forpligtede til at udtrykke vores alvorlige bekymring over byudviklingen, der præsenteres i Kommuneplan 2024, særligt når det gælder udviklingen i Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi mener, at flere centrale spørgsmål bør genovervejes og indarbejdes i byens fremtidige planlægning. Der mangler en sammenhængende udviklingsplan for hovedstadsområdet og omegnskommunerne. En fælles strategi, som tager højde for hovedstadsområdet som helhed og omegnskommunerne i særdeleshed, er fraværende. Udviklingen i København kan ikke planlægges uden at tage hensyn til de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er tæt sammenvævet med disse områder. En mere holistisk tilgang til regional planlægning ville kunne sikre en balanceret og bæredygtig udvikling for både byen og dens omegn. Der er samtidig manglende fokus på de centrale temaer fra Kommuneplanstrategi 2023. Et særligt problem er den manglende sammenhæng mellem temaerne i Kommuneplanstrategi 2023 og de faktiske planer, der fremlægges i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse bliver fremhævet som kerneværdier i Kommuneplanstrategien, men det virker som om, at disse principper ikke har fået den prioritering, de fortjener i den nye plan. Uden at tage disse emner seriøst, risikerer København at miste sin unikke identitet og særpræg. En anden stor mangel i Kommuneplanen er det begrænsede fokus på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt bidrager til både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har beboerne levet midt i en byggeplads i flere årtier, og der ser ikke ud til at være en ende på denne tilstand før 2034. Det er åbenlyst, at dette ikke er gavnligt for beboernes trivsel eller byens samlede livskvalitet. Grønne områder skal indgå som en integreret del af enhver byudviklingsplan - ikke blot som små grønne pletter mellem bygninger af beton, men som reelle åndehuller, hvor byens liv kan folde sig ud. En anden markant udfordring i Kommuneplanen er den manglende borgerinddragelse. Det ser ud til, at borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men uden at have reel indflydelse på beslutningsprocessen. Det føles som en symbolsk øvelse, når vi sidder og tegner ønsker på postkort, kun for at opleve, at vores input tilsyneladende forsvinder uden at blive integreret i de endelige planer. Selv når borgerne klart udtrykker ønsker om bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, og store byggeprojekter ledet af private developere fortsætter ufortrødent. Boligpolitikken fremstår fastlåst i traditionelle rammer, hvor der hovedsageligt fokuseres på almene boliger, private udlejningsboliger

og andelsboliger. Der er ikke plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne være med til at styrke kreativitet, bæredygtighed og fællesskabsfølelsen i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan udføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, synes det at være fraværende i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige udfordringer, er der også alvorlige infrastrukturelle problemer, der ikke bliver behandlet tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er planerne om udviklingen i Bådehavns-gade-området, hvor der er foreslået nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest, samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af nye beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og denne fører til Sydhavns-gade, en af de mest trafikerede veje i København. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, bliver omdannet til en gennemkørselsvej for at aflaste trafikpresset. Dette vil ikke blot føre til en dramatisk stigning i trafikken, men det vil også have væsentlige konsekvenser for de omkringliggende miljøer. Eksempelvis vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, der ligger op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både deres naturskønne og rekreative værdier. Kommunen har allerede reserveret arealerne til vejgennemføringen, hvilket bekræfter, at de er fuldt bevidste om problemets omfang og konsekvenser. Det bekymrende er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret tydeligt for borgerne som en del af en samlet plan. I stedet tages beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at skabe et overblik og indgå i en reel offentlig debat om fremtiden for området. Københavns Kommune fremsætter ofte planer om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men handlingerne lever sjældent op til ordene. For eksempel er der planlagt byggeri ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, hvilket viser, at byudviklingen ikke tager tilstrækkeligt hensyn til sårbare naturområder. Ligeledes er mange af de bevaringsværdige miljøer, såsom de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, under massivt pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede stærkt overbebygget, og livskvaliteten for beboerne er blevet presset af den konstante byggeaktivitet. Vi har levet midt i støj, trafik og vejspærringer i mere end 20 år, og de nuværende planer viser, at denne situation vil fortsætte i mindst 10 år mere. Det betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil bruge halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads, hvilket går imod kommunens ambitioner om at sikre høj livskvalitet og en sund by. Det er nødvendigt at tage større hensyn til de nuværende beboere, fremfor kun at fokusere på at bygge til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et alvorligt problem. Mange af de nye lejligheder bruges som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket fører til tomme lejligheder og manglende liv i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den liv og aktivitet, der er nødvendig for at bevare en sund og levende bydel. Københavns Kommunes opskruede forventninger til befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere eksperter har påpeget, at de fremskrevne tal ikke er realistiske, hvilket kan betyde, at vi bygger til en befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udbygning på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, der allerede lider under overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på reel borgerinddragelse, bevaring af byens sjæl og historie samt bedre infrastruktur og en udvikling, der fremmer sundhed og livskvalitet gennem grønne områder. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af den by, vi lever i, i stedet for blot at føle os som statister i en udvikling drevet af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens

kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonestrategierne, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte

ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare området's særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen's unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med området's traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input

ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om,

hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Christoffdr

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

250

INDSENDT AF

Christoffdr

BY

København SV

POSTNR.

2450

ADRESSE

Stubmøllevej

HØRINGSSVAR

Jeg gør hermed indsigelse mod det planlagte byggeri mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, som vil have fatale konsekvenser for området's kulturmiljø og natur. Vi københavnere ønsker en byudvikling, der prioriterer borgerinddragelse, bevarer grønne områder og beskytter byens unikke karakter. Vi, som københavnere, føler os tvunget til at udtrykke vores dybe bekymring over den byudvikling, der foreslås i Kommuneplan 2024, især i forhold til Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi ønsker, at flere afgørende spørgsmål bliver taget op til genovervejelse og indarbejdet i planlægningen af byens fremtid. Hovedstadsområdet og omegnskommunerne mangler en fælles og sammenhængende udviklingsplan. Det er tydeligt, at der er behov for en strategi, som tager højde for hele regionen og særligt adresserer omegnskommunernes behov. Byudviklingen i København kan ikke planlægges isoleret fra de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er tæt forbundet med de nærliggende områder. En mere holistisk tilgang til regional planlægning kan hjælpe med at sikre, at udviklingen bliver mere balanceret og bæredygtig for både byen og dens omegn. En anden stor udfordring er den manglende sammenhæng mellem de centrale temaer i Kommuneplanstrategi 2023 og de faktiske planer, der er fremlagt i Kommuneplan 2024. Byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse nævnes ofte som kerneværdier i strategien, men i praksis ser det ikke ud til, at disse værdier bliver prioriteret i de konkrete planer. Hvis ikke disse centrale temaer bliver taget alvorligt, risikerer København at miste sin unikke identitet og særpræg. Derudover er der en markant mangel på fokus i Kommuneplanen på skabelsen af en sund by, hvor grønne områder og byrum aktivt bidrager til både fysisk og mental sundhed. I områder som Kongens Enghave har beboerne i årtier levet midt i en byggeplads, og det ser ud til, at denne situation vil fortsætte frem til 2034. Det er tydeligt, at dette ikke fremmer beboernes trivsel eller byens samlede livskvalitet. Grønne områder skal være en integreret del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som ægte åndehuller, hvor der er plads til at leve livet. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men det virker som om, deres input ikke har nogen reel betydning for de beslutninger, der træffes. Mange føler, at borgerinddragelsen blot er en symbolsk øvelse, hvor det, der bliver sagt og foreslået, ikke har nogen egentlig indflydelse på de endelige planer. Selv når kommunen erkender, at borgerne ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat til fordel for store byggeprojekter, der domineres af private developere. Boligpolitikken fremstår visionsløs og fastlåst i traditionelle rammer med fokus på almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger. Der er ingen plads til alternative boformer som selvbyg,

medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan udføres som en traditionel 6-etagers boligblok i brune teglsten, ser det ud til, at det ikke eksisterer i kommunens planer. Ud over de sociale og miljømæssige udfordringer er der også alvorlige infrastrukturmæssige problemer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er den foreslåede udvikling i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med tusindvis af nye beboere. Problemet er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og den fører ud til Sydhavnsgade, som allerede er en af de mest trafikerede veje i København. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive omdannet til en gennemkørselsvej for at aflaste trafikpresset. Dette vil ikke kun føre til en voldsom stigning i trafikken, men også få betydelige konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig gennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder repræsenterer nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative kvaliteter. Kommunen har allerede reserveret arealet til vejgennemføringen, hvilket viser, at de er fuldt klar over problemets omfang og konsekvenser. Det største problem er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret som en samlet plan for borgerne. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det svært for borgerne at få et fuldt overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om områdets fremtid. Københavns Kommune taler om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger viser en anden virkelighed. Planerne om at bygge tæt på Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, er et tydeligt eksempel på, at byudviklingen ikke tager nok hensyn til sårbare naturområder. Ligeså er mange af de bevaringsværdige miljøer, såsom de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og Sydhavnen, under enormt pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede blevet overbebygget, og livskvaliteten i bydelen er blevet negativt påvirket af den konstante byggeaktivitet. I over 20 år har vi levet med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de seneste planer vil denne situation fortsætte i mindst 10 år mere. Dette betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil komme til at tilbringe halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads, hvilket går direkte imod kommunens ambitioner om at skabe høj livskvalitet og en sund by. Det er på tide, at der tages større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at fokusere på byggeri til fremtidige tilflyttere. Manglen på bopælspligt i nybyggerierne er også et problem. De fleste nye lejligheder købes af velhavende personer eller udenlandske investorer som investeringsobjekter, hvilket resulterer i tomme lejligheder og manglende liv og aktivitet i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den nødvendige vitalitet for at opretholde en sund bydel. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Flere eksperter stiller spørgsmålstegn ved, om de fremskrevne tal er realistiske, hvilket skaber en risiko for, at vi bygger til en befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker dette på bekostning af de nuværende beboere og eksisterende bymiljøer, der allerede lider under overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel integritet. København har brug for en byudviklingspolitik, der værner om de mennesker, der bor her nu, og som bevarer byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med et stærkere fokus på borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie samt byens kulturarv. Der skal desuden lægges vægt på bedre infrastruktur og en udvikling, der fremmer sundhed gennem grønne områder og øget livskvalitet. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt, og hvor vi kan være stolte af vores by, i stedet for blot at være statister i en udvikling, der styres af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med udviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at

forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitament som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor

kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input

ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om,

hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreserver, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Nina Marie Nielsen

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

249

INDSENDT AF

Nina Marie Nielsen

BY

Frederiksberg

POSTNR.

1964

ADRESSE

Ingemannsvej 26b

HØRINGSSVAR

Jeg vil gerne gøre opmærksom på min modstand mod de foreslåede byggeplaner mellem Sydhavnstippen og Fiskerhavnen, hvor op til 6000 beboere kan flytte ind. Det ville uundgåeligt ødelægge det truede kulturmiljø og den delvist fredede natur. Københavns borgere er bekymrede over den retning, byudviklingen tager med Kommuneplan 2024, og det er nødvendigt at genoverveje planerne for at sikre helhed, grønne områder og reel borgerinddragelse. Som borgere i København føler vi os forpligtede til at udtrykke vores bekymring over retningen for byudviklingen, som foreslås i Kommuneplan 2024, med særligt fokus på Kongens Enghave og Sydhavnen. Vi ønsker, at flere afgørende elementer genovervejes og indgår i byens fremtidige planlægning. Der er en tydelig mangel på en sammenhængende udviklingsplan for hovedstadsområdet og omegnskommunerne. Vi står overfor en situation, hvor udviklingen i København ikke kan planlægges uden at tage højde for de omkringliggende kommuner, da byens vækst, trafik og boligbehov er tæt forbundet med de nærliggende områder. Der er behov for en helhedsorienteret strategi, som kan sikre, at udviklingen bliver mere balanceret og bæredygtig for både byen og dens omegn. Desværre er der også en markant mangel på sammenhæng mellem Kommuneplanstrategi 2023's centrale temaer og de faktiske planer, som fremlægges i Kommuneplan 2024. De værdier, der fremhæves i strategien – byens sjæl, grønne områder og borgerinddragelse – ser ikke ud til at være blevet prioriteret i praksis. Dette betyder, at København står overfor at miste sin identitet og sit særpræg, hvis ikke disse temaer tages alvorligt og integreres i byens fremtidige udvikling. En af de største mangler i Kommuneplanen er det manglende fokus på at skabe en sund by, hvor grønne områder og byrum kan fremme både fysisk og mental sundhed. I Kongens Enghave har beboerne i flere årtier levet midt i en byggeplads, og nu ser det ud til, at denne tilstand vil fortsætte indtil 2034. Dette er hverken sundt for beboernes trivsel eller for byens samlede livskvalitet. Grønne områder bør være en vital del af enhver byudviklingsplan – ikke blot som små grønne pletter mellem betonbygninger, men som vigtige åndehuller, hvor der er plads til at leve livet. Et andet stort problem i Kommuneplanen er den manglende reelle borgerinddragelse. Det virker ofte som om, borgerne bliver inviteret til informationsmøder og workshops, men deres input har ingen reel indflydelse på beslutningerne. Workshops, hvor borgerne bliver bedt om at skrive ønsker på postkort, føles som symbolske øvelser, hvor det opleves som om, borgernes input forsvinder uden at blive inddraget i de endelige planer. Selv når kommunen erkender, at borgerne ønsker bynatur, mangfoldige boligformer og kulturmiljøer, bliver disse ønsker tilsidesat, og store byggeprojekter domineret af private developere fortsætter

uden ændringer. Boligpolitikken virker fastlåst i traditionelle rammer, hvor almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger dominerer, uden plads til alternative boformer som selvbyg, medbyg og helårsstatus for haveforeninger, selvom disse kunne fremme kreativitet, bæredygtighed og fællesskab i byudviklingen. Hvis ikke et byggeri kan udføres som en 6-etagers boligblok i brune teglsten, eksisterer det tilsyneladende ikke i kommunens planlægning. Ud over de sociale og miljømæssige udfordringer er der også alvorlige infrastrukturmæssige problemer, som ikke bliver adresseret tilstrækkeligt i Kommuneplanen. Et af de mest bekymrende eksempler er udviklingen i Bådehavns-gade-området, hvor der planlægges nybyggeri til omkring 6000 nye beboere i Bådehavns-gade Vest samt et bilfrit område på Stejlepladsen og Molestien med flere tusinde beboere. Udfordringen er, at der kun er én udkørsel fra Bådehavns-gade, og den fører til Sydhavns-gade – en af Københavns mest trafikerede veje. Den mest sandsynlige konsekvens af disse byggeprojekter vil være, at Fragtvej, som i dag er en blind vej, vil blive åbnet som en gennemkørselsvej for at aflaste trafikpresset. Dette vil føre til en voldsom stigning i trafikken og få betydelige konsekvenser for de nærliggende miljøer. For eksempel vil vejen sandsynligvis blive ført gennem Haveforeningen Musikbyen og skære sig igennem den fredede Tudsemindevej samt Haveforeningen Kalvebod, som grænser op til Valbyparken. Disse områder udgør nogle af de sidste grønne og semi-rurale åndehuller i bydelen, og en udvidelse af Fragtvej vil uundgåeligt ødelægge både de naturskønne og rekreative værdier i området. Kommunen har allerede reserveret areal til denne vej, hvilket viser, at de er fuldt klar over konsekvenserne. Det største problem er, at denne udvidelse af Fragtvej og dens indvirkning på nærområdet ikke er blevet præsenteret som en samlet plan for borgerne. I stedet træffes beslutningerne stykkevis og delt, hvilket gør det vanskeligt for borgerne at få et fuldt overblik og engagere sig i en reel offentlig debat om området's fremtid. Københavns Kommune taler om at fremme biodiversitet og bevare kulturmiljøer, men deres handlinger fortæller en anden historie. For eksempel planlægges der byggeri ved siden af Sydhavnstippen, et fredet område med internationalt beskyttede dyrearter, hvilket tydeligt viser, at byudviklingen ikke sker med det nødvendige hensyn til de sårbare naturområder. Samtidig er mange bevaringsværdige miljøer, såsom de små havnemiljøer ved Fiskerhavnen og i Sydhavnen, under pres fra nye byggeprojekter. Sydhavnen er allerede overbebygget, og livskvaliteten i bydelen er blevet forringet af de mange byggeprojekter. Vi har i over 20 år levet midt i en byggeplads med støj, trafik og vejspærringer, og ifølge de seneste planer vil denne tilstand fortsætte i mindst 10 år mere. Dette betyder, at mange af Sydhavnens borgere vil bruge halvdelen af deres voksne liv i en byggeplads, hvilket strider imod kommunens ambitioner om at sikre høj livskvalitet og skabe en sund by. Det er nødvendigt at tage større hensyn til de nuværende beboere, fremfor at bygge med fremtidige tilflyttere for øje. Et andet problem er manglen på bopælspligt i nybyggerierne. Mange nye lejligheder bliver brugt som investeringsobjekter af velhavende personer eller udenlandske investorer, hvilket resulterer i tomme lejligheder og manglende sammenhængskraft i bydelene. Dette underminerer det sociale liv og skaber områder uden den aktivitet og liv, der er nødvendige for at sikre en sund og levende by. Københavns Kommunes fremskrivninger for befolkningstilvækst er også tvivlsomme. Ifølge flere eksperter er de fremskrevne tal urealistiske, hvilket betyder, at vi bygger til en fremtidig befolkning, som måske aldrig kommer. Samtidig sker denne udvikling på bekostning af de nuværende beboere og bymiljøer, der allerede lider under presset fra overbebygning og mangel på grønne områder og kulturel sammenhæng. København har brug for en byudviklingspolitik, der tager hensyn til de mennesker, der bor her nu, og som værner om byens sjæl, historie og unikke miljøer. Kommuneplan 2024 bør revideres med fokus på reel borgerinddragelse, bevarelse af byens sjæl og historie samt en udvikling, der fremmer sundhed og trivsel gennem grønne områder. Vi ønsker en fremtid, hvor vi som borgere bliver hørt og kan være stolte af vores by, fremfor blot at være statister i en udvikling drevet af developerinteresser. Lad os sammen skabe en bæredygtig by, hvor respekt for natur, kultur og mennesker går hånd i hånd med byudviklingen. I Københavns Kommune er det blevet stadig mere tydeligt, at de mest eftertragtede og populære boformer i områder som Kongens Enghave er haveforeningerne og de selvbyggede miljøer, især omkring Fiskerhavnen. Disse alternative boformer, som historisk har spillet en væsentlig rolle i byens kultur og udvikling, er nu under pres og risikerer at

forsvinde på grund af det økonomisk orienterede developerbyggeri, der dominerer byudviklingen. For at bevare disse vigtige kulturhistoriske miljøer og samtidig opfylde de mange ønsker i kommuneplanstrategien, er det afgørende, at der handles hurtigt, da der ikke er mange muligheder tilbage for at sikre disse boformer i København. For at fremme selvbyg, medbyg og alternative boligformer som helårshaveforeninger, kan Københavns Kommune implementere en række tiltag, der understøtter en større diversitet i boligudbuddet og giver plads til borgernes initiativer. Det kræver dog en helhedsorienteret tilgang til byudvikling, hvor man arbejder for at skabe en socialt mangfoldig by, der tilgodeser alle indkomstgrupper. Dette indebærer, at byen skal udvikles ud fra flere perspektiver – socialt, organisatorisk, fysisk og økonomisk – og disse perspektiver skal integreres både i de overordnede strategiske planer og i de konkrete løsninger. For at sikre sammenhængskraften i denne tilgang skal der også være tæt samarbejde mellem kommunens forvaltninger samt med eksterne aktører. Inspiration kan hentes fra lande som Tyskland og Holland, hvor man har haft succes med at integrere byggegrupper, selvbyggerprojekter og bofællesskaber i byudviklingen. Disse boligformer styrker den sociale sammenhængskraft ved at involvere beboerne aktivt i lokalmiljøet og fremme engagement. Samtidig viser erfaringerne fra disse lande, at byggegrupperne ofte er mere miljømæssigt bæredygtige, idet de anvender innovative byggemetoder og bæredygtige materialer. I Berlin og Hamborg har bystyrene forpligtet sig til, at en vis andel af ny byudvikling – helt op til 20 % i Hamborg – skal reserveres til byggegrupper. Dette sikrer, at beboerne får medbestemmelse over bygningernes udformning, størrelse og indretning, hvilket resulterer i en mere inkluderende og mangfoldig byudvikling. I København kunne man overveje at starte sådanne boligeksperimenter i områder som Fiskerhavnen og Bådehavnsgade, hvor borgerdrevne initiativer allerede er begyndt at spire. Disse områder er ideelle til at udvikle nye boformer, der afspejler københavnernes faktiske behov og ønsker, og som står i kontrast til de præfabrikerede boliger, der i dag typisk udvikles af store developers og ofte retter sig mod den såkaldte standardiserede familie. Ved at understøtte en udvikling, der er tilpasset de reelle interessefællesskaber og minoriteter i byen, kan man skabe en mere inkluderende og visionær byudvikling. For at understøtte disse alternative boligformer kan kommunen skabe mere fleksible og inkluderende lokalplaner. De nuværende planer er ofte meget restriktive, især når det kommer til bygningstyper, anvendelse og tætheden af boliger. Ved at give plads til mere eksperimenterende byggeformer gennem justeringer i zonelovgivningen, kan alternative boligformer som selvbyggerprojekter og medbyggerprojekter lettere integreres i byens udvikling. Derudover kunne kommunen indføre midlertidige byggetilladelser, som kan forlænges eller gøres permanente, hvis projekterne viser sig succesfulde. Et tættere samarbejde med selvbygger- og medbyggerinitiativer vil også styrke disse boligformer. Ved at tilbyde rådgivning og støtte fra en særlig enhed, der hjælper borgergrupper med byggeteknik, finansiering og lovgivning, kan kommunen aktivt understøtte disse projekter. Økonomiske incitamenter som reducerede grundpriser og tilskud til bæredygtigt byggeri vil yderligere fremme udviklingen af fællesskabsorienterede og innovative boligprojekter. Desuden kunne kommunen afsætte specifikke byggegrunde til selvbyggerprojekter og boligkooperativer, hvor flere familier eller enkeltpersoner går sammen om at bygge og eje boliger i fællesskab. I lighed med Berlin kunne mindre parcelgrunde også udbydes direkte til borgere, der ønsker at bygge deres egne hjem. Et andet centralt element i byudviklingen er muligheden for helårsbeboelse i haveforeninger. Mange haveforeninger i København er underlagt restriktioner, der forhindrer helårsbeboelse. Ved at revurdere planlovgivningen og opgradere infrastrukturen i disse områder, kunne kommunen tillade helårsbeboelse i flere haveforeninger. Dette kræver investeringer i vandforsyning, el og kloaksystemer samt introduktion af miljøvenlige løsninger som alternative energikilder og regnvandsopsamling, hvilket vil gøre det muligt at leve mere bæredygtigt. Midlertidig brug af ledige grunde kan også fremme alternative boformer. Ubebyggede grunde kan stilles til rådighed for midlertidige boligprojekter som tiny houses eller containerboliger, mens mere permanente løsninger udvikles. Samtidig kunne der udpeges testområder, hvor forskellige boligformer afprøves og evalueres, inden de eventuelt integreres i større byområder. Endelig er der behov for at fremme alternative finansieringsløsninger til disse boformer. Traditionelle lån og finansieringsmodeller er ofte ikke tilgængelige for selvbyggerprojekter, hvorfor

kommunen bør etablere samarbejder med banker og realkreditinstitutter for at udvikle særlige finansielle produkter. Desuden kunne fonde og puljer oprettes til specifikt at støtte bæredygtige og kooperative boligprojekter. I denne sammenhæng kan København hente inspiration fra Hamborg, hvor en betydelig andel af den fremtidige byudvikling skal være forbeholdt byggegrupper. Derudover bør udviklingen i områder som Bådehavnsgade og Fiskerhavnen tage hensyn til de eksisterende kultur- og naturmiljøer, som har en høj værdi for byen. Fremtidige projekter skal bevare områdets særlige karakter og sikre, at den lokale kulturarv og natur ikke forsvinder i skyggen af ensformigt developerbyggeri. Kommuneplanstrategien skal derfor arbejde for en byudvikling, hvor alternative boligformer får plads til at trives, og hvor byens mangfoldige beboergrupper kan få mulighed for at præge deres eget lokalområde. Dette kræver, at grunde sælges i mindre udstykninger, så profitspekulativ udvikling begrænses, og der åbnes for en bredere deltagelse i byudviklingen. Det foreslås også, at kommunen implementerer en alternativ byudvikling i Bådehavnsgade, hvor grunde sælges til en fast pris, og køberne udvælges efter gennemsigtige kriterier, der sikrer social og miljømæssig bæredygtighed. Sammenfattende kan disse tiltag skabe en mere inkluderende og mangfoldig by, hvor alternative boformer spiller en central rolle i fremtidens København. Ved at støtte borgerdrevne projekter og sikre større fleksibilitet i byudviklingen, kan kommunen bevare byens unikke kulturarv, samtidig med at der skabes plads til nye, bæredygtige boligformer. Københavns Kommune står desuden over for en markant udfordring i forhold til at leve op til sine egne målsætninger om bæredygtig byudvikling, beskyttelse af historiske og kulturelle værdier samt borgerinddragelse i planlægningsprocesserne. Ifølge Planlovens formålsparagraf skal planlægning ske med henblik på at bevare naturen og miljøet, sikre samfundets udvikling på et bæredygtigt grundlag og respektere både menneskelige livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. Desuden skal planlægningen beskytte værdifulde bymiljøer og sikre en bred inddragelse af offentligheden i beslutningsprocesserne. På trods af disse klare principper ser vi i stigende grad, at Københavns Kommunes faktiske ageren er i modstrid med de intentioner, der er beskrevet i planerne. Et aktuelt eksempel er udviklingen i Fiskerhavnen og Sydhavnstippen, områder som kommunen selv har karakteriseret som kulturområder af væsentlig værdi, som er sårbare over for den igangværende udvikling og fortætning af havneområderne. Kulturstyrelsen har allerede i 1990'erne, i samarbejde med kommunen, fremhævet Fiskerhavnen unikke havnemiljø med dets tætte, selvgroede bebyggelse og rustikke karakter. Her findes desuden de sidste aktive bundgarnsfiskere i København, og stejlepladsen har i generationer været brugt til fiskerirelaterede aktiviteter. Disse elementer udgør vigtige dele af byens kulturelle og historiske identitet, og deres bevarelse burde være en topprioritet for kommunen. I Forslag til Kommuneplan 2019 lover kommunen at arbejde for en demokratisk storby, hvor borgerne har reel indflydelse på byens udvikling. Der lægges vægt på gennemsigtighed i planlægningsprocesserne og på at forbedre kvaliteten af byens grønne områder til gavn for borgernes livskvalitet, biodiversiteten og fremtidige klimaforhold. Men virkeligheden viser noget andet. Eksempelvis blev der indsamlet 17.286 underskrifter fra lokale borgere, som modsatte sig byggeri på Stejlepladsen, en klar indikation af et bredt lokalt engagement. Disse underskrifter er blevet ignoreret af kommunen, hvilket underminerer tilliden til de demokratiske processer og viser en grov tilsidesættelse af borgernes vilje. Et andet alvorligt eksempel på den manglende borgerinddragelse er det faktum, at en tredjedel af de 156 hørings svar til kommuneplanstrategien i 2018 udtrykte direkte modstand mod byggeri på Stejlepladsen. På trods af denne betydelige modstand har kommunen valgt at fortsætte med planerne om at bygge på området, hvilket fremstår som en overtrædelse af løftet om at inddrage borgerne i planlægningen. Samtidig har Kgs. Enghave Lokaludvalg tydeligt udtrykt ønske om at bevare Fiskerhavnen som en perle i Sydhavnen og arbejde for en harmonisk udvikling af bådmiljøet i overensstemmelse med områdets traditioner og omkringliggende natur. Kommunens mangel på handling i forhold til disse ønsker viser en dyb inkonsekvens mellem ord og handling. Der er en række fundamentale problemer med den måde, Københavns Kommune praktiserer borgerinddragelse på i byudviklingsprocesserne. Et af de største problemer er manglende tidlig inddragelse af borgerne. Ofte bliver borgere først inddraget, når store beslutninger allerede er truffet, hvilket skaber en oplevelse af, at inddragelsen er formel og symbolsk. Det er klart, at borgernes input

ikke har reel indflydelse på placeringen af nye bygninger eller infrastrukturen, når de mest afgørende beslutninger allerede er taget. Derudover er byudvikling og -planlægning komplekse processer, som kræver en høj grad af teknisk forståelse. Mange borgere oplever, at det er svært at forstå de tekniske dokumenter og langvarige konsekvenser af planerne. Denne kompleksitet kan skabe en barriere for aktiv deltagelse og resultere i fremmedgørelse fra beslutningsprocessen. Et andet problem er skæv repræsentation i borgerinddragelsen. Ofte er det kun ressourcerstærke borgere, der har tid og overskud til at deltage i høringer og workshops, hvilket kan medføre, at visse befolkningsgrupper – som unge, minoriteter og lavindkomstgrupper – bliver underrepræsenteret. Denne ulighed i repræsentationen betyder, at beslutningerne risikerer, ikke at afspejle hele befolkningens behov og ønsker. Kommunen har heller ikke formået at benytte tilstrækkelige kommunikationskanaler til at engagere borgerne bredt. Mange høringer annonceres gennem traditionelle medier eller kommunens hjemmeside, som ikke alle borgere følger. Det er problematisk, når møder eller digitale platforme benyttes uden tilstrækkelig hensyntagen til, hvornår og hvordan borgerne kan deltage. Derudover oplever mange, at borgerinddragelsen har meget begrænset effekt i større projekter, hvor private udviklere ofte har større indflydelse. Dette skaber en skæv magtbalance mellem økonomiske interesser og borgernes ønsker. Den grundlæggende mistillid mellem borgerne og kommunen næres af, at mange borgere føler, at de kun inddrages for syns skyld, mens de reelle beslutninger træffes bag lukkede døre. Denne mangel på gensidig tillid hæmmer borgerengagementet og kan gøre det sværere for kommunen at skabe bred opbakning til fremtidige projekter. Desuden opstår der ofte en konflikt mellem lokale interesser og kommunens overordnede planer, hvor borgere ønsker at bevare grønne områder og sikre lokal karakter, mens kommunen fokuserer på at øge boligkapaciteten og tiltrække investeringer. For at imødekomme disse problemer og styrke borgerinddragelsen foreslås det, at kommunen begynder at involvere borgerne tidligere i planlægningsprocessen, så der stadig er mulighed for reelt at påvirke de store beslutninger. Desuden bør komplekse planlægningsdokumenter forenkles, så flere borgere kan forstå dem og deltage mere aktivt. Kommunen bør også benytte flere og bedre kommunikationskanaler, herunder sociale medier, og gøre en aktiv indsats for at engagere underrepræsenterede grupper. Endelig bør lokaldemokratiet styrkes ved at give flere ressourcer til lokale borgergrupper og råd, så de kan få en reel indflydelse på deres nærområder. Hvis Københavns Kommune virkelig ønsker at leve op til sine egne målsætninger om en demokratisk, bæredygtig og gennemsigtig byudvikling, er det afgørende, at der handles på disse forslag. Kommunens nuværende praksis underminerer borgernes tillid og skader de historiske, kulturelle og miljømæssige værdier, som er så vigtige for byens identitet. Derfor er det nødvendigt, at både kommunen og borgerne arbejder sammen for at skabe mere transparente og inkluderende processer, der kan sikre en bæredygtig fremtid for København. Jeg ønsker også at udtrykke min dybe bekymring over Københavns Kommunes manglende udnyttelse af de mange muligheder, der ligger i Fingerplanen, samt den manglende vilje til et reelt og konstruktivt samarbejde med omegnskommunerne om en samlet og bæredygtig udvikling af Hovedstadsregionen. Denne manglende udnyttelse svækker både byudviklingen i regionen og skaber en langsigtet fare for at gå glip af en bæredygtig løsning, der kan gavne både miljøet, byens befolkning og regionens fremtid. Fingerplanen, som blev introduceret i 1947, har historisk set været en central brik i at sikre, at Københavns vækst blev håndteret på en måde, som ikke kun var til gavn for byen, men også for hele regionen. Den har skabt en unik struktur i Hovedstadsområdet, hvor byvækst blev kanaliseret langs fingrene, mens grønne kiler mellem fingrene blev bevaret som frirum til natur, idræt og rekreative formål. Dette har givet byen luft og gjort det muligt at rumme en stor befolkning uden at kvæle København i en mur af beton. I dag ser vi dog en markant afvigelse fra denne succesfulde tilgang, hvilket kan føre til en tilstopning af København. Et eksempel er byggeriet i Sydhavnen, særligt i Bådehavnsgade, som er blevet lanceret som en løsning på bolig manglen i København. Dette fokus på København alene er imidlertid kortsigtet og skaber ubalancer i hele regionen. Det er dybt bekymrende, at byudviklingen er blevet centraliseret omkring By & Havn, en organisation der styrer udviklingen i en retning, som ikke nødvendigvis afspejler hverken borgernes interesser eller bæredygtige hensyn for regionen. Det virker som om, at beslutningstagningen er præget af økonomiske incitamenter frem for langsigtede overvejelser om,

hvordan Hovedstadsregionen som helhed kan udvikles i en retning, der tilgodeser både natur, klima og menneskers trivsel. Fingerplanen rummer stadig et enormt potentiale for at håndtere den vækst, som København nu forsøger at presse ind i en ekstrem fortætning af Sydhavnen. De stationsnære byggefelter i resten af regionen står stadig tomme og kunne håndtere fire gange så meget vækst som de igangværende kæmpeprojekter i København. Det er både ulogisk og uhensigtsmæssigt, at kommunen ikke i langt højere grad fokuserer på disse områder, som allerede er godt forbundet med offentlig transport og har den nødvendige infrastruktur til at rumme nye beboere. Yderligere er Fingerplanens grønne kiler og biodiversitetsrige områder en stor værdi, som kunne udvikles yderligere. Der er betydelige muligheder for at omdanne landbrugsarealer i regionen til naturreservater, hvilket ville fremme biodiversiteten og skabe flere rekreative områder for borgerne. Hertil kommer muligheden for at omdanne den ubrugt transportkorridor – en 1 kilometer bred strækning fra Helsingør til Køge og fra Amager til Lejre – til en sammenhængende naturkorridor. Dette ville ikke blot gavne miljøet, men også skabe bedre forbindelse mellem naturområderne i regionen. Desværre ser det ud til, at Københavns Kommune er fastlåst i en egocentreret tilgang til byudvikling. Dette ses blandt andet i byggeriet ved Stejlepladsen og Bådehavnsgade Vest, hvor økonomiske hensyn, som blandt andet finansiering af metroen, bliver brugt som det primære argument for disse massive byggeprojekter. I stedet for at fremme en bredere regional vækst, som ville være til gavn for hele Hovedstadsregionen, ser vi en uhensigtsmæssig koncentration af væksten i København. Som vil mindske væksten i resten af regionen med op til 30% frem mod 2070. Dette vil uundgåeligt føre til en skævvridning af både økonomiske og menneskelige ressourcer til fordel for København på bekostning af omegnskommunerne. Transportmæssigt er denne ubalance ligeledes alarmerende. Metroen, som primært betjener København og Frederiksberg, løser ikke transportbehovet for de mange borgere i Hovedstadsregionen, der hver dag pendler fra omegnskommunerne. Faktisk står 71% af regionens daglige rejsende uden for metroens dækning, hvilket tydeligt illustrerer, at løsningerne er for snæversynede. DSB's rapport fra 2023 peger på muligheden for at opgradere S-togsnettet, så det kan binde hele regionen sammen med hyppigere togforbindelser. Dette kunne skabe en sammenhængende og bæredygtig transportinfrastruktur, der ville være til gavn for både København og omegnskommunerne. Men desværre bliver denne oplagte løsning ikke prioriteret. Derudover er det åbenlyst, at København står i en økonomisk privilegeret position gennem By & Havn og Metroselskabet. Disse organisationer har næsten ubegrænset adgang til lån i Nationalbanken, hvilket giver kommunen en uretfærdig økonomisk fordel i forhold til omegnskommunerne. Denne situation fjerner ethvert incitament for Københavns Kommune til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der kunne gavne hele Hovedstadsregionen. Det er problematisk, at en enkelt kommune har så stor økonomisk magt, at den kan forme udviklingen på bekostning af en samlet regional tilgang. Det er på denne baggrund kritisabelt, at Københavns Kommune ikke i højere grad engagerer sig i et samarbejde med omegnskommunerne og inddrager Fingerplanen i den overordnede udviklingsstrategi for regionen. Hvis kommunen i stedet for at fokusere på unødigt økonomisk gevinst og store projekter til gavn for developere og valgte at fremme udviklingen af Fingerplanen, kunne der skabes betydeligt flere rekreative områder, idrætsanlæg og plads til vigtige byfunktioner som skoler, institutioner og hjemløseboliger. Et grønnere og mere bæredygtigt København ville også være muligt, hvis man frigjorde mere plads til naturen – for eksempel ved at beskytte den fredede Sydhavnstippen. Et yderligere eksempel på den skæve udvikling, som København fremmer, er nybyggeriet på Postgrunden, hvor Danske Bank har fået domicil til 6000 medarbejdere. Dette domicil kunne lige så godt være placeret i en omegnskommune, da der ikke er nogen afgørende grund til at lægge det ved havnen i København, udover prestige. Det eneste dette projekt fører til, er mere trafik ind og ud af byen i myldretiden, hvilket forværrer de i forvejen store udfordringer med trængsel og forurening i byen. På baggrund af ovenstående opfordrer jeg Københavns Kommune til at genoverveje sin nuværende strategi for byudvikling og i langt højere grad fokusere på de muligheder, som Fingerplanen rummer, samt inddrage omegnskommunerne i et tættere samarbejde. Dette vil sikre en mere balanceret og bæredygtig fremtid for hele Hovedstadsregionen, hvor både natur, klima og menneskelig trivsel prioriteres.

Svar til: Høring 64914 af: Christoffer Susé

APPLICATION DATE

24. oktober 2024

SVARNUMMER

248

INDSENDT AF

Christoffer Susé

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Håndværkerforeningen København

BY

København K

POSTNR.

1302

ADRESSE

Dronningens Tværgade 2A

HØRINGSSVAR

Tak for muligheden for at kommentere Københavns Kommunes Kommeplan 2024.

Helt overordnet vil vi kvittere for et godt og gennemarbejdet oplæg. Vi konstaterer med tilfredshed, at Kommuneplanen følger op på Kommuneplanstrategien fra 2023 med et stort fokus på vigtigheden af, at sikre gode rammevilkår for det lokale erhvervsliv, herunder særligt håndværks- og værkstedsvirksomheder samt kreative erhverv.

Når alt det er sagt, er vi dog i tvivl om hvorvidt de tiltag, der nævnes i Kommuneplanen vil have effekt. Blandt andet fordi vi igen og igen ser, at Københavns Kommune arbejder med modstridende strategier og planer. Særligt på trafik- og mobilitetsområdet.

Men også fordi det er et grundlæggende spørgsmål om den fortsatte udvikling af København kan ske uden en samtidig afvikling af andre ting. Som eksemplet nedenfor illustrerer, så giver den fortsatte udvikling i de eksisterende byområder anledning til sammenstød mellem forskellige tiders bygningsregler. Desværre ofte med det eksisterende erhvervsliv som taberen.

Derfor er der gennem hele planperioden brug for et meget stærkt politisk fokus på at sikre det lokale erhvervslivs vilkår – nogle gange måske endda på bekostning af udvikling. Vi opfordrer til, man politisk tillægger Kommuneplanen en status, som andre, mere politiske eller symbolske, strategier og planer skal passe ind i.

Her er vores analyse af udfordringen:

En ny transformation er i gang

København har altid udviklet sig. I midten af 1800-tallet faldt de københavnske volde, og i løbet af en ganske kort årrække blev de københavnske brokvarterer etableret. I dag vokser befolkningstallet igen

og Københavns Kommune er i fuld sving med at inddrage nyt land at bebygge til de mange nye københavnere.

Den byudvikling påvirker det lokale erhvervslivs muligheder for at drive deres virksomhed!

Vi så i 1990'erne, at industrivirksomheder og byggefagene begyndte at flytte ud af Københavns centrum, efterhånden som nye boligområder skød frem. Også den dag i dag er byen under forandring. Denne gang er det de små håndværks- og værkstedsvirksomheder, der i stigende grad lukker eller flytter ud af København.

Det skyldes flere forskellige faktorer, lige fra eftervirkninger af corona, internethandel, ændret adfærd og efterspørgsel hos forbrugerne, et stigende udgiftsniveau ved at drive virksomhed i København og ikke mindst, at det er sværere at drive håndværks- og værkstedsvirksomhed i en tættere bebygget by med mange nye beboere.

Det kan vises med et eksempel på den svære sameksistens mellem eksisterende virksomhedsdrift og nye boliglejemål:

Moltkes Palæ har ligget i Dronningens Tværgade / Bredgade siden syttenhundredetallet. I 1930 købte Håndværkerforeningens palæet, og siden den gang har palæet fungeret som et møde- og festvenue.

I 2023 etablerede naboejendommens ejer et nyt beboelseslejemål inkl. et vindue mod Moltkes Palæ. Det har givet et sammenstød mellem forskellige tiders bygningsregler og fredningsbestemmelser, hvor de eksisterende forhold underkendes af reglerne for det nye boliglejemål.

Konsekvensen er, at palæet nu skal ændre på den eksisterende (og indtil nu fuldt lovlige) udluftningskanal.

Det samme gør sig ofte gældende i andre eksisterende blandede bydele, hvor nyt boligbyggeri skaber en helt anden følsomhed over virksomhedernes behov for plads, levering af materialer, evt. produktion på stedet og ikke mindst medarbejdernes mulighed for at parkere ved deres arbejdsplads.

Det sætter virksomhederne under pres, og hvis ikke der fra politisk hold er opbakning til, at virksomhederne skal kunne drive deres virksomhed, så kigger vi ind i en nær fremtid, hvor virksomhederne flytter ud af byen.

Udflytning har en konsekvens

Som nævnt er det glædeligt, at kommunen nu har fokus på at sikre håndværks- og værkstedsvirksomheder inden for kommunegrænsen. Sådan har det jo langt fra været tidligere, og derfor er mange virksomheder allerede flyttet ud af byen.

En af konsekvenserne af denne udflytning er at håndværksvirksomhedernes kundekreds er blevet regional i stedet for lokal. Derfor har håndværkerne brug for en servicebil når de skal rundt til kunderne, der måske om formiddagen kan være en familie på Amager og efter frokost en virksomhed i Hørsholm.

Derfor er det helt overordnet nødvendigt at skelne mellem den nødvendige erhvervstrafik og privat-/pendler-bilisme.

Dette bør også gælde, når kommunen overvejer andre trafikale tiltag, som fx emissionsfri gader,

trafikøer, bilfri kvarterer mv. Sådanne tiltag gør det vanskeligt for borgerne at få løst deres opgaver af en håndværker. Er der fx taget højde for, at en brandbil, en slamsuger, en skraldevogn eller en servicebil kan komme frem til beboerne?

Når politikerne i København lægger hindringer i vejen for erhvervstrafikkens fremkommelighed og parkering, betyder det, at det bliver sværere og dyrere for københavnernes at få fat i en håndværker, der kan hjælpe med at sætte lejligheden i stand eller skifte toilettet.

Hvis København ønsker en blandet by med plads til alle, så er det afgørende, at byplanlægningen sker med sameksistens for øje. Som det er nu vinder boliger på den lange bane, fordi reglerne for boliger slår reglerne for erhverv. Der er altså som udgangspunkt en skæv balance, og det er man nødt til at være opmærksom på fra politisk og administrativ side.

Med venlig hilsen

Adm. direktør for Håndværkerforeningen København

Christoffer Susé